

ئەو بابەتانهى دەبيت

مندالى مسولمان

بيزانيت

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله - كردي سوراني

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٥ هـ

ح

الغانم ، يزن

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله - كردي. / يزن الغانم ؛ جمعية

خدمة المحتوى الإسلامي باللغات - ط.١ - الرياض ، ١٤٤٥

١٣٤ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤١٢-٩٢-٣

١٤٤٥ / ١٨١٤٩

شركاء التنفيذ :

المحتوى الإسلامي

رواد التراجم

جمعية الربوة

بيان الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص

Tel : +966 50 244 7000

info@islamiccontent.org

Riyadh 13245-2836

www.islamiccontent.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ئەو بابەتانهی دەبیّت مندالی مسولمان بیزانیّت

دانهر: یه زهن ئەلغانم

وهرگیڕان: ناوهندی پرواد بۆ وهرگیڕان

پ یشه‌کی

بِسْمِ اللّٰهِ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ؛ له‌پ اشان:

* ئەمانه چەند مەسەله و بابەتیکن له ئاینی پ ه‌روه‌ردگار که نابیت مندالی مسولمان سه‌باره‌تیان بی ئاگا بیت و نه‌یزانیت، وپ یویسته له‌سه‌ر دایک و باوکان ه‌هر له‌مندالیه‌وه ئەم بابەتانه فی‌ری رۆله‌کانیان بکه‌ن.

* ئەم بابەتانه مەنەه‌جیکی ئاسان و توکمه و کامل و ریک‌خراوه له‌ بواری بیروباوه‌ر و فیه‌ه- و ژیا‌نامه- سیره- و ره‌وش و ئاداب و ته‌فسیر و فه‌رمووده- حه‌دیث- و زیکره‌کان، به‌ش‌یوازیک که بۆ مندالان گونجاو بیت، و ه‌ بۆ ه‌ه‌موو ته‌مه‌نه‌کان، و ه‌ بۆ ئەوانه‌یشی تازه‌ ئاینی ئیسلام ده‌ناسن، ئەم مەنەه‌ج‌ه‌یش گونجاوه‌ بووتریته‌وه له‌ مآل و دایه‌نگه‌ وپ ه‌یمانگاکانی وانه‌وتنه‌وه، و ه‌ گونجاوه‌ بۆ له‌به‌رکردن و شیکردنه‌وه، و ه‌ ریک‌خراوه‌ به‌پ ئی ه‌ونه‌ره‌کان- زانسته‌کان-، و له‌سه‌ر شیوه‌ی پ رسیار و وه‌لام ریک‌خراون؛ چونکه‌ باشتر له‌بیر ده‌مینیته‌وه و له‌به‌ر ده‌کریت، وپ ه‌روه‌رده‌کار ئەو به‌شه‌یان ه‌له‌ده‌بژیریت که گونجاوه‌ بۆ ته‌مه‌نی فی‌رخواز. له‌ خوی گه‌وره‌ داواکارم سوودی ه‌ه‌بیت و قبولی بکات.

له‌ژیر رۆشنایی ئەم ئایه‌ته‌دا؛ ئەم کتیبه‌م داناوه‌ که پ ه‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَوْاْ اَنْفُسِكُمْ وَاَهْلِيكُمْ نَارًا وَّفُوْدُهَا النَّاسُ وَاَلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَا اَمَرَهُمْ وَّيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ﴾ واته: ﴿ئەوی ئەوانە‌ی که‌باوه‌رتان ه‌یناوه‌ خۆتان و مآل و مندالتان - که‌سو‌کارتان - بپ اریزن له‌ئاگرێک که‌ سووته‌مه‌نیه‌که‌ی ئاده‌می و به‌رده‌، سه‌رپ ه‌رشتی ئەو (ئاگری دۆزه‌خه‌ن) چەند فریشته‌یه‌کی زیر و توندوتیژی وان که‌ نافه‌رمانی خوا ناکه‌ن له‌وه‌ی که‌فه‌رمانیان پ ئی ده‌دات و ه‌ چ فه‌رمانتیکیان پ ئی بدریت ده‌یکه‌ن﴾ [سوره‌تی التحريم: ٦]. و له‌ فه‌رمووده‌که‌ی ئیبن عه‌باس - ره‌زای خویان لی‌بیت- ده‌لێت: رۆژتیکیان له‌پ شتی پ یغه‌مبه‌ر بووم - **صلی الله علیه وسلم** -

، ئه‌ویش فه‌رمووی: «ئهی کوره‌ بچکۆله (ئهی غولام)، هه‌ندیگ وشه‌ت فی‌ر ده‌که‌م، سنووره‌کانی خودا بپ ارپزه؛ ئه‌وا خودا ده‌تپ ارپزیت، سنووره‌کانی خودا بپ ارپزه؛ ئه‌وا ده‌بینیت خودا له‌ هه‌موو کارپکدا یارمه‌تده‌رت ده‌بیت، ئه‌گه‌ر داوات کرد؛ ئه‌وا ته‌نها داوا له‌ خودا بکه، وئه‌گه‌ر داوا یارمه‌تی وپ شتیوانیت کرد؛ ئه‌وا ته‌نها داوا یارمه‌تی وپ شتیوانی له‌ خودا بکه، ویزانه‌ به‌راستی ئه‌گه‌ر هه‌موو مرۆفه‌کان کۆبینه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی سوودیکت بپ ئی بگه‌یه‌نن؛ ئه‌وا سوودت بپ ئی ناگه‌یه‌نن ته‌نها به‌ شتیگ نه‌بیت که خودا بۆتی نووسیوه‌، وئه‌گه‌ر کۆبینه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌ شتیگ زه‌ره‌ر و زیانت بپ ئی بگه‌یه‌نن؛ ئه‌وا زه‌ره‌ر و زیانت بپ ئی ناگه‌یه‌نن ته‌نها به‌و شته‌ نه‌بیت که خودا له‌ سه‌رتی نووسیوه‌، قه‌له‌مه‌کانی نووسینی قه‌ده‌ر هه‌لگه‌یراون وپ هه‌ره‌کانیش وشک بوونه‌ته‌وه‌». [رواه الترمذی و‌احمد]

گرنگی پ هه‌روه‌ده‌کردنی مندا‌لان:

واجبه‌ له‌سه‌ر مرۆف ئه‌و بابه‌ تانه‌ فی‌ری مندا‌لان بکات که پ یو‌یستیان پ ییه‌ تی له‌ئاینه‌که‌یان، بۆئه‌وه‌ی بیه‌ته‌ مرۆفینکی کامل و له‌سه‌ر فی‌ته‌تی ئیسلام بیت، وموه‌حیدینکی - یه‌ک خوا پ هه‌ستیکی - چاک بیت له‌سه‌ر ریگای ئیمان. ئیمامی ئیبن ئه‌بی زه‌یدی قه‌یره‌وانی -ره‌حه‌تی خوی لیبت - ده‌لیت: "گه‌ردراوه‌ته‌وه‌ که ده‌بیت له‌ ته‌مه‌نی هه‌وت سالی‌دا فه‌رمانیان پ ییکریت به‌ نوپژکردن، و له‌ ته‌مه‌نی ده‌ سالی‌دا له‌به‌ر نه‌کردنی نوپژ؛ لییان به‌دریت، وجیگاکانی نووستیان له‌یه‌ کتر جیا‌بکریته‌وه‌، به‌هه‌مان شیوه‌ پ یو‌یسته‌ پ یش با‌لغ بوون فی‌ری ئه‌و قسه‌ وکردارانه‌ بکرین که خوی گه‌وره‌ له‌سه‌ر به‌نده‌کانی فه‌رزی کردوه‌، به‌م شیوه‌یه‌ کاتیک ده‌گه‌نه‌ ته‌مه‌نی با‌لغبون؛ ئه‌م فه‌رمانه‌ خوداییانه‌ چو‌وبیته‌ نپو‌دل وپ‌رح وده‌روونیان وه‌سه‌بارته‌ی ئارام و‌دلنیا بن، وئه‌ندامه‌کانی لاشه‌یش ملکه‌چیان بیت". [مقدمه‌ آبی زید القیروانی: ٥].

به شی عه قیده - بیرو باوهر -

پ ۱: پ هروه ردگارت کییه؟

و: پ هروه ردگارم الله به که من و هه موو به دیهین تراوه کان وجیهانی خو لقاندوو به نیعمه تی خوی.

وبه لگه: خوای گه ووره ده فهرمویت: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ واته: ﴿هه موو

ستايشیک -حه مدیک- بۆ خوای گه ووره پ هروه ردگاری جیهان بیت﴾ [الفاتحة: ۲].

پ ۲: ئاینت چییه؟

و: ئاینی من ئیسلامه، که بریتیه له ملکه چوون -ته سلیم بوون- بۆ خوای گه ووره به

ته وحید، ملکه چوونه بۆی به گوپرایه لی کردنی، ودابیران و دوورکه و تنه وه له شیرک

وموشریکه کان -هاویهش پ هیدا که ره کان-.

خوای گه ووره ده فهرمویت: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ واته: ﴿به راستی ئاینی پ

هه ندکراو لای خوای گه ووره ئیسلامه...﴾ [سوره تی آل عمران: ۱۹].

پ ۳: پ یغه مبه ره که ت کییه؟

و: موحه مبه د ﷺ، خوای گه ووره ده فهرمویت: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾ واته:

﴿موحه مبه د پ هیامبه ری خودایه...﴾ [سوره تی الفتح: ۴۹].

پ ۴: وشه ی ته وحید (یه ک خوا پ هرستی) چییه و باسی مانای ته وحید بکه؟

و: وشه ی ته وحید بریتیه (لا إله إلا الله)، ومانا که ی: هیچ پ هرستراویک شایسته ی پ

هرستن نییه به هه ق وراستی جگه له الله، خوای گه ووره ده فهرمویت:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ واته: ﴿که واته بزانه [ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ] هیچ پ

هرستراویک شایسته ی پ هرستن نییه به هه ق وراستی جگه له الله...﴾ [محمد: ۱۹].

پ ۵: ئایا خوای گه ووره -عزوجل- له کوپیه؟

و: خوای گه ووره له سه ره وه ی ئاسمانه، له سه ر عه رشه و له سه رووی هه موو

دروستکراوه کانه، خوای گه ووره ده فهرمویت: ﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ واته:

﴿خوای میهربان له سهر عهرشی پ یروزه﴾ [سورتهی طه: ۵]. وده فهرمویت: ﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ﴾ (۱۸) واته: ﴿وه ههر ئه وه بالادهست وزاله به سهر بنده کانیدا ههر ئه ویش کاردروست -دانا- وئاگاداره﴾ [سورتهی الأنعام: ۱۸].

پ ۶: واتای شاهیدی دان به وهی (محمد رسول الله: موحه مه مد پ یغه مبه ری

خوایه) چیه؟

و: واتاکهی: خودا وه ک مژده دهر و ئاگادارکاره وه ناردوویه تی بۆ هه موو جیهان.

و واجبه:

۱- گوپرایه لی فهرمانه کانی بکریت.

۲- باوه ری پ یبکریت و به راست دابنریت له و شتانه ی باسیکردوو وه وه والی سه باره تیان داوه.

۳- به هیچ جوریک سه رپ یچی فهرمانه کانی نه کریت.

۴- به و شیویه خوای گه و ره بپ هرستین که ئه و له شه ریه تدا فهرمانی له سهر داوه،

ئه میش دیته دی به پ هیره وکردنی سونه ت و دوورکه و تنه وه له بیده -داهینان له دین-.

خوای گه و ره ده فهرمویت: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ واته: ﴿ههر که سیک

گوپرایه لی (پ یغه مبه ر ﷺ) بکات ئه و ا به راستی گوپرایه لی خوای کردوو...﴾ [سورتهی

النساء: ۸۰]، و خوای گه و ره - سبحانه و تعالی - ده فهرمویت: ﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ إِنْ

هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾ واته: ﴿وه له هه و وه وه سه وه قسه ناکات * هه رچی ده لیت به وه حی

ده نیردریت بوی﴾ [سورتهی النجم: ۳ - ۴].

خوای گه و ره ده فهرمویت: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا

اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ واته: ﴿سویند به خوا به راستی له پ یغه مبه ری خوا دا

ﷺ بۆ ئیوه هیه سه رمه شقی وپ یشه وایه تی چاک بۆ که سیک به هیوای خوا و (پ اداشتی)

روژی دواییه وه زور یادی خوا ده کات﴾ [سورتهی الأحزاب: ۲۱].

پ ۷: بۆچی خوای گهوره ئیمه‌ی دروستکردووه؟

و: ئیمه‌ی دروست کردووه بۆ ئه‌وه‌ی به‌ته‌ن‌ها ئه‌و بپ هرستین به‌بجی ئه‌وه‌ی هیچ شه‌ریک وهاوبه‌شیک‌ی بۆ بریار بده‌ین له ئولوهیه‌تیدا - پ هرستراویتییدا - و له پ هروه‌ردگاریتییدا و له ناو وسیفاته‌کانیدا، بۆ خوۆشی ورا‌بواردن دروستی نه‌کردوین. خوای گه‌وره ده‌فه‌رمووت: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ واته: ﴿من جن و مرؤفایه تیم دروست نه‌کردووه ته‌ن‌ها بۆ پ هرستنی من نه‌بیّت﴾ [سوره‌تی الذاریات: ۵۶].

پ ۸: ئایا پ هرستن - عیبادت - چیه؟

و: زاراویه‌کی گشتگیر و فراوانه که هه‌موو ئه‌و قسه وکرده‌وه ئاشکرا وشاراوانه ده‌گریته‌وه که خوای گه‌وره خوۆشی ده‌ووت و لینی رازییه. ئاشکرا و دیداره‌کان: وه‌کو یادی خوا به‌زمان وه‌کو سبحان الله والحمد لله والله أكبر و زیکره‌کانی تر، ونویژکردن، وحه‌ج کردن. نادیار وشاراوه‌کان: وه‌کو ته‌وه‌کول - پ شت به‌ستن به‌خوا له‌دل‌ه‌وه - وترسان له پ هروه‌ردگار وهیوا و ره‌جا به‌میهره‌بانی الله.

پ ۹: گه‌وره‌ترین ئه‌رک - واجب - له‌سه‌رمان چیه؟

و: گه‌وره‌ترین واجب - ئه‌رک - له‌سه‌ر ئیمه‌ ئه‌وه‌یه که باوه‌رمان به‌تاکیتی - ته‌وحدی - الله هه‌بیّت، و ته‌ن‌ها پ هرستنه‌کان بۆ الله ئه‌نجام بده‌ین.

پ ۱۰: جوّره‌کانی ته‌وحد - یه‌ک خوا پ هرستی - چین؟

و: ۱- ته‌وحدی ربوبیه‌ت (پ هروه‌ردگاریتی): واته باوه‌رمان وایبّت که خوای گه‌وره به‌ته‌ن‌ها خوّلّقینهر وروژیدهر وپ ادشا و به‌رئوبه‌ری گه‌ردوونه، و هیچ هاوبه‌شیک‌ی نییه له‌مانه‌دا. ۲- ته‌وحدی ئولوهیه‌ت (پ هرستراویتی): واته به‌تاکدانانی الله له‌پ هرستندا، هیچ یه‌کینک شایسته‌ی پ هرستن نییه و هیچ یه‌کینک نایبّت بپ هرسترت جگه له الله - سبحانه و تعالی -، و هه‌روه‌ها نایبّت هیچ یه‌کینکی تر له‌گه‌ل ئه‌ودا بپ هرسترت به‌هر جوّره پ هرستنی بپت.

۳- تهو حیدی ناو وسیفه ته کان: واته باوره بوون بهو ناو و سیفه تانهی خوی گهوره که له قورئان و سوننه تدا هاتوون به بیچ چواندنی به خولقی تراوه کان و به بی نکولیکردن له هه قیقه تی ناو وسیفه ته که و به بی لادانیان له مانا راسته قینه که.

به لگه له سه ره سنجی جو ره که ی تهو حید، له م ئایه ته دایه که خوی گهوره ده فهرمویت:

﴿ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴾

واته: ﴿پ هره ردگاری ئاسمانه کان و زوی و هرچی له نیوانیاندایه که واته بیچ هرسته و زور خوگر به له پ هرستیدا ئایا ئاگاداریت وینهی ئه و (خوایه کی تر) هه بیئت﴾ [سوره تی مریم: ۶۵].

پ ۱۱: گهوره ترین تاوان چییه؟

و: شیرک (هاوبه شدانان بو خوی گهوره)، واته هاو له هاوبه ش بریاردان بو خوی گهوره له ئولو هیه تیدا - پ هرستراوتیدا - یان له پ هره ردگار تیدا یان له ناو وسیفه ته کانیدا.

خوی گهوره ده فهرمویت: ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴾ واته: ﴿به راستی خوا خوش نابیت ئه گه هاوبه شی بو بریار بدریت بیجگه له وه خوش ده بیئت له هه ر گونا هیکی تر بو هه ر که سیک که بیه ویت وه هه ر که سیک هاوبه ش بو خوا بریار بدات ئه وه بیگومان گونا هیکی زور گه وری هه له به ستووه﴾ [النساء: ۴۸].

پ ۱۲: باسی شیرک و جو ره کانی بکه؟

و: شیرک - هاوبه شدانان بو خوی گهوره - بریتیه له ئه نجامدانی هه رجوره پ هرستنیگ بو جگه له خوی گهوره - سبحانه و تعالی -.

جو ره کانی:

شیرکی گهوره؛ وه کو: وه ک پ ارانه وه وداوا کردن له جگه له خوی گهوره - سبحانه و تعالی -، یان سوچه بردن و قوربانیکردن یان کردنی هه ر پ هرستنیکی تر بو جگه له پ هره ردگار.

شیرکی بچووک؛ وه کو: سویند خواردن به جگه له الله، و به کارهیتانی ته میمه کان، ئه میمش بریتیه له و شتانهی هه له و اسرین به قه د لاشه وه یان به شوینیکه وه به مه بهستی هینانی سوود

یان دوورخستنه‌وی زیان، وریا -روپ اماپی-؛ وه‌کو نمونه‌ئه‌وه‌ی نویژه‌که‌ی به‌شیوه‌یه‌کی جوان ده‌کات کاتیک خه‌لکی سه‌یری ده‌که‌ن.

پ ۱۳: ئایا هیچ یه‌کیک غه‌یب ده‌زانیت جگه‌ له‌ الله - سبحانه و تعالی -؟

و: هیچ که‌سیک غه‌یب نازانیت ته‌نھا خوای گه‌وره‌ نه‌بیت.

خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رمویت: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا

يَسْئُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ﴾ واته: ﴿بَلَى: هیچ که‌سیک له‌ ئاسمان و زه‌ویدا غه‌یب نازانیت جگه‌

له‌ خوای گه‌وره‌ هه‌روه‌ها نازانن که‌ی زیندوو ده‌بنه‌وه﴾ [سوره‌تی النمل: ۶۵].

پ ۱۴: پ ایه‌کانی ئیمان (باوهر) چین، بیانژمیره؟

و: ۱- باوهریوون به‌ الله - سبحانه و تعالی -. ۴- باوهریوون به‌ پ یغه‌مبه‌ره‌کانی.

۲- باوهریوون به‌ فریشته‌کانی. ۵- باوهریوون به‌ پرۆزی دوایی.

۳- باوهریوون به‌ کتیبه‌کانی. ۶- باوهریوون به‌ قه‌ده‌ر خیر وشه‌ری.

ویه‌لگه: فه‌رمووده‌ به‌ ناویانگه‌ که‌ی جبریله‌ له‌ گپ‌رانه‌وه‌ی (مسلم)، جبریل به‌ پ یغه‌مبه‌ری

ووت - **صلى الله عليه وسلم** -: «هه‌وا‌لم پ ییده‌ سه‌باره‌ت به‌ ئیمان؟ - **صلى الله عليه وسلم** -

فه‌رمووی: ئیمان ئه‌وه‌یه‌ باوهر به‌ینیت به‌ خودا و فریشته‌کانی و کتیبه‌کانی و پ یغه‌مبه‌رانی

و پرۆزی دوایی، و باوهرت هه‌بیت به‌ قه‌ده‌ر به‌ خیر وشه‌ری».

پ ۱۵: پ ایه‌کانی ئیمان (باوهر) پروون بکه‌ره‌وه؟

و: باوهریوون به‌ خوای گه‌وره‌.

S ئه‌وه‌یه‌ باوهرت و ابیت خوای گه‌وره‌ ئه‌و زاته‌یه‌ که‌ توی دروست کردوه‌ و پرۆزی و پرۆزی پ

یبه‌خشیوویت، و ته‌نھا ئه‌و پ ادشا و خاوه‌نداری هه‌موو شتیکه‌، و هه‌موو شتیکی پ هیوه‌ست به‌

بوونه‌وه‌ره‌کان ته‌نھا ئه‌و به‌رپه‌وه‌ی ده‌بات.

S و هه‌روه‌ها ته‌نھا ئه‌و پ هرستراوی هه‌قه‌، هیچ پ هرستراویکی تر شایسته‌ی پ هرستن

نییه‌ به‌هه‌ق و راستی جگه‌ له‌ الله.

§ وئو گهوره ومهزنی ره‌هایه بویه هه‌موو حه‌مد وستایشیک ته‌نھا ده‌بیت بۆ ئه‌و دیت،
وخاوه‌نی ناوه جوان و سیفه‌ته به‌رزه‌کانه، هه‌یج هاوشیوه وهاوه‌ل وړکابه‌رکی نیبه وهیج شتیک
وه‌ک ئه‌و نیبه.

باوه‌ربوون به فریشته‌کان:

فریشته‌کان ئه‌و خولقی‌تراوانه‌ن که خوی گه‌وره له نوور دروستی کردوون، وبۆ پ ه‌رستنی
خوا دروست کراون وبه ته‌واوی گو‌پراه‌لی فه‌رمانه‌کانی ئه‌و زاته مه‌زنه‌ن.

- و له‌نیوانی‌اندا جبریل - **علیه السلام** - که راسپ ی‌ردراوه بۆ دابه‌زاندنی وه‌حی بۆ پ
یغه‌مبه‌ران.

باوه‌ربوون به کتیبه‌کان:

ئه‌و کتیبانه‌ن که خوی گه‌وره بۆ پ یغه‌مبه‌ره‌کانی دایبه‌زاندووه.

- وه‌کو قورئان؛ بۆ سه‌ر موحه‌مه‌د ﷺ .

- ئینجیل: بۆ سه‌ر عیسا - **علیه السلام** -.

- ته‌ورات: بۆ سه‌ر عیسا - **علیه السلام** -.

- زه‌بور: بۆ سه‌ر داود - **علیه السلام** -.

- سوحوفی ئیبراهیم وموسا: بۆ سه‌ر ئیبراهیم وموسا - **علیهم السلام** -.

باوه‌ربوون به پ یغه‌مبه‌ران:

ئه‌و پ یغه‌مبه‌رانه‌ن که خوی گه‌وره بۆ به‌نده‌کانی ناردووه بۆئه‌وه‌ی فیریان بکات، ومژده‌ی
خیر و به‌هه‌شتیان پ یبده‌ن، وله شهر و خراپ ه وئاگری دۆزه‌خ ئاگاداریان بکه‌نه‌وه.

باشترینیان بریتین له پ یغه‌مبه‌رانی خاوه‌ن ئیراده‌ی پ ته‌و وبه‌هیز -أولو العزم- که بریتین له:
نوح ، ئیبراهیم ، موسا ، عیسا - **علیهم السلام** -، موحه‌مه‌د ﷺ .

باوه‌ربوون به رۆژی دوایی (رۆژی قیامت):

رۆژی دوایی ئاماژه‌یه بۆئه‌وه‌ی که دوای مردن له گۆردا دیت، ورۆژی قیامت که رۆژی
زیندوووبونه‌وه ولیپ رسینه‌وه‌یه، ئه‌هلی به‌هه‌شت له‌و شوینیه‌ی بۆیان دانراوه نیشته‌جی ده‌بن،
ئه‌هلی دۆزه‌خیش له‌و شوینیه‌ی بۆیان دیاریکراوه ده‌میننه‌وه.

باوه ربوون به قه‌در خیر وشه‌ری:

قه‌در: بریتیه له باوه ربوون به‌وهی خوی گه‌وره هموو شتیك ده‌زانیټ كه له گه‌ردووندا رووده‌دات، پ یشتر له - اللوح المحفوظ - (پ ارچه پ اریزراوه‌كه) دا نووسراوه، و ویستی دروستکردن و هیئانه‌دی هه‌بووه. خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾^{۴۹} واته: ﴿ثُمَّ هَمَّوْا شَتِيكْمَانْ بَهْئَه‌ندازه ونه‌خشه‌ی دیاریکراو دروستکردووه﴾ [القمر: ۴۹] - وقه‌در چوار پ له‌ی هه‌یه:

یه‌که‌م: زانستی خوی گه‌وره، ئه‌مه‌ش زانستی پ یشوه‌خته‌ی الله یه سه‌بارت به‌هموو شتیك، پ یش ودوای روودانیان. به‌لگه: خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ عَدًّا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ واته: ﴿به‌راستی ته‌نها لای خویه زانیاری (کاتی هاتنی) روژی دوابی وه هه‌ر خوا باران ده‌باریټیت وته‌نها خوا ده‌زانیټ به‌وه‌ی له‌مندالدانی (دایکان) دایه وه هیچ که‌س نازانیټ سبه‌ینی (له داهاتوودا) چی ده‌کات وه هیچ که‌س نازانیټ له چ شوین و زه‌ویه‌کدا ده‌مریټ به‌راستی خوا زانا و ئاگاداره﴾ [سوره‌تی لقمان: ۳۴].

دووهم: خوی گه‌وره هموو ئه‌و شتانه‌ی رووده‌دات له - اللوح المحفوظ - (پ ارچه پ اریزراوه‌كه) دا نویسووه؛ بو‌یه هه‌رچی روویدا وهه‌رچییه‌ک روویدات له‌لای خوی گه‌وره تو‌مارکراوه.

به‌لگه: خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ سَحَابٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمِثِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ واته: ﴿وه کیلی هموو نه‌ینییه‌کان هه‌رلای خویه که‌س نایانزانیټ جگه له (خوا) وه (خوا) ده‌زانیټ چی له وشکانی و ده‌ریادا هه‌یه وه هه‌ر گه‌لایه‌ک بکه‌ویته خواره‌وه خوا پ بی ده‌زانیټ و هه‌ر دانه‌ویله‌یه‌ک له تاریکیه‌کانی زه‌ویدا بیټ و هه‌ر ته‌رو وشکیک هه‌بیټ هه‌ر هه‌موویان لای الله یاداشت کراون﴾ [سوره‌تی الأنعام: ۵۹].

سپیه‌م: هم‌موو شتیک به ویستی خوی گه‌وره پرووده‌دات، واته هر شتیک رپویدات یان بوونه‌وره‌کان ئه‌نجامی بدن ئه‌و پ اش ویستی خوی گه‌وره‌یه - **سبحانه و تعالی** -.

به‌لگه: پ هروردگار ده‌فرمویت: ﴿لَمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾﴾ واته: ﴿بُوْئُوْا كَمَا سَاخَتْ لَكُمْ أَعْيُنٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ۖ لَكُمْ فِيهَا نَارٌ تَلْقَوْنَ فِيهَا كَبَابًا ﴿٢٧﴾﴾
 ئیوه * به‌لام ئیوه هیچ ویستیکتان نیه مه‌گر خوی گه‌وره پ هروردگاری هم‌موو جیهانیان ویستی له‌سهر بیټ ﴿التکویر: ٢٨-٢٩﴾.

چواره‌م: باوه‌رپوون به‌وه‌ی که هم‌موو بوونه‌وره‌کان له‌لایه‌ن خوی گه‌وره‌وه دروستکراون، خودی بوونه‌وره‌کانی دروستکردوو له‌گه‌ل سیف‌هت و جوله‌ وه‌موو شتیکیان.

به‌لگه: خوی گه‌وره ده‌فرمویت: ﴿وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾﴾ واته: ﴿رَخْوَىٰ مَوْرَثَةٍ ۖ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾﴾
 گه‌وره ئیوه‌ی دروست کردوو و هم‌موو ئه‌و کارانه‌یشی که ده‌یکه‌ن ﴿سوره‌تی الصافات: ٩٦﴾.

پ ١٦: پ یناسه‌ی قورئان چیه‌ی؟

و: قسه‌ی خوی گه‌وره‌یه، وه دروست نه‌کراوه، خوی گه‌وره ده‌فرمویت: ﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ... ﴿٦٧﴾﴾ واته: ﴿وَتَهْجُرُهُمْ فِي عُدَّتِهِمْ لِمَا كَفَرُوا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَكَبِّرُونَ ﴿٦٨﴾﴾
 موشریکه‌کان داوای دالده‌دان وپ اراستنی لیتکرد ئه‌وا دالده‌ی بده، بوئه‌وه‌ی وته‌ی خوی گه‌وره بیستیت.. ﴿سوره‌تی التوبه: ٦﴾.

پ ١٧: ئایا سوننه‌ت چیه‌ی؟

و: هم‌موو وته و کردار و ره‌زامه‌ندی و سیفه‌تیکی لاشه‌یی یان ره‌وشتی پ یغه‌مبه‌ره ﷺ .

پ ١٨: بیدعه - داهیتان له‌ ئاین - چیه‌ی؟ و ئایا قبولی بکه‌ین؟

و: هم‌موو شتیکه که مرؤفه‌کان له‌ ئایندا دایان هی‌نا بیټ، له‌کاتی‌کدا له‌سهرده‌می پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** - و هاوه‌له‌کانیدا بوونی نه‌بووه. و ناییت قبولی بکه‌ین؛ به‌لکو ده‌بیټ رته‌ی بکه‌ینه‌وه.

پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فرمویت: «هم‌موو بیدعه‌یه‌ک - داهیتانیک له‌ئایندا - گومراییه» [رواه أبو داود]، نمونه‌ی بیدعه: وه‌کو زیادکردن بو سهر پ هرسته‌کان،

وزیادکردنی چوارم جار شوشتن بۆ دهستنوێژ، و ئاههنگ گێران بۆ روژی له دایکبوونی پ
 یغه مبهەر - **صلی الله علیه وسلم** -، ئه م شتانه نه هاتوو که پ یغه مبهەر - **صلی الله علیه وسلم**
 - یان هاوه لآن ئه نجامیان داییت.

پ ۱۹: باسی بیروباوهری وه لاء (دۆستایه تی) وه راء (خۆبه ریئکردن) بکه؟

و: وه لاء - دۆستایه تی - واته: خۆشویستی ئیمانداران و سه رخستیان، خوای گه و ره
 ده فه رمویت: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ واته: ﴿ئیمانداران چ پ
 یا و چ ژن سه رخه ر و پ شتیوانی یه کن﴾ [سوره تی التوبه: ۷۱].

به راء - جیابوونه وه و خۆبه ریئکردن - واته رق لیبوونه وه له کافره کان و ده بیته وه کو دوژمن
 سه یر بکرین. خوای گه و ره ده فه رمویت: ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
 مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَّءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا
 بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ﴾ واته: ﴿به راستی ئیوه
 نمونه یه کی باشتان هه یه له ئیبراهیم و ئه وانه ی له گه لیدا بوون کاتیک به گه له که یان وت:
 ئیمه خۆمان له ئیوه داده برین و هه رچی ده یپ ه رستن جگه له خوا ئیمه ده سته بردارتان ده یین
 دوژمنایه تی ورق و کینه له نیوان ئیمه و ئیوه دا بۆ هه میشه ییه هه تا وه کو ته نها باوه رتان به خودا
 هه بیته﴾ [سوره تی الممتحنة: ۴].

پ ۲۰: ئایا خوای گه و ره ه یچ ئاینیکی تر قبول ده کات جگه له ئاینی ئیسلام؟

و: جگه له ئیسلام ه یچ ئاینیکی تر له لای الله پ ه سه ندرکرا و نییه.

خوای گه و ره ده فه رمویت: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ واته: ﴿و هه رکه سه یک ئاینیکی تر پ ه یرو بکات جگه له ئیسلام هه رگیز
 لی قبول نا کریت له قیامه تیشدا له دۆراوه کان ده بیته﴾ [سوره تی آل عمران: ۸۵].

پ ۲۱: کوفر به قسه و کرده وه و بیروباوه ر ده بیته، نمونه به یته وه له سه ریان؟

و: نمونه ی کوفر به قسه: جویندان به الله - **سه حانه و تعالی** - یان جویندان به پ
 یغه مبه ره که ی - **صلی الله علیه وسلم** - . نمونه ی کوفر به کرده وه: بیژی کردن به رامبه ر به

قورئان یان سوجده بردن بۆ جگه له الله - **سبحانه و تعالی** - . نمونهی کوفر به بیروباوهر - عهقیده-: باوهری واییت یه کینکی تر جگه له الله - **سبحانه و تعالی** - شایسته ی پ هرستنه یان باوهری واییت یه کینکی تر جگه له الله - **سبحانه و تعالی** - پ هروره دگاره و خولقیینه ره.

پ ۲۲: دوورویی - نیفاقی - چیه و جوهره کانی چین؟

و: ۱- دوورویی - نیفاقی - گهوره: واته شاردنه وهی کوفر وده رختنهی ئیمان.

وده بیته هۆی ده رجوون له ئیسلام و به کوفری گهوره داده نریت.

خوای گهوره ده فرمویت: ﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ

نَصِيرًا ﴿۱۶۵﴾ واته: ﴿به راستی منافیق هه کان له نزمترین قوولایی ئاگردا ده بن هه رگیز هه یچ

یارمه تیده ریکیان بۆ نادۆزیته وه﴾ [سوره تی النساء: ۱۶۵].

۲- دوورویی - نیفاقی - بچووک:

وه کو: درۆ کردن و شکاندنی به لاین و خیانه کردن له سپ ارده کان - ئه مانه ته کان.

دوورویی بچووک نایته هۆی ده رجوونی مرۆف له ئیسلام، تاوانه و بکه ره که ی له وه یه

تووشی سزا بییت.

- پ یغه مبه ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «نیشانه کانی دووروو

- مونافیق - سی دانه ن: کاتیگ قسه ده کات درۆ ده کات، کاتیگ به لاین ده دات ده یشکینیت،

کاتیگ شتیکی پ ی ده سپ یردریت خیانه ت ده کات» [رواه البخاری و مسلم].

پ ۲۳: کو تا پ یغه مبه ری کیه؟

و: موحه ممه ده **ﷺ** ، خوای گهوره ده فرمویت: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ

وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّنَّ﴾ واته: ﴿موحه ممه د باوکی هه یچ کام له پ یاوه کانتان نیه

به لکو پ یغه مبه ری خوایه و مۆری - کو تایی - پ یغه مبه رانه﴾ [سوره تی الأحزاب: ۴۰].

- وپ یغه مبه ر **ﷺ** ده فرمویت: «من کو تایی پ یغه مبه رانم و هه یچ پ یغه مبه ریگ له پ

اش من نایه ت» [رواه أبو داود و الترمذی].

پ ۲۴: ئایا موعجزه چیه؟

و: موعجزه: هموو ئه و شتانه یه که خودا به پ یغه مبه ره کانی داوه که شتی به دهر
له سروشتی و ئاساین، به لگه و ئاماژن بۆ راستگوییان، وه کو:
- له تکرندی - دووبه شکردنی - مانگ بۆ پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** -
- له تکرندی دهریا وه کو دوو شاخی مه زنی لیهات بۆ موسا - **علیه السلام** -، پ اشان
فیرعه ون و سه ربازه کانی له نیویدا خنکان.

پ ۲۵: ئایا هاوه لآن - سه حابه - کین؟ ئایا پ یویسته خو شم بوین؟

و: هاوه ل - سه حابی - ئه و که سه یه که به پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - که یشتوو ه،
وباوه ری پ ی هیئاوه و له سه ر ئیسلامه تی مردوو ه.
- پ یویسته خو شمان بوین و شوینیان بکه وین و ئه وان سه رمه شقی - قدوه ی - ئیمه بن
له ژینادا، و ئه وان خیرترین و با شترین له نیو خه لکیدا له پ اش پ یغه مبه ران.
باشترینیان: چوار خه لیفه که ن، که بریتین له:
ئه بوبه کر - ره زای خوی لیبت -، عومه ر - ره زای خوی لیبت -، عوسمان - ره زای خوی
لیبت -، عه لی - ره زای خوی لیبت -.

پ ۲۶: ئایا دایکانی ئیمانداران کین؟

و: بریتین له خیزانه کانی پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** -، خوی گه و ره ده فرمویت:
﴿الَّتِي أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ﴾ واته: ﴿پ یغه مبه ر نزیکتره
به ئیمانداران زیاتر به خودی خو یان (واته ده بیّت زیاتر له خو یان خو شیان بویت و فه رمان
وداخوازه کانی له سه رووی فه رمان و داخوازییه کانی نه فسی خو یان بیّت) و هاوسه ره کانی
دایکیانن (دایکی ئیماندارانن)﴾ [سوره تی الأحزاب: ۶].

پ ۲۷: ئه رکی ئیمه چیه به رامبه ر به بنه ماله ی - ئه هلی به یتی - پ یغه مبه ر
- **صلی الله علیه وسلم** -؟

و: ئه وانمان خو شده ویت و پ شتیوانیان ده بین و رقمان له ئه وانیه که رقیان لیبانه،
وزیاده ره روی نا که یین سه باره تیان، ئه هلی به یته؛ خیزانه کانی - ژنه کانی - پ یغه مبه ر **صلی الله علیه وسلم**
ونه وه کانی و رۆله کانی هاشم و رۆله کانی (المطلب) ده گریته وه له ئیمانداران.

پ ۲۸: ئەركى - واجبى - ئىمە چىيە بەرامبەر بە فرمانرەوا مسولمانەكان؟

و: ئەركى ئىمە بەرامبەر بە فرمانرەوا مسولمانەكان برىتتە لەرېزگرتىيان، گوپرايه لى كردىيان لەشتىكدا گوناھى تىدا نەبىت، ودرنەچوون لەدژيان، ونزا كردن بۆيان ونامۆزگارى كردىيان بەنەپتى.

پ ۲۹: شوئى نىشتە جىبوونى ئىمانداران - دارالمؤمنين - چىيە؟

و: شوئى نىشتە جىبوونى ئىمانداران بەهەشتە، خوى گەورە دەفرموت:

﴿إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ...﴾

واتە: ﴿بەدلىيايەوه خوى گەورە ئەو كەسانەى كە باوەريان هەتاوه وكردهوى چاكە دەكەن دەيانكاتە نىو ئەو باخانەى كە رووبارەكان لە ژىرياندا دەرژين...﴾ [سورەتى محمد: ۱۲].

پ ۳۰: شوئى نىشتە جىبوونى كافرهكان چىيە؟

و: ئەم: شوئى مانەوهى كافرهكان دۆزەخە، خوى گەورە دەفرموت: ﴿فَأْتَقُوا النَّارَ الَّتِي

وَفُودَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾﴾ واتە: ﴿خوتان بپ ارپزن لەو ئاگرى كە

سووتەمەنيەكەى مرؤف و بەردە كە بۆ كافرهكان ئامادە كراوه﴾ [سورەتى البقرة: ۲۴].

پ ۳۱: ترس چىيە؟ هيو - رهجا - چىيە؟ بەلگەكان چىين سەبارەتيان؟

و: ترس: واتە ترسان لەخوى گەورە ولە سزاي ئەو زانە مەزنە.

هيو - رهجا-: واتە ئومىد بە پ اداشت وليخوشبوون و رەحمەتى خوى گەورە.

بەلگە: خوى گەورە دەفرموت: ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ

أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا﴾ واتە: ﴿ئەوانەى

بانگيان دەكەن خويان بەدواى هوكارى نزيكبوونەوه لە پ ەروەردگاريان دەگەرپن ەهرىه كەيان

هەولى نزيكبوونەوه دەدەن هيوايان بە رەحمەتى ئەو هەيه و لە سزاي ئەو دەترسن﴾ [الإسراء: ۵۷].

و: ەروەردگار دەفرموت: ﴿نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ

الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾﴾ واتە: ﴿بەندەكانم ئاگادار بكەوه كە بەراستى من ليخوشبوو وميهرەبانم *

وسزاي من سەختترين سزايە﴾ [الحجر: ۴۹ - ۵۰].

پ ۳۰: هندیك ناو و سیفاته کانی خوی گه‌وره باس بکه؟

و: الله، الرب (پ ه‌روه‌ردگار)، الرحمان (میهره‌بان)، السميع (بیسه‌ر)، البصیر (بینا)، العلیم (زانا)، الرزاق (رؤزیده‌ر)، الحي (همیشه زیندوو)، العظیم (مه‌زن) ... جگه له‌مانه له ناو و سیفته به‌رزه‌کافی پ ه‌روه‌ردگار - **سبحانه و تعالی** -.

پ ۳۳: ئەم ناوانه شیبکه‌ره‌وه؟

و: الله: واتا پ ه‌رستراوی به‌هه‌ق و پراستی و هیچ هاویه‌ش وهاوتایه‌کی نییه. الرب (ئه‌له‌رب: پ ه‌روه‌ردگار): واتا خو‌لقینه‌ر و پ ادشا وخواه‌نداری هه‌موو شتیک و رؤزیده‌ر و هه‌موو گه‌ردوون به‌رپوه‌ده‌بات به‌ته‌نھا - **سبحانه و تعالی** -.

السمیع (ئه‌له‌سمیع: بیسه‌ر): ئەو زاته‌یه که بیستنی هه‌موو شتیک گرتوته‌وه و هه‌موو شتیک ده‌بیستیت، و هه‌موو ده‌نگه‌کان ده‌بیستیت سه‌ره‌رای جیاوازیان له‌نزمی و به‌رزیدا.

البصیر (ئه‌له‌بصیر: بینا): ئەو زاته‌یه که هه‌موو شتیک ده‌بینیت زۆر ورد و بچوک یان گه‌وره‌بیته.

العلیم (ئه‌له‌علیم: زانا): ئەو زاته‌یه که زانستی ده‌وری هه‌موو شتیک داوه، زانایه به‌رپر دوو و داهاتوو و ئیستا.

الرحمان (ئه‌له‌رحمان: به‌به‌زه‌یی و میهره‌بان): ئەو زاته‌یه که میهره‌بانی و ره‌حم و به‌زه‌یی هه‌موو خو‌لقینه‌راو و زیندوووه‌کافی گرتوته‌وه، هه‌مووی به‌نده‌کان و خو‌لقینه‌راوه‌کان له‌زۆر ره‌حمه‌ت و به‌زه‌یی ئەودان - **سبحانه و تعالی** -.

الرزاق (ئه‌له‌رزاق: رؤزیده‌ر): ئەو زاته‌یه رؤزی و رزق ده‌به‌خشیت به‌هه‌موو بوونه‌وه‌ره‌کان له‌مروّف و جنۆکه و ئاژه‌له‌کان.

الحي (ئه‌له‌حی: همیشه زیندوو): ئەو زاته‌یه که ژبانی نه‌پراوه‌هیه‌یه و مردن به‌سه‌ریا نایه‌ت، له‌کاتی که هه‌موو خو‌لقینه‌راوه‌کان ده‌مرن.

العظیم (ئه‌له‌عظیم: مه‌زن): ئەو زاته‌یه که هه‌موو که‌مال و ته‌واوی و مه‌زنیه‌ک ته‌نھا بۆ ئەوه له‌ناو و سیفته و کرده‌وه‌کانیدا.

پ ۳۴: ئەرکی ئیمه‌چییه به‌رامبه‌ر به‌زانایانی مسو‌لمانان؟

و: ئەرکی -واجبی- ئیمه‌ به‌رامبه‌ر زانایانی مسو‌لمانان ئەوه‌یه خو‌شمان بوین و ته‌نھا بۆ لای ئەوان بگه‌رینه‌وه له‌مه‌سه‌له و بابه‌ته‌کان و هه‌روه‌ها له‌پ یشه‌اته -نازیه‌له- شه‌ریه‌کان، و ده‌بیته‌ ته‌نھا به‌چاکه‌ باسیان بکه‌ین، هه‌رکه‌سیک به‌خراب ه‌ باسیان بکات، له‌سه‌ر ریگای راست لایداوه،

خوای گهوره ده فهرمویت: ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ واته: ﴿خوای گهوره پ لهی بهرز ده به خشیته باوهرداران وزانابان به چه ندین پ له بهرزیان ده کات، خوای گهوره ناگادار وشاره زایه له وهی که ده یکه ن﴾ [المجادلة: ۱۱].

پ ۳۵: ئیاد وسته کانی - وهلیه کانی - خوای گهوره کین؟

و: ئیمانداره ته قواداره کانن، پ هروهردگار ده فهرمویت:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٦﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾

واته: ﴿به راستی وهلیه کانی - دۆستانی - خوا هیچ ترسیکیان له سهر نییه وخه مبار نابن * ئه وانهی باوهریان هیناوه و له خوا ده ترسن - ته قوادارن﴾ [یونس: ۶۲-۶۳].

پ ۳۶: ئایا ئیمان (باوهر) به قسه وکرده وهیه؟

و: ئیمان پ یکهاتووه له قسه وکرده وه و بیروباوهری دل - عه قیده -.

پ ۳۷: ئایا ئیمان زیاد وکهم ده کات؟

و: ئیمان به گوپرایه لی خوای گهوره زیاد ده کات و به سه رب یچی کردنی فه رمانه کانی خوا کهم ده کات، خوای گهوره ده فهرمویت:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ

إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾﴾ واته: ﴿ئیماندارانی راسته قینه ئه وانن که کاتیک باسی خوا ده کریت دلپان پ ر ده بیته له ترس (به شکودانانی پ هروهردگار) وه ئیمانپان زیاد ده کات کاتیک ئایه ته کانی بو بخویندریتته وه وته نها پ شت به پ هروهردگاریان ده به ستن﴾ [سورتهی الأنفال: ۲].

پ ۳۸: ئیحسان چییه؟

و: ئه وهیه خوای گهوره بپ هرستیت وه کو ئه وهی بیینیت، وه ئه گهرچیش ناتوانی بیینیت ئه وا ئه و تو ده بیینیت.

پ ۳۹: کهی کرده وه کان له لای خوای گهوره قبول ده کرین - سبحانه و تعالی -؟

و: به دوو مه رج:

۱- ئه گهر کرداره که به دل سۆزی - به ئیخلاصی - ته واو بو خوای گهوره ئه نجامدرا بیته.

۴- نه گهر كرده وه كه به پ یی سونه تی پ یغه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - بیټ .

پ ۴۰: ته وه كول - پ شتبه ستن - به خوی گه وره چیه؟

و: واته ته وه كول - پ شت به ستن - به خوی گه وره له هیټانی سوود و دوورخستنه وه ی زیان له هه مان کاتا گرتنه به ری هه موو هوکاره کان له به ږیکردنی ژياندا، خوی گه وره ده فهرمویت:

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾ واته: ﴿هه ركه سيك ته وه كولى به خوا بيټ - پ شت به خوا بيه ستيت - نه وا نه و زاته به سه بوى﴾ [الطلاق: ۳] . ﴿حَسْبُهُ﴾: واتا: ته نها نه و زاته به سه بوى؛ بوټه وه ی به هانا يه وه بیټ و نه وه ی داواى ده كات پ یی بيه خشيت .

پ ۴۱: نایا نه رکی - واجبی - فرمان کردن به چاکه ونه هی کردن له خراب ه چیه؟

و: چاکه: واته فرمان کردن به هه موو گوږاږاږه لیبه ك بو خوی گه وره - عز وجل -، و خراب ه: واته نه هی کردن له هه موو سه رب یچیه كی فرمانه كانی خوی گه وره - عز وجل -، پ هروهر دگار ده فهرمویت: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْأَكْتَبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ مِمَّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ واته: ﴿ئيوه باشترين ئومه تن كه بو (سوودى) خه لكی هينراونه ته بوون فرمان به چاکه ونه هی له خراب ه ده كهن و باوه رتان به خوا هه يه و نه گهر جوله كه وگا وره كان - نه هلی كيتاب - باوه ر به يټين نه وا نه مه خيرتره بويان تيباندا يه باوه رداره به لام زورينه يان فاسقن - روچوون له تاوانه كاندا - ﴿سوره تی آل عمران: ۱۱۰﴾ .

پ ۴۲: نایا نه هلی سونه وجه ماعت كين؟

و: نه وانهن له سه ر هه مان ږببازی پ یغه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - وهاوه لانی نه ون له قسه و كردار و بيو و باوه رياندا، پ بيان ده وتریت: (نه هلی سونه) چونكه پ ابه ند وشوینكه وتووی سونه تی پ یغه مبه رن - **صلى الله عليه وسلم** - و خوږيان به دوور گرتووه له بیدعه - له داهيتان له دين - .

و پ بيان ده وتریت (جه ماعت - كو مه ل -): وهك ئاماژه يه ك بو نه وه ی له سه ر هه ق وراستی

يه كيان گرتووه و كو بوونه ته وه، و جيا بوونه وه و پ ه رته وازه يی تيباندا پرووی نه داوه .

به شی فیه

پ ۱: پ یناسه ی پ اککردنه وه (الطهارة) له فیهدا چییه؟

و: پ اککردنه وه (تهاره: الطهارة)؛ واتا پ اکبونه وه ولا بردنی هه موو پ یسیه کان.
پ اکبونه وه ولا بردنی پ یسی هه ستپ یکراو - الخبث: - بریتیه له وهی مسولمان هه موو
پ یسیه ک لاببات که تووشی لاشه ی یان جله که ی یان شوینی نوئزکردنی بووه.
پ اکبونه وه ولا بردنی پ یسی واتایی - الحدث - : پ اکبونه وه له هه موو پ یسیه کی
واتایی ئیدی به ده ستنوئزگرتن و خوشوردن بیت؛ به ئاوی پ اک، یان ته یه موم کردن ئه گهر ئاو
ده ستنه که وت یان به هوی بیانویه که وه نه کرا ئاو به کار به یئزیت.

پ ۲: چون شتیک پ اکده کریته وه ئه گهر تووشی پ یسی بوویت؟

و: به ئاو ده یشوئیت هه تا وه کو پ اک ده بیته وه.
- به لام شتیک سه گ ده می لیداییت؛ ئه وا بو پ اککردنه وهی حه وت جار ده شوئزیت
ویه که م جاری به خوئل.

پ ۳: ئایا فهزل وپ اداشتی ده ستنوئزگرتن چییه؟

و: پ یغهمبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فه رمویت: «ئه گهر به نده ی مسولمان یان
ئیماندار ده ستنوئز بگریت و ده موچاوی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به چاوی سه یری
کردووه له گه ل ئاوه که دا له ده موچاوی وه ده رده چن، (ته نانه ت ده رده چن) له گه ل کؤتا دلؤپ هی
ئاوی ده ستنوئزدا، وئه گهر ده ستنه کانی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به ده ستنه کانی
کردوویه تی له ده ستیه وه ده رده چن له گه ل ئاوه که دا، (ته نانه ت ده رده چن) له گه ل کؤتا دلؤپ هی
ئاوی ده ستنوئزدا، وئه گهر پ ییه کانی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به پ ییه کانی
کردوویه تی له پ ییه کانی وه ده رده چن له گه ل ئاوی ده ستنوئزدا، (ته نانه ت ده رده چن) له گه ل
کؤتا دلؤپ هی ئاوی ده ستنوئزدا، کاتیک ته واو ده بیته (له ده ستنوئزگرتن) پ اکبووه ته وه له
هه موو گونا هه کان». [رواه مسلم].

پ ۴: چۆن دەستنوێژ دەگریت؟

و: شۆردنی دەسته کان - هەتاوێ کو مەچەک - سێ جار.

- ئاوارادانە نیو دەم و دەرکردنی - مضمضة -، و ئاو هەلمژینە نیو لوت و دەرکردنی

- پ ەرش کردنی - (استنشاق و استنثار)؛ سێ جار.

و ئاوارادانە نیو دەم و دەرکردنی - مضمضة -: بریتیه لەوێ بە چنگی دەست ئاو بخهیتە نیو

دەم و ئەملاوئەولای پ ێبکەیت لەناو دەمدا - وەکو غەرغەرە کردن - و پ اشان ئاوەکە فری

بدەیت بۆئەوێ دەم لەپ اشماوێ خۆراک و شتی تر پ اک بێتەو.

و ئاو هەلمژینە نیو لوت - استنشاق -: هەلمژینی هەوا لەگەڵ چنگی ئاو بە دەستی راست

بۆ نیو لوت.

و دەرکردنی - پ ەرش کردنی - ئاو (استنثار): بریتیه لە دەرکردنی ئاوەکە بە دەستی چەپ پ

اش ئەوێ هەلی مژیه نیو لوتی.

پ اشان شۆردنی روو سێ جار.

دواتر شوشتنی دەسته کان - سەری پ ەنجه کان هەتاوێ کو ئانیشکیش دەشوات -؛ سێ جار.

پ اشان مەسح کردن بە سەر سەردا، بە ناولەپ ی دەسته کان لەپ یشهو پ اشان بردنی

بۆ پ اشەوێ سەر، و هەر و هەما مەسحکردنی گوێیه کان.

پ اشان شوشتنی پ ێیه کان هەتاوێ کو گوێزنگە کان - قوڵەپ ێکان - (قوڵەپ ێکانیش

دەشوات)؛ سێ جار.

ئەمە تەواوترین شیوازی دەستنوێژکردنە، ئەمە گێردراوێ تەوێ که پ ێغەمبەر - **صلى الله**

عليه وسلم - ئەنجامیداوێ ولە (بخاري) و (مسلم) دا هاتوو، لە لایەن عوسمان و عبداللە

کوری زەید و هتد گێردراوێ تەوێ. هەر و هەما هاتووێ له (بخاري) و هتد: (أنه توضأ مرة مرة، وأنه

توضأ مرتين مرتين) واتە: (یهک جار - ئەندامەکانی دەستنوێژگرتنی - شۆرد، و دوو جار -

ئەندامەکانی دەستنوێژگرتنی - شۆرد)، واتە: هەر ئەندامێک لە وانە ی لە کاتی دەستنوێژگرتن

دەبێت بشۆردرێن؛ یهک جار دەیانێ شۆرد یان دوو جار.

پ ۵: فەرزەکانی دەستنوێژ چین؟ ژمارەیان چەندە؟

و: فەرزەکانی دەستنوێژگرتن ئەوانەن که دەستنوێژگرتنی مسوڵمان دروست نییە ئەگەر واز

لە یه کێکیان بهێتت.

۱- شۆردنی روو که ئەمانەیش دەگرێتەو: ئاوارادانە نیو دەم و دەرکردنی -مضمضة- و ئاوارادانە نیو لووت و دەکردنی -استنشاق و استنثار-.

۲- شۆردنی دەستەکان -لە سەرە پ هەنجەکانەو هەتاوێ کو ئانیشکەکان و ئانیشکەکانیش دەشوات-.

۳- مەسحکردن بەسەر سەردا، و مەسحکردنی گۆییەکانیش دەگرێتەو.

۴- شۆردنی پ ییەکان هەتاوێ کو قۆلەپ یکان -شۆردنی قۆلەپ یکانیش دەگرێتەو-.

۵- رەچاوەکردنی ریزبەندی لەشۆردنی ئەندامەکان، و اتا سەرەتا رووی دەشوات پ اشان دەستەکان، پ اشان مەسحکردنی سەر، لەکو تا ییدا شۆردنی پ ییەکان.

۶- بێ ناوێر بیت: واتە شۆردنی ئەندامەکان ماو و ناوێر لەنیوانیان نەبیت، و اتا ناییت پ اش شۆردنی ئەندامەیک وازی لیبھێنیت هەتا وشک دەبێتەو و ئاوی پ یو ناییت پ اشان ئەندامەیک تر بشوات، یان نیوێ ئەندامەکانی دەستوێژگرتن بشوات، و نیوێ کە ی تری کاتیکی تر بشوات، ئەم دەستوێژگرتنە دروست نییە.

پ ۶: سونەتەکانی دەستوێژ چین؟ و ژمارەیان چەندە؟

و: سونەتەکانی دەستوێژ: ئەگەر ئەنجامیان بدات ئەوا پ اداستی زیاتری بۆ هەیه، و ئەگەر وازیان لیبھێنیت؛ گوناھبار ناییت، و دەستوێژگرتنە کە ی دروستە، ئەوانیش بریتین لە:

۱- ووتنی: بسم الله.

۲- سیواک کردن.

۳- شۆردنی هەردوو دەستەکان -کە لەسەرەتا دا دەیشوات هەتاوێ کو مەچەک-.

۴- شۆردنی نیوانی -بەینی- پ هەنجەکان.

۵- شۆردنی دوو م و سییەم جاری ئەندامەکانی دەستوێژگرتن.

۶- دەستپ یکی بە شۆردنی لای راست بیت.

۷- ووتنی زیكری پ اش دەستوێژگرتن. «أشهد أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له،

وأشهد أن محمداً عبده ورسوله».

۸- ئەنجامدانی دوو رکات لەپ اش دەستنوێژگرتن.

پ ۷: ئەو شتانەى دەبیتە ھۆى شکاندنى - ھەلۆھەشاندنەوہى - دەستنوێژگرتن،

بیانزەمیرە؟

و: ئەوہى لەپ یش وپ اشەوہ دەردەچیت، لە میزیان پ اشەرۆیان ھەوا.

خەوتن، یان شیت بوون یان لەھۆش خۆچوون.

خواردنى گوشتى وستر.

دەستلیدان لە ئەندامى زاوژى یان دەستدان لە کۆم بەراستەوخۆ؛ بەبى بوونى پ وشاک

لەتواندا.

پ ۸: ئایا تەیەموم کردن چیبە؟

و: تەیەموم کردن: بریتىە لەبەکارھینانى خۆل یان ھتد لە خاکی سەر زەوى، لەکاتى

نەبوونى ئاو یان بەھۆى عوزرێکەوہ نەتوانرا ئاو بەکاربھینریت.

پ ۹: چۆن تەیەموم بکەین؟

و: یەک لیدان لەسەر خاکی زەوى بەناو لەپ ی دەستەکان، وپ اشان یەك جار پروو

ودییو سەرەوہى دەستەکان مەسح دەکات.

پ ۱۰: ئەو شتانە چىن کە دەبنە ھۆى ھەلۆھەشاندنەوہى تەیەموم؟

و: ھەموو ئەو شتانەن کە دەبنە ھۆى ھەلۆھەشاندنەوہى - شکاندنى - دەستنوێژ.

وھەرەھا ئەگەر ئاوى دەستکەوت؛ ئەوا تەیەموم کردن ھەلۆھەشیتەوہ و دەبیت بەئاوہکە

دەستنوێژ بگریت.

پ ۱۱: ئایا خوف وگۆرەویبەکان چىین؟ وئایا دەبیت مەسح بکاتە سەریان؟

و: خوفەکان: لەپ یبەکان دەکریت بەلام لەپ یت دروستکراوہ.

گۆرەویبەکان: لەپ یبەکان دەکریت بەلام لە شتى تر دروستکراوہ جگە لەپ یت.

ورپگەپ یدراوہ مەسح کردن بەسەریان لەجیاتى شۆردنى پ یبەکان.

پ ۱۲: حیکمته تی مهسحکردن لهسه ر خوفه کان -گوره ووییه کان- باس بکه؟

و: ئاسانکاریه بۆ بهنده کان، بهتایبته له کاتی سه رما وزستان و سه فه ردا، چونکه له م حاله تانه دا دا که ندنی گوره ووییه کان یان خوفه کان قورس و ناره حه ته.

پ ۱۳: مهرجه کانی دروستیتی مهسح لهسه ر خوفه کان -گوره ووییه کان- چین؟

و: ۱- به ده ستنوئیزگرتنه وه له پ ییانی کردیته، و اتا له پ اش ئه وه ی ده ستنوئیز ده گریته ئینجا گوره ووییه کان یان خوفه کان له پ ئ ده کات.

۲- ده بیته پ اک بن، بۆیه جائیز نییه مهسحکردن لهسه ر شتی پ یس.

۳- ده بیته گوره ووییه که یان خوفه که ئه و شوینانه دابپ و شیت که له ده ستنوئیزگرتندا فه رزه بشوئردین، ئه مانیش بریتین له پ ییه کان هه تا وه کو قوله پ یکان -قوله پ یکانیش ده گریته وه-.

۴- ده بیته مهسحکردن له ماوه ی دیاریکراودا بیته، بۆ که سی نیشته جیبوو: رۆژ وشه وویک -۲۴ کاتژمیر-، و بۆ ریوار -موسافیر-: سی رۆژ وشه وه کانی -72 کاتژمیر-.

پ ۱۴: سیفه ت وچۆنیه تی مهسحکردن لهسه ر گوره ووییه کان -خوفه کان- چۆنه؟

و: سیفه ت وچۆنیه تی مهسحکردن به م شیوه یه: پ هنجه کانی دهستی به ته رکراوی ده بیته یته -مهسحی ده کات- به سه ر دیوی سه ره وه ی پ ییه کانی پ اشان به ره و ساقی -لاقی- بۆ سه ره وه ده بیات، پ ئی راستی به دهستی راستی وپ ئی چه پ ی به دهستی چه پ ی مهسح ده کات، و بۆشایی ده خاته نیوان پ هنجه کانی له کاتی مهسحکردن و ته نها یه ک جار مهسح ده کات و دووباره ی ناکاته وه.

پ ۱۵: چی شتیگ ده بیته هۆی هه لوه شاننده وه ی مهسحکردن لهسه ر خوفه کان؟

و: ۱- ته و او بوونی ماوه ی مهسحکردن، مهسحکردن له پ اش ته و او بوونی ماوه ی دیاریکراو له شه ردا ریگه پ یدراو نییه، ماوه ی دیاریکراو بریتیه له رۆژ وشه وویک -۲۴ کاتژمیر- بۆ نیشته جیبوو، سی رۆژ وشه وه کانی -۷۲ کاتژمیر- بۆ ریوار.

۲- دا که ندنی گوره ووییه کان -خوفه کان-؛ ئه گه ر مرۆف گوره ووییه کان یان تاکیکانی دا که ند له پ اش مهسحکردن ئه و مهسحکردنه که ی پ وچه ل ده بیته وه.

پ ۱۶: واتای نوپژ چیه؟

و: نوپژکردن: واتا پ هرستنی خوی گه‌وره به هه‌ندیک وته وکرداری تایبته، به‌ته‌کبیر کردن -ووتنی: الله اکبر- ده‌ستپ یده‌کات، و به‌سه‌لامدانه‌وه کوتایی پ یدیت.

پ ۱۷: حوکی نوپژکردن چیه؟

و: نوپژکردن فه‌رزه له‌سه‌ر هه‌موو مسولمانیک.

خوی گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا﴾ واته:
﴿به‌راستی نوپژکردن نووسراوه -فه‌رز کراوه- له‌سه‌ر ئیمانداران (که ئه‌نجامی بدن) له‌کاته دیاریکراوه‌کاندا﴾ [سوره‌تی النساء: ۱۰۳].

پ ۱۸: حوکی وازهینان له‌نوپژکردن چیه؟

و: وازهینان له‌نوپژکردن کوفه - بیباوه‌ریبه -، پ یغه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - ده‌فه‌رمویت: «ئهو پ هیمانه‌ی - حیاکاره‌وی - که له‌نیوان ئیمه‌ی موسلمان وئهوانی بیباوه‌ردا هه‌یه؛ نوپژکردنه، جا هه‌رکه‌سیک واز له‌نوپژکردن به‌نییت؛ ئه‌وا کافر - بیباوه‌ر - بووه» [رواه احمدوالترمذی وغیرهما]

پ ۱۹: چهند نوپژ واجبه له‌سه‌ر مسولمان له‌روژ وشه‌ویکدا؟ وژماره‌ی رکاته‌کانی هه‌رنوپژیک چهنده؟

و: پ ینج نوپژ فه‌رزه له‌سه‌ر مسولمان له‌شه‌و وروژیکدا، ونوپژی به‌یانی: دوو رکات، ونوپژی نیوه‌رؤ: چوار رکات، ونوپژی عه‌سر: چوار رکات، ونوپژی مه‌غریب -شیوان-: سی رکات، ونوپژی عیسا -خه‌وتنان-: چوار رکات.

پ ۲۰: مه‌رجه‌کانی دروستیتی نوپژکردن بژمیره؟

و: ۱- ئیسلام -مسولمان بوون-؛ نوپژکردنی کافر دروست نییه.

۲- ئه‌قل؛ نوپژکردنی شیته دروست نییه.

۳- جیاکاری له‌نیوان چاکه وخراپ ه؛ نوپژکردنی مندالیک دروست نییه که جیاکاری نه‌کات -له‌نیوان چاکه وخراپ ه-.

۴- نیه‌ت.

۵- هاتنی کاتی نوپژ.

۶- پ اکبونه وه -دهستنوئژگرتن یان خوشوردن- پ اش ئه وهی تووشی ئه و شتانه بوو که دهستنوئژ دهشکینیت -الحدث-.

۷- خوږ اککردنه وه یان پ اککردنه وهی ئه و شوینی نوئژی تیدا دهکات له شته پ یسهکان.

۸- داپ و شینی شهرمگه -عهورهت-.

۹- پرووکردنه ئاراسته ی قبيله.

پ ۲۱: ژماره ی پ ایه کانی -روکنه کانی- نوئژ بژمیڤه؟

و: چوارده پ ایه یه، که بریتین له:

۱- وهستان له نوئژی فهرزدا بو که سیک بتوانیت به پ یوه بوهستیت.

۲- ته کبیره ی ئیحرام، ووتنی: (الله اکبر) کاتی دهستپ یکردنی نوئژ.

۳- خویندنی سوره تی -الفاتحه-.

۴- رکوع بردن، وپ شتی ریک ده وهستینیت له کاتی رکوع بردن وسه ری پ یویسته

هاوئاستی پ شتی ده بیت.

۵- بهرزبوونه وه وریک وهستان له پ اش رکوع بردن.

۶- وهستان به ریکی وئارامی له پ اش بهرزبوونه وه له رکوع بردن.

۷- سوجده بردن؛ پ یویسته نیوچه وانی ولووتی وله پ هکانی دهستی وئه ژنوکانی وسه ری پ

هنجه ی پ ییه کانی به جوانی له سه ر شوینی سوجده بردن دابنیت.

۸- بهرزبوونه وه له سوجده بردن.

۹- دانیشن له نیوان سوجده کان.

وئه وهی سونه ته له م کاته دا بریتیه له: دانیشن به شیوازی (ئیفتیراش) وانا له سه ر پ ئی چه پ

ی دابنیشیت، وپ ئی راستی بوهستینیت وپ هنجه ی پ ییه کانی به ره و ئاراسته ی قبيله بیت.

۱۰- هیمنی و دلنیا یی وئارامی، ئه میش وانا له سه رخوی له جیبه جیکردنی هه ر پ ایه یه کی

کرداری.

۱۱- ووتنی ته شه هودی -ته حیاتی- کۆتایی.

۱۲- دانیشتن بۆ ووتنی.

۱۳- دوو جار سه لامدانه وه، ئەمیش واتا دوو جار بلیت: (السَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ).

۱۴- ریزبهندی له ئەنجامدانی پ ایه کان - بهو شیوهیهی باسمانکرد-، بۆ نمونه ئەگەر به ئەنقهست سوجه بیات له پ یش رکوع بردن؛ ئەوا نوێژه که ی پ وچەڵ ده بیته وه، به لام ئەگەر به هه له ئەمه بکات ئەوا ده بیته بگه رێته وه بۆ رکوع بردن، پ اشان سوجه ده بات.

پ ۲۲: واجبه کانی نوێژ باس بکه؟

و: واجبه کانی نوێژ ههشت دانەن، ئەمانیش بریتین له:

۱- ته کبیره کانی نیو نوێژ - ووتنی: الله اکبر له کاتی چوون له پ ایه یه ک بۆ پ ایه یه کی تر-، جگه له ته کبیره ی ئیحرام نه بیته.

۲- ووتنی: «**سمع الله لمن حمده**» * بۆ ئیمام و که سیک به ته نه نا نوێژ بکات، * (واته: پ هروه ردگار وه لامی ئەوانه ده داته وه - ده یان بیستیت - که حه مد و سوپ اسی ده که ن).

۳- ووتنی: «**ربنا ولك الحمد**» *، * (واته: پ هروه ردگارمان حه مد و ستایش ته نه نا بۆ تویه).

۴- ووتنی: «**سبحان ربی العظیم**» * یه ک جار له کاتی رکوع بردن، * (واته: پ اک وینگه ردی بۆ پ هروه ردگاری مه زن).

۵- ووتنی: «**سبحان ربی الأعلى**» * یه ک جار له کاتی سوجه بردن، * (واته: پ اک وینگه ردی بۆ پ هروه ردگار که به رزی و پ ایه داری و بلندی ره ها هه ر بۆ ئەوه).

۶- ووتنی: «**رب اغفر لی**» * له نیوان سوجه کاند، * (واته: پ هروه ردگارم لیم خۆش به).

۷- خویندنێ ته شه هودی - ته حیاتی - یه که م.

۸- دانیشتن بۆ خویندنێ ته شه هودی یه که م.

پ ۲۳: ئایا سونه ته کانی نوێژ چین؟

و: یانزه سونه تن، ئەمانیش بریتین له:

۱- له پ اش ته کبیره ی ئیحرام ده لیته: «**سبحانک اللهم و بحمدک، و تبارک اسمک، و تعالیٰ**

جدک، ولا إله غیرک» * و پ ئی ده ووتریت: (نزای ئیستیفتاح: دعاء الاستفتاح)، * (واته: خودایه

پ اک وینگهردی وحمد وسوپ اس بو تو، ناوت بهرز وپ یروژه، بهرز وبلنده مهزیت، وهیچ
پ هرستراویک ههق وراست نییه شایستهی پ هرستن بیت جگه له تو).

۲- پ هناگرتن بهخوای گهوره لهشهیتانی نهفرینلیکراو.

۳- ووتنی بهسمه له **(بسم الله الرحمن الرحيم)**.

۴- ووتنی: ئامین.

۵- خویندنی سورهتیک یان چهند ئایهتیک لهپ اش سورهتی -الفاتحة-.

۶- خویندنی قورئان بهدهنگی بیستراو له لایه ن ئیمامه وه، له و نویره بهکومه لانهی سونهت

وايه قورئان بهدهنگی بهرز تیاندا بخویندریت له لایه ن ئیمامه وه.

۷- لهپ اش تهحمید کردن (لهپ اش -سمع الله لمن حمده-) بلیت: **«ملء السموات، وملء**

الأرض، وملء ما شئت من شيء بعد» واته: «هیندهی پ ږ بهئاسمانهکان وپ ږ بهزهوی

وههچی شتیکی تر تو ویستت لهسهری بیت».

۸- زیاتر له یهک جار ووتنی زیکری تهسبیح لهږکوع بردندا، واتا: تهسبیحی دووهم

وسیهم یان زیاتر بیلیت.

۹- زیاتر له یهک جار ووتنی زیکری تهسبیح لهسوجه بردندا، واتا: تهسبیحی دووهم

وسیهم یان زیاتر بیلیت.

۱۰- زیاتر له یهک جار ووتنی زیکری نیوان سوجهکان: **«رب اغفر لي»**.

۱۱- سه لاتدان له تهحیاتی -تهشهودی- کوتایی لهسه ر -بنه ماله ی- ئه هلی بهیتی پ

یغه مبه ر **ﷺ**، نزاکردنی بهره کهت بو سه ر پ یغه مبه ر **ﷺ** وبنه ماله که ی، ونزا کردن لهپ

اش ته واوبوونی ته شه هود.

چواره م: کرده وه سونه ته کان، وپ نیان ده ووتریت شیوازه کان:

۱- بهزرکردنه وهی دهسته کان له گه ل ووتنی ته کبیره ی ئیحرامدا هه تاوه کو ئاستی شاننه کان

به شیویه ک ناوله پ هکان به ره و ئاراسته ی قبیله بن.

۲- بهزرکردنه وهی دهسته کان به هه مان شیوازی پ یشوو له کاتی چوون بو ږکوع بردن.

۳- به زکردنه‌وهی دهسته‌کان به هه‌مان شیوازی پ یشوو له کاتی به زربوونه‌وه له رکوع بردن.

۴- گێرانه‌وهی دهسته‌کان بۆ شوینی خۆیان له پ اش به زکردنه‌وه‌یان.

۵- دانانی دهستی راست له‌سه‌ر دهستی چه‌پ .

۶- سه‌یرکردنی شوینی سوچه‌ بردن له کاتی نوێژدا.

۷- له کاتی به‌پ یوه وه‌ستان ده‌بیت بۆشایی له‌نیوان پ ییه‌ کانی هه‌بیت.

۸- له کاتی رکوع بردندا؛ به له‌پ ی ده‌سته‌کانی ئەژنۆکانی ده‌گرێت و بۆشایی ده‌خاته نیوان

پ هه‌نجه‌کانیه‌وه، وپ شتی به‌رێکی ده‌وه‌ستینیت له‌کاتی رکوع برندا به‌شیوه‌یه‌که سه‌ری هاوئاستی پ شتی بیت.

۹- به‌شیوه‌یه‌کی جوان سوچه‌ ده‌بات و ئارامی و دلنیاپی پ یوه دیاریت، وپ یویسته‌ ئه‌و

ئهندامانه‌ی سوچه‌یان له‌سه‌ر ده‌بات به‌جوانی شوینی خۆیان بگرن له‌سه‌ر زه‌وی، وپ یویسته راسته‌وخۆ به‌ر زه‌وی بکه‌ون و له‌سه‌ر شوینی سوچه‌ بردن دابنرێن.

۱۰- پ یویسته له‌کاتی سوچه‌ بردندا؛ باڵه‌کانی دوور بخاته‌وه له لاشه‌ی ونه‌یلکینیت به

ته‌نیشه‌ کانی لاشه‌ی، وه‌ه‌روه‌ها سه‌کی دوور بخاته‌وه له رانه‌کانی، وپ رانه‌کانی دوور بخاته‌وه له ساقه‌ کانی -لاقه‌کانی-، و بۆشایی بخاته‌وه نیوان ئەژنۆکانیه‌وه، وپ یی له‌سه‌ر زه‌وی بوه‌ستینیت -

بچه‌قینیت-، و سه‌ره‌پ هه‌نجه‌ی پ ییه‌کانی له‌سه‌ر زه‌وی بیت به‌ره‌و ئاراسته‌ی قیبله‌ بن و بۆشایی له‌نیوانیان بیت، و ده‌سته‌کانی هاوئاستی شانە‌کانی بن له‌سه‌ر زه‌وی وپ هه‌نجه‌کانی

ده‌ستی پ یکه‌وه بلکینیت به‌ره‌و ئاراسته‌ی قیبله. * (ساق -لاق-: مه‌به‌ست ئه‌و ئیسکه‌ درێژه‌یه که‌ گویژنگه‌کان به‌ ئەژنۆکانه‌وه ده‌به‌ستیت).

۱۱- به‌شیوازی (ئیفیتراش)* داده‌نیشیت له‌نیوان سوچه‌ بردنه‌کاندا، وله ته‌شه‌هودی -

ته‌حیاتی-یه‌که‌م، به‌لام به‌شیوازی (ته‌وه‌روک)** داده‌نیشیت له‌ته‌شه‌هودی دووهم. * (دانیشتنی الافتراش -ئیفیتراش- بریتیه له‌وه‌ی سمتی لای چه‌پ ی بخاته‌وه سه‌ر بنی پ یی چه‌پ ی و

له‌سه‌ری دابنیشیت وپ یی راستی له‌سه‌ر زه‌وی بچه‌قینیت -بیوه‌ستینیت-)، ** (دانیشتنی التورک -ته‌وه‌روک- بریتیه له‌وه‌ی پ یی راستی بچه‌قینیت -بیوه‌ستینیت- سه‌ر زه‌وی وپ یی

چه‌پ ی له ژێر پ یی راستیه‌وه ده‌ربکات وله سه‌ر سمتی لای چه‌پ ی دابنیشیت).

۱۲- له کاتی دانیشتندا؛ دهسته کانی به پراخراوی له سهر رانه کانی داده نیت وپ هنجه کانی پ یکه وه بلکینیت، به لام له ته شه هوددا سه بارهت به دهستی راستی؛ پ هنجه بچوکه که وئوهی ته نیشتی ده گریته وه -دهیانوقینیت-، و به پ هنجه گوره که -قامکه گوره که- وپ هنجهی ناوه راست ئه لقه یه ک دروست ده کات، وپ اشان پ هنجهی شایه تمان -دریژ ده کاته وه- ئامازهی پ یده کات به ره و ئاراستهی قبیله هه تاوه کو ته واو ده بیت له خویندنی ته شه هود.

۱۳- ئاورپدانه وه به ره و لای راست وچه پ له کاتی سه لامدانه وه.

پ ۲۴: ئه و شتانه ی نوژ پ وچه ل ده که نه وه، بیانزمیره؟

و- ۱- وازهینان له پ ایه یه ک له پ ایه کانی نوژ یان مهرجیک له مهرجه کانی نوژ.

۲- قسه کردن به ئه نقه ست.

۳- خواردن یان خواردنه وه.

۴- جو له ی زوری به دوا ی یه ک.

۵- وازهینان له واجبیک له واجبه کانی نوژ به ئه نقه ست.

پ ۲۵: مسولمان ده بیت چۆن نوژ بکات؟

و: سیفهت وچۆنیه تی نوژ کردن:

۱- به هه موو لاشه ی روو له ئاراسته ی قبیله بکات، به بی لادان له ئاراسته ی قبیله و به بی

ئه وهی ئاور بداته وه بۆ لایه کی تر.

۲- پ اشان نیهت ده هینیت بۆ ئه و نوژه ی ده به ویت ئه نجامی بدات له دلپه وه، به لام ناییت

به زمانی ده ربیریت.

۳- پ اشان ته کبیر ده کات -ده لیت: الله اکبر-، ودهسته کانی به رزده کاته وه هه تاوه کو ئاستی

شانه کانی له کاتی ته کبیر کردندا به شیوه یه ک ناوله پ هکانی دهستی روویان له ئاراسته ی قبیله بیت.

۴- پ اشان ناوله پ ی دهستی راستی ده خاته سهر پ شتی دهستی چه پ ی و له سهر سینگی

دایان ده نیت.

۵- پ اشان نزای ئیستیفتاح -دهستپ یک- ده خوینیت، وده لیت: «اللهم باعد بینی و بین

خطایای کما باعدت بین المشرق والمغرب، اللهم تقنی من خطایای کما یتقی الثوب الأبيض من

الذنس، اللهم اغسلني من خطاياي بالماء والثلج والبرد»، «واته: خوی گهوره دووری بخه نیوان من وگوناهاکانم وهکو دووری نیوان رۆژه لآت و رۆژئاوا، خوی گهوره له گوناهاکانم پ اکم بکه ره وه ههروه کو چۆن جلی سپ ی له چلک وپ یسی پ اک ده کریتته وه، خودایه پ اکم بکه ره وه ویم شو ره وه له گوناهاکانم به ئاو و به فر وته رزه».

یان ده لیت: «سبحانک اللهم وبحمدک، وتبارک اسمک، وتعالی جدک، ولا إله غیرک» واته: «خودایه، حمد و سوپ اس وپ اک وینگه ردی بو تو، ناوت پ یروز و موباره که، مه زینیت له ئه وپ هری بلندی و بهرزیدایه، وهیچ پ هرستراونک ههق و راست نییه که شایه نی پ هرستن بیت جگه له تو».

۶- پ اشان پ ه نا به خوی گهوره ده گریت، و ده لیت: «أعوذ بالله من الشيطان الرجيم» واته: «پ ه نا به خوی گهوره ده گرم له شه ی تانی نه فرینلیکراو».

۷- پ اشان به سمه له و سوره تی - الفاتحة - ده خوینیت، و ده لیت:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده میهره بان (۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * هه موو ستایشیک -حه مدیک- بو خوی گهوره پ هروه دگاری جیهانیان بیت (۲) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به زه بیدارترین، میهره بانترین (۳) مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ * خاوهن و سهرداری رۆژی لیپ رسینه وه وپ اداشدانه وه - رۆژی قیامت- هه ره ئه و زاته پ یروزه به (۴) إِلَيْكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به ته نها تو ده پ هرستین و به ته نها داوای یارمه تی له تو ده که ین (۵) أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * رینموینیمان بکه بو سه ر یگای راست (۶) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * ریگای ئه وانه ی که تو به ره که تت پ ییان به خشیووه؛ نه ک ریازی ئه وانه ی که خه شم و قینیان لیگیراوه - له جوله که کان هاوشیوه کانیان- ونه ریازی ئه وانه ی که گو مریا بوون - له گا وره کان و هاوشیوه کانیان- (۷) ﴿ [سوره تی الفاتحة: ۱-۷].

پ اشان ده لیت: (ئامین)، و اتا: خودایه نزا کانمان وه لام بده ره وه.

۸- پ اشان هینده ی بتوانیت قورئان ده خوینیت، و قورئان زیاتر ده خوینیت له نویدی

به یانیدا.

۹- پ اشان رکوع دهبات، واتا: پ شتی دهچه مینیتته وه بهروو ئاراسته‌ی زهوی بۆ بهمه‌زندانی خوی گه‌وره، و له‌کاتی چون بۆ رکوع ته‌کبیر ده‌کات، وده‌سته‌کانی به‌رز ده‌کاته‌وه هه‌تاوه‌کو ئاستی شانه‌کانی، و سونه‌ت ئه‌وه‌یه پ شتی به‌ریکی بوه‌ستینیت له‌کاتی رکوع برندا، و سه‌ری هاوئاستی پ شتی بیت، وده‌سته‌کانی له‌سه‌ر ئه‌ژنۆکانی دابنیت و بۆشایی بخاته‌نیو پ ه‌نجه‌کانی.

۱۰- و له‌کاتی رکوع بردن ده‌لایت: «سبحان ربی العظیم»؛ سی جار، * واته: «پ اک و بیگه‌ردی بۆ پ ه‌روه‌ردگاری مه‌زنم»، وده‌توانیت زی‌کری تر بلیت وه‌کو: «سبحانک اللهم و بحمدک، اللهم اغفر لی» واته: «پ اک و بیگه‌ردی وحمد و ستایش بۆ پ ه‌روه‌ردگار، خودایه لیم خوش به».

۱۱- پ اشان سه‌ری به‌رز ده‌کاته‌وه له‌رکوع بردن، وده‌لایت: «سمع الله لمن حمده» واته: «خوی گه‌وره وه‌لامی ئه‌وانه ده‌داته‌وه که حمد و ستایشی ده‌کن»، و له‌و کاته‌دا ده‌سته‌کانی به‌رز ده‌کاته‌وه هه‌تاوه‌کو ئاستی شانه‌کانی، و ئه‌وه‌ی له‌پ شتی ئیمام نوێژ ده‌کات نالیت: «سمع الله لمن حمده»، به‌لکو ده‌لایت: «ربنا ولك الحمد» واته: «پ ه‌روه‌ردگارمان حمد و ستایش ته‌نها بۆ تویه».

۱۲- پ اش خویندنی ئه‌و زی‌کرانه‌ی پ یشوو؛ له‌کاتی وه‌ستانی پ اش رکوع بردن، ده‌توانیت ئه‌م زی‌کره‌ش بلیت: «ربنا ولك الحمد، ملء السموات والأرض، وملء ما شئت من شیء بعد» واته: «پ ه‌روه‌ردگارمان حمد و ستایش بۆ تۆ، هینده‌ی پ ر به‌ئاسمانه‌کان و زهوی، و پ ر به‌هینده‌ی ئه‌وه‌ی تۆ بته‌ویت له‌پ اش ئه‌مانه».

۱۳- پ اشان سوچه‌ی یه‌که‌م ده‌بات، و له‌کاتی چون بۆ سوچه‌ بردن ده‌لایت: «الله أكبر»، و ده‌بیت له‌سه‌ر هه‌وت ئه‌ندام سوچه‌ بیات: نیوچه‌وان و لووت [به‌یه‌ک ئه‌ندام داده‌نرین]، و ناوله‌پ ه‌کان، و ئه‌ژنۆکان، و سه‌ره‌پ ه‌نجه‌ی پ ییه‌کان. باله‌کانی دوور ده‌خاته‌وه له‌ لاته‌نیشته‌کانی لاشه‌ی، و باله‌کانی راناخات له‌سه‌ر زهوی، و سه‌ره‌پ ه‌نجه‌ی پ ییه‌کانی به‌روو ئاراسته‌ی قبیله ده‌بیت.

۱۴- وله رکوع بردیندا ده‌لایت: «سبحان ربی الأعلیٰ»؛ سی جار، * واته: «پ اک و بیگه‌رده پ ه‌روه‌ردگارم که به‌رزی و بلندی و پ ایه‌داری ره‌ها هه‌ر بۆ ئه‌وه»، وده‌توانیت زی‌کری تر بلیت،

وهكو: «سبحانك اللهم ربنا وبحمدك، اللهم اغفر لي» واته: «پ اك وينگه رديت ئه ي پ
هروه ردگار، وحه مد وستايش بو تو، خودايه ليم خوش به».

۱۵- پ اشان سهري بهرز ده كاته وه له سوجه بردن، وده لئيت: «الله اكبر» واته: «خودا
له هه موو شتيك گه وره تره».

۱۶- به شيوازي (ئيفتيراش)* داده نيشيت له نيوان سوجه كان، وناوله پ هكاني له سه ر ئه ژنو
وران ه كاني داده نييت. * (دانيشتني الافتراش - ئيفتيراش - بريته له وه ي سمتي لاي چه پ ي بخاته
سه ر بني پ ئي چه پ ي و له سه ري دانيشيت وپ ئي راستي له سه ر زوي بچه قينيت - بيوه ستينيت -)

۱۷- له دانيشتني نيوان سوجه كان ده لئيت: «رب اغفر لي، وارحمي، واهدني، وارزقني،
واجبرني، وعافني» واته: «خودايه ليم خوش به، وپه حمم پ بيكه، وهيدايه تم بده، وپ رزم پ
يبيبه خشه، وحالم بگوره بو باشتر، وسه لامه تيم پ يبيبه خشه».

۱۸- پ اشان سوجه ي دووهم ده بات وه كو سوجه ي يه كه م له وه ي ده ووتريت وده كريت، و
له كاتي چوون بو سوجه ته كبير ده كات.

۱۹- پ اش سوجه ي دووهم هه لده ستيت، وده لئيت: «الله اكبر»، وركاتي دووهم
ئه نجامه دات وه كو ركاتي يه كه م له وه ي ده ووتريت وده كريت، به لام نزاي ئيستيفتاحي تيدا
ناخوينيت.

۲۰- پ اشان ته و او بووني ركاتي دووهم، و ووتني (الله اكبر) له پ اش بهرز بوونه وه
له سوجه بردن؛ داده نيشيت، وه كو دانيشتني نيوان سوجه كان، ليره دا ده ستي راستي ده بيت
به م شيويه بيت: پ هنجه بچووكه كه وئه وه ي ته نيشني ده گريته وه - ده يانو قينيت، - وه پ
هنجه ي ناوه راست وپ هنجه گه وره كه - قامكه گه وره كه - ئه لقه يه ك دروست ده كات، وپ
هنجه ي شاهه تمان بهرز ده كاته وه - ئاماژه ي پ يده كات - به ره و ئاراسته ي قبيله و له كاتي نزادا
دهيجولينيت، وده ستي چه پ ي راده خات له سه ر به شي پ يشه وه ي راني چه پ ي.

۲۱- وله م دانيشتنه دا ته شه هود - ته حيات - ده خوئيت، وده لئيت: «التحيات لله والصلوات
والطيبات، السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين،

أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، اللهم صل على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد، وبارك على محمد وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد. أعوذ بالله من عذاب جهنم، ومن عذاب القبر، ومن فتنة المحيا والممات، ومن فتنة المسيح الدجال» واته: «هه موو ستايشيكي گه وره وبه مهزن دانان تهنها بؤ خوای گه وره یه، وهه موو نوپژکردنیک تهنها بؤ ئه و زاته یه، وهه موو قسه وکرده وهه کی باش وجوان وخیرکردنیک تهنها بؤ ئه و زاته به دلسوزی ئه انجام دهریت، سه لام وسلاو له سه ر تو بیت ئه ی پ یغه مبه ر له گه ل ره حمه ت وبه ر ه کات و پ یروزی خوای گه وره، وسه لام وسلاو له سه ر ئیمه وله سه ر به نده چاکه کانی خوای گه وره، شاهیدی دده م (دان ده نیم) به وهی که هیچ پ هرستراویک راست وهه ق نبیه که شایه نی پ هرستن بیت جگه له الله، وموحه مه د - **صلى الله عليه وسلم** - به نده و پ یغه مبه ری خودایه، خودایه سه لاوت بنیره بؤ سه ر موحه مه د و خانه واده ی موحه مه د، هه روه کو چؤن سه لاوات دا له سه ر ئیبراهیم و خانه واده ی ئیبراهیم، خودایه پ یروزی وبه ر ه کات بنیره بؤ سه ر موحه مه د و خانه واده ی موحه مه د هه روه کو چؤن پ یروزی وبه ر ه کات به خشی به ئیبراهیم و خانه واده ی ئیبراهیم، تو ستايشکراو وشکؤداریت، پ هنا به خوای گه وره ده گرم له سزای دؤزه خ، وله سزای قه بر، وله فیتنه ی ژبان ومردن، وله فیتنه ی مه سیحی ده جال». پ اشان نزا ده کات و داوا له پ ه روه ردگاری ده کات به ویستی خوئی له داواکردنی خیری دنیا و قیامه ت.

۲۲- پ اشان سه لام ده داته وه به لای راستی وده لیت: «**السلام علیکم ورحمة الله**» و بؤ لای چه پ یش به هه مان شیوه.

۲۳- وئه گه ر نوپژه که سی یان چوار رکاتی بوو؛ له ته شه هودی -ته حیاتی- یه که مدا پ اش ئه وهی ده لیت: «**أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله**»؛ ده وه ستیت.

۲۴- پ اشان هه لده ستیته وه وده لیت: «**الله أكبر**»، وده سه ته کانی هه تاوه کو ئاستی شانه کانی به رز ده کاته وه.

۲۵- پ اشان ئه و رکاتانه ی ماوه ته وه به هه مان شیوه ی رکاته کانی پ یشوو ئه نجامی ده دات، وته نها سوره تی -الفاتحه- ده خوینیت تیبا ندا.

۲۶- پ اشان له رکاتی کوتایی ئه و نوژانهی سی یان چوار رکاتین به شیوازی ته وه روک (ته وه روک)* داده نیشیت، ودهسته کانی دهخاته سهر رانه کانی به و سیفهت وچۆنیه تیه ی که له ته شه هودی یه که مدا باسکرا.* (دانیشتنی التورک -ته وه روک- بریتیه له وه ی پ ئی راستی بچه قینیتته -بیوه ستینیتته- سهر زوی وپ ئی چه پ ی له ژیر پ ئی راستیه وه دهر بکات وله سهر سمتی لای چه پ ی دابنیشیت).

۲۷- وله م دانیشتنه دا هه موو ته شه هوده که ده خوینیت.

۲۸- پ اشان سه لام ده داته وه به لای راستی وده لیت: «السلام علیکم ورحمة الله» و بو لای چه پ یش به هه مان شیوه.

پ ۲۶: چی زیکرێک ده لیت له پ اش سه لامدانه وه له نوژ؟

و: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»* سی جار،* «واته: داوای لیخو شبوون له خوای گه و ره ده که م».

- «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» واته: «خوای گه و ره تو (السلام)یت؛ هه موو ئاشتی وه یمنیه ک تو ده بیه خشیت، وهه موو هیمنی وئاشتییه ک له تو وه دیت، تو به رز وپ یروزیت ئه ی خاوه نی شکومه ندی وشه ره فمه ندی».

- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ» واته: «هیچ پ هرستراویک شایسته ی پ هرستن نییه به هه ق وراستی جگه له الله، هه موو مولکیک ته نها بو ئه وه، وهه موو همد وستایشیک ته نها بو ئه وه، وئه وه له سهر ئه نجامدانی هه موو شتیک تواناداره، خوایه کهس ناتوانیت ریگری بکات له ئه و شته ی تو ده بیه خشیت، وکه سیش ناتوانیت ئه و شته بیه خشیت ئه گهر تو ریگری بکه یته له به خشینی، وده و له مه ندی وسامان سوودی ناییت بو هیچ که سیک -له لای تو-، وده و له مه ندی و به خشینی سامان ته نها له لایه ن تو وه دیت».

- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النُّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الشَّانُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مَخْلُصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ» واته: «هیچ پ هرستراویک

شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، به‌ته‌ن‌ها و تاکه ئه‌و زاته و هیچ شه‌ریک وهاوبه‌شیک‌ی نییه، وه‌موو مولک‌یک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وه‌موو ستایش‌یک هه‌ر بۆ ئه‌وه، وئ‌ه‌و له‌سه‌ر ئه‌نجامدانی هه‌موو شتی‌ک تواناداره، هیچ توانا وه‌یزیک‌مان نییه مه‌گه‌ر خ‌وای گه‌وره پ یمان ببه‌خشیت، هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، و ته‌ن‌ها ئه‌و زاته ده‌پ هرستین، وه‌موو نیعمه‌ت و فه‌زلیک ئه‌و ده‌یبه‌خشیت وه‌موو ستایش‌یک‌ی چاک و جوان ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، له ئاین‌داریماندا دلسۆزین (ته‌ن‌ها) بۆ ئه‌و زاته ئه‌گه‌ر چیش کافره‌کان - بیباوه‌ره‌کان- پ یمان ناخۆش بیت.

- «سُبْحَانَ اللَّهِ» سی و سی جار ده‌لێت.

- «الْحَمْدُ لِلَّهِ» سی و سی جار ده‌لێت.

- «اللَّهُ أَكْبَرُ» سی و سی جار ده‌لێت.

پ اشان له‌جاری سه‌ده‌هه‌م، ده‌لێت: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» واته: «هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، هه‌موو مولک‌یک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وه‌موو حمده‌ و ستایش‌یک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وئ‌ه‌وه له‌سه‌ر ئه‌نجامدانی هه‌موو شتی‌ک تواناداره».

- و سوره‌تی -الإخلاص- و -الفلق- و -الناس- ده‌خوینیت؛ س‌ج جار، له‌پ اش نوێژی به‌یانی و مه‌غریب، و یه‌ک جار له‌پ اش نوێژه فه‌رزه‌کانی تر.
- و ئایه‌تی کورسی -الکرسی-؛ یه‌ک جار ده‌خوینیت.

پ ۲۷: ئایا نوێژه سونه‌ته راتیبه‌کان کامانه‌ن؟ و فه‌زڵ و پ اداشتیان چیه‌؟

و: دوو رکات له‌پ یش نوێژی به‌یانی.

چوار رکات له‌پ یش نوێژی نیوه‌رۆ.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی نیوه‌رۆ.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی مه‌غریب.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی عیشا.

فہرل وپ اداشتی؛ پ یغہمبہر - **صلی اللہ علیہ وسلم** - دہفہرمویت: «ہہرکہسیک لہرؤژ وشہوئیکدا دوانزہ رکاتی سونہت ئہنجامبدات ئہوا خوی گہورہ لہبہہشتدا خانوویہکی بو دروست دہکات» [رواہ مسلم وأحمد وغیرہما].

پ ۲۸: ئایا باشترین رؤژی ہفتہ کام رؤژہ؟

و: رؤژی جومعہ -ہہینی-، پ یغہمبہر - **صلی اللہ علیہ وسلم** - دہفہرمویت: «لہخیرترین رؤژہکانتان رؤژی جومعہیہ: لہو رؤژہدا ئادہم دروستکرا، ولہو رؤژہدا کوچی دواہیکرد، ولہو رؤژہدا فوو دہکریٹ -بہ کہرہنادا-، ولہو رؤژہدا گرمہ وقیژہ دہکریٹ، بوہیہ لہو رؤژہدا زور سہلاوات لہسہر من بدن چونکہ سہلاواتدانی ئیوہ پ یشانی من دہدریت» ووتیان: ئہی پ یغہمبہری خوا چؤن سہلاواتدانی ئیمہ پ یشانی تو دہدریت لہکاتیکدا لاشہت نہماوہ؟ فہرمووی: «خوی گہورہ -عز وجل- حہرامی کردووہ لہسہر زووی کہ لاشہی پ یغہمبہران لہناوبیات» [رواہ أبو داود وغیرہ].

پ ۲۹: ئایا حوکمی نوئیزی جومعہ -ہہینی- جیہہ؟

و: فہرزہ لہسہر ہہموو تاکیکی مسولمان کہ نیر وبالغ وثافل بیت وہہروہا نیشہجی بیت واتا ریموار نہبیت. خوی گہورہ دہفہرمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ واتہ: ﴿ئہی ئہوانہی کہباوہرتان ہیناوہ کاتیک کہ بانگدرا بو نوئژ لہ رؤژی ہہینیدا بہپ لہ ہرؤن بو یادی خوا (و نوئیزی ہہینی) و واز لہکرین وفرؤشتن بہینن، ئائہوہ بو ئیوہ چاکترہ ئہگہر بزنان وتیبگہن﴾ [سورہتی المنافقون: ۹].

پ ۳۰: ژمارہی رکاتہکانی نوئیزی جومعہ چہندہ؟

و: ژمارہی رکاتہکانی نوئیزی جومعہ؛ دوو رکاتہ، ئیمام -پ یشنوئژ- بہئاشکراہی -بہدہنگی بیستراو- قورئان دہخوئیت، و لہپ یشیہوہ دوو وتار دہخوئیت.

پ ۳۱: ئایا دواکہوتن ونہرؤیشتن بو نوئیزی جومعہ ریگہپ یدراوہ؟

و: ریگہپ یدراو وجائیز نیبہ نہرؤیشتن بو نوئیزی جومعہ مہگہر کہسیک عوزریکی شہرعی ہہبیت، ولہ پ یغہمبہروہ ہاتووہ - **صلی اللہ علیہ وسلم** - کہ دہفہرمویت:

«هه ركه سيك له بهر كه مته رخه مي سي نوپزي جومعه له ده ست بدات؛ خوي گه وره مؤر له سه ر
دلي ده دات» [رواه ابو داود وغيره].

پ ۳۲: ئاياسونه ته كاني روژي جومعه چين؟

و: ۱- خوشوردن. ۲- بون له خودان. ۳- پ وشيني جوانترين جلو بهرگ.

۴- چوون بو مزگهوت به پ ئ. ۵- زوو چوون بو مزگهوت.

۶- خویندنی سوره تی - الکهف - . ۷- زور سه لا واتدان له سه ر پ یغه مبه ر ﷺ .

۸- به پ هر وش بوون له سه ر نزا كردن له و كاته ی كه نزا تیبیدا وه لامده دریته وه.

پ ۳۳: باسی فهزل وپ اداشتی نوپزی به كومه ل - جه ماعت - بكه؟

پ یغه مبه ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده فره مویت: «نوپز كردن له گه ل كومه ل (به جه ماعت)

بیست و هه وت هینده باشتره - پ اداشتی زیاتره - له نوپز كردنی یه كینك به ته نها» [رواه مسلم].

پ ۳۴: ئایا خشوع له نوپزدا چیه؟

و: واتا ئاماده بوونی دل و له سه رخویی ئه ندامه كانی لاشه له كاتی نوپز ئه نجامدان، پ

هروه ردگار ده فره مویت: ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَلِشْعُونَ ﴿۲﴾ واته:

﴿به راستی باوه رداران رزگاریان بووه (سه ركه وتوون) * ئه وانهی كه له نوپزه كانیاندا له خوا

ده ترسن (به خشوعه وه نوپزه كهن و گهردن كه چن بو خوا)﴾ [المؤمنون: ۱-۲].

پ ۳۵: پ یناسه ی زه كات بكه؟

و: مافیکی شایسته یه - واجبه - له سه ر جوړیکی دیاریکراو له مولک و سامان، بو

كومه لیک كه سی دیاریکراو، له كاتیکی دیاریکراودا.

- پ اییه كه - روكنیکه - له پ ایه كانی ئیسلام، و خیر كردنیکی واجبه له ده وه مه مند

وه رده گیریت وده به خشریت به هه ژار، خوی گه وره ده فره مویت: ﴿وَأَتُوا الزَّكَاةَ ﴿۴۳﴾ واته:

﴿وزه كات بدن﴾ [البقرة: ۴۳].

پ ۳۶: ئایا خیر كردنی سونه ت چیه؟

و: جگه له زه كاتدان ده گریته وه، وه كو: خیر كردن به هه رشتیک له جوړه جیا وازه كانی خیر

وچا كه له هه ركاتیكدا بییت، خوی گه وره ده فره مویت: ﴿وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴿۱۹۵﴾ واته:

﴿وبه خشن و خه رچی بكه ن له پ یناو خوی گه وره﴾ [سوره تی البقرة: ۱۹۵].

پ ۳۷: پ یناسه ی رۆژووگرتن بکه؟

و: بریتیه له پ هرستی خوی گهوره ئه مپیش به خوگرتنه وه - دوورکه وتنه وه - له و شتانه ده بنه هوی شکاندن ی رۆژوو له خو ره لاتنه وه هه تا وه کو خو رئا و ابون، له گه ل بوونی نیه تا، ئه مپیش دوو جو ره: رۆژووگرتنی واجب، وه کو: رۆژووگرتنی مانگی ره مه زان، و پ ایه یه که له پ ایه کانی ئیسلام، خوی گهوره ده فرمویت: ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كِتَابٌ عَلَيْكُمْ اَلصِّيَامُ كَمَا كَتَبَ عَلٰى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ واته: ﴿ئهی ئه وانهی که برواتان هینا وه رۆژووتان له سه ر نووسرا وه و فه رزکرا وه هه ره وه کو چۆن فه رزکرا بوو له سه ر ئه و ئومه تانی پ یش ئیوه بو ئه وه ی پ ارێزکار بن - له خودا بترسن﴾ [البقره: ۱۸۳].

ئه و رۆژووگرتنانه ی واجب نین، وه کو: رۆژووگرتنی دوو شه ممه و پ ینج شه ممه له هه موو هه فته یه ک، و رۆژووگرتنی سی رۆژ له هه موو مانگی که با شتر نیان رۆژووگرتنی سی رۆژ له نا وه راستی مانگی کوچی (پ بیان ده ووتریت: رۆژه سپ یه کان - الا یام البیض) که ده که ونه (۱۳ و ۱۴ و ۱۵) ی مانگی کوچی.

پ ۳۸: باسی فه زل و پ اداشتی رۆژووگرتنی مانگی ره مه زان بکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فرمویت: «ئه وه ی مانگی ره مه زان به رۆژوو بی ت به با وه ره وه (به ئیمان وه) و به دا واکردنی پ اداشت (له لایهن خودا وه ئه و خوی گه وره) له هه موو تا وانه کانی پ یشووی خو ش ده بی ت» [متفق علیه].

پ ۳۹: باسی فه زل و پ اداشتی رۆژووگرتنی سونه ت بکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فرمویت: «ئه وه ی رۆژیک له پ ینا و خوی گه وره به رۆژوو بی ت؛ ئه و خوی گه وره رووی دوور ده خاته وه له دۆزه خ به ئه ندازه ی حه فتا پ ایز» [متفق علیه].
- «حه فتا پ ایز»: واتا حه فتا سا ل.

پ ۴۰: هه ندیک له و شتانه بل ی که ده بنه هوی پ و چه ل بوونه وه ی - هه ل وه شان دنه وه ی -

رۆژوو؟

و: ۱- خو اردن و خو اردنه وه به ئه نقه ست.

۲- رشان دنه وه به ئه نقه ست (خو رشان دنه وه).

3- هه لگه رانه وه له ئیسلام - مو رته د بوون -.

پ ۴۱: ئايا سونه ته كافي رۆژووگرتن چين؟

- ۱- ده سئبه جي رۆژوو شكاندن پ اش ئه وهى خوړئاوا ده بئيت - پ اش ئه وهى بانگ ده دات - .
۲- پ ارشيو كردن و دواخستنى بو كاتى نزيك بونه وهى ده ركه و تنى به ره به يان - نزيك بانگى به يانى - .

۳- ئه نجامدانى كرده وهى خيړ وپ هرستنى زياتر له كاتى رۆژووگرتندا .

۴- سونه ته كهسى رۆژووگر ئه گهر جوئنى پ ډدرا؛ بلييت: من به رۆژووم .

۵- نزا كردن له كاتى شكاندن رۆژوو .

۶- رۆژوو شكاندن له سهر خورماى گه ييوو - ته ر - يان خورماى وشك، ئه گهر نه بوو؛ ئه وا به ئاو .

پ ۴۲: پ يناسه ي حه ج بكه؟

و: حه ج: بريتيه له پ هرستنى خواى گه وره به سهردانى كردنى مالى پ يرۆزى و ئه نجامدانى كرده وه و پ رپوره سمى تايبه ت له كاتى كى ديارى كراودا، خواى گه وره ده فهرموييت: ﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾ * خوا پ رياريداو له سهر خه لكى و فهرزى كردوه له سهر يان حه جى ماله كهى (خوى) له سهر هه ركه سيك كه تواناى گه يشتن و (رپويشتنى) هه بئيت بوى وه هه ر كه س باوه رى نه بئيت (به فهرزى حه ج) ئه وه به راستى خوا بى نيازه له هه موو جيه انيان ﴿[سوره تى آل عمران: ۹۷].

پ ۴۳: پ ايه كاني حه ج كردن بژميږه؟

۱- ئي حرام .

۲- وه ستانى عه ره فه له ده شتى عه ره فه دا .

۳- ئه نجامدانى ته وافى ئيفازه .

۴- هاتن وچوون - سه عى - له نيوان سه فا ومه روه .

پ ۴۴: ئايا فه زل وپ ادا شتى حه ج كردن چييه؟

و: پ يغمه مبه ر ﷺ ده فهرموييت: «ئه وهى حه ج ئه نجام بدات، وقسه ي خراپ و ناره وا نه كات (نزيك نه بئيتوه له خيړانى به چيژوه رگرتن)، و تاوان و گوناوه ئه نجام نه دات ئه وا ده گه رپتوه وه (له حه ج كردنه كهى) وه كو ئه و رۆژه ي له دا يك بووه» [رواه البخارى وغيره].

«ئەوا دەگەرپتەو (له حج كردنه كەى) وه كو ئەو رۆژەى له دايك بووه»: واتا بهبى گوناھ و تاوان دەگەرپتەو -خوای گەوره له هه موو گوناھه كانی خوشدهبیت-.

پ ٤٥: پ یناسه ی عومره بکه؟

و: عومره: بریتیه له پ هرستنی خوای گهوره بهسهردانیکردنی مالی پ یروزی -مزگهوتی حهرام- له مهكکه ئەمیش بهئهنجامدانی ههنديك كردهوه ورپورهسمی دیاریكراو له ههركاتیكدایت.

پ ٤٦: پ ایه كانی عومره كردن بژمییره؟

و: ١- ئیحرام.

٢- تهواف كردن بهدهوری كهعبه ههوت جار.

٣- هاتن وچوون -سهعی كردن- له نیوان سهفا ومهروه.

پ ٤٧: ئایا جیهادكردن له پ یناو خوای گهوره چیه؟

و: واته ئەو پ هری ههول و كوششكردن بۆ بلاوكردنهوی ئاینی ئیسلام وبه رگریكردن لیی وله موسلمانان، یان بهرهنگاربوونهوه وجهنگ كردن دژی دوژمنانی ئیسلام و موسلمانان، خوای گهوره دهفهرمویت: ﴿وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وتیكوشن بهمال وگیانتان له ریگهی خوادا ئەوهتان چاكتره بۆتان ئەگه ر ئیوه بزنان﴾ [سوره تی التوبه: ٤١].

بهشی ژياننامه‌ی (سیره‌ی) پ ځغمبه‌ر ﷺ

پ ۱: ئايا ره‌چه‌له‌کي پ ځغمبه‌رمان موحه‌مه‌د ﷺ چييه؟

و: ئه‌و موحه‌مه‌د کورې عبدالله کورې عه‌بدولموته‌ليب کورې هاشمه وهاشم له قوره‌يش بووه، قوره‌يشيش ده‌گه‌رېته‌وه بو سهر عه‌ره‌ب، وعه‌ره‌ب له نه‌وه‌کانی ئيسماعيلي کورې ئيراهيمه -عليهم الصلاة والسلام-.

پ ۲: ناوی دايکی پ ځغمبه‌رمان ﷺ چييه؟

و: ئامينه کچی وه‌هب.

پ ۳: که‌ی باوکی وه‌فاتی کرد؟

و: باوکی له‌مه‌دينه وه‌فاتی کرد؛ له‌کاتیکدا ئه‌و له‌سکی دايکيدا بوو ﷺ.

پ ۴: پ ځغمبه‌ر ﷺ که‌ی له‌دايکبووه؟

و: له‌سالی فيل، له‌رؤژی دووشه‌مه له‌مانگی ره‌بيعی به‌که‌م -ربيع الأول-.

پ ۵: پ ځغمبه‌ر ﷺ له‌چی شويننیک له‌دايکبووه؟

و: له‌مه‌ککه.

پ ۶: دايه‌ن -مامان- ومنالراگر-حاضنه-ی ئه‌و کي بوو جگه له‌دايکی خوی؟

و: که‌نيزه‌کی باوکی: ئوم ئه‌يمه‌ن، که‌نيزه‌کی مامي ئه‌بوله‌هب: سوه‌يبه، حه‌ليمه ئه‌لسعه‌ديه.

پ ۷: که‌ی دايکی وه‌فاتی کرد؟

و: دايکی وه‌فاتی کرد له‌کاتیکدا ئه‌و ته‌مه‌نی شه‌ش سال بوو، پ اشان باپ يری عه‌بدولموته‌ليب به‌خيوکردنی گرتنه‌ستوی خوی.

پ ۸: پ اش کوچی دوايي (عه‌بدولموته‌ليب)ی باپ يری کي به‌خيوکردنی گرتنه‌ستوی خوی؟

و: عه‌بدولموته‌ليبي باپ يری وه‌فاتی کرد له‌کاتیکدا ئه‌و ته‌مه‌نی هه‌شت سال بوو، پ اش ئه‌و ئه‌بو تالبي مامي به‌خيوکردنی گرتنه‌ستوی خوی.

پ ۹: کهی له گه‌ل مامی رۆیشت به‌ره‌و شام؟

و: له گه‌ل مامی رۆیشت به‌ره‌و شام کاتیک ته‌مه‌نی دوانزه سال بوو.

پ ۱۰: رۆیشتنی دووه‌می به‌ره‌و شام، کهی بوو؟

و: رۆیشتنی دووه‌می بۆ بازرگانی کردن بوو به سامانی خه‌دیجه - په‌زای خوای لیبت-،

وکاتیک گه‌رایه‌وه ماره‌ی کرد، وله‌و کاته‌دا ته‌مه‌نی پ یغهمبه‌ر ﷺ بیست و پ ینج سال بوو.

پ ۱۱: کهی قوره‌یش جارێکی تر که‌عبه‌یان نۆژه‌نکرده‌وه؟

و: قوره‌یش که‌عبه‌یان جارێکی تر نۆژه‌نکرده‌وه، له‌کاتیکدا ئه‌و ﷺ ته‌مه‌نی سی و پ ینج

سال بوو، وکاتیک ناکۆک بوون له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی کێ به‌رده‌ په‌شه‌که‌ دابنیت له‌شوینی خۆی؛ ئه‌ویان

ﷺ کرد به‌ دادوهر له‌نیو خۆیان، ئه‌ویش به‌رده‌ په‌شه‌که‌ی له‌نیو قوماشیکدا دانا، و فه‌رمانی کرد

هه‌ر نوینه‌ری هۆزیک لایه‌کی جله‌که‌ بگریت، له‌و کاته‌دا ئه‌وان چوار هۆز بوون، کاتیک به‌رزبان

کرده‌وه به‌ره‌و شوینی خۆی، ئه‌و ﷺ به‌ده‌ستی خۆی له‌شوینی خۆی داینا.

پ ۱۲: ته‌مه‌نی چه‌ند سال بوو کاتیک وه‌کو پ یغهمبه‌ر نیردرا؟ و بۆ کێ نیردراوه؟

و: ته‌مه‌نی چل سال بوو، و وه‌کو موژده‌ده‌ر و ترسینه‌ر نیردرا بۆ هه‌موو خه‌لکی.

پ ۱۳: وه‌حی - سه‌روش - چۆن ده‌ستپ ێکرد؟

و: به‌خه‌ون بینینی راستگۆیانه، هه‌ر خه‌ونیکی بینیايه ﷺ وه‌کو به‌یانی روشن

روویده‌دا هه‌روه‌کو خۆی.

پ ۱۴: پ یغهمبه‌ر ﷺ حاالی چۆن بوو له‌پ یش وه‌حی؟ و یه‌که‌مجار که‌ی بوو که

وه‌حی بۆ سه‌ر دابه‌زی؟

و: خوای ده‌پ ه‌رست له‌نیو ئه‌شکه‌وتی هه‌را، و ماوه‌ی جارێک خۆی ئاماده‌ ده‌کرد بۆ

رۆیشتن و مانه‌وه له‌نیو ئه‌و ئه‌شکه‌وته. و وه‌حی بۆ سه‌ر دابه‌زی؛ له‌کاتیکدا ئه‌و له‌نیو

ئه‌شکه‌وته‌که‌ خوای گه‌وره‌ی ده‌پ ه‌رست.

پ ۱۵: یه که مین نایه ته کان کامانه بوون له قورئانی پ یروژ که بوی دابه زیندرا؟

و: خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿أَقْرَأْ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * (ئهی پ یغه مبهه) بخوینه به ناوی پ هروه ردگارتیه وه که هه موو شتیکی دروست کردوو (۱) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * مروفی دروست کردوو له پ ارچه خوینیکی به ستوو (۲) أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * بخوینه، پ هروه دگاری تو (له هه موو کهس) به خشنده تره (۳) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * ئه وهی که (مروفی) فیر (ی نووسین) کردوو به قه له م (۴) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ * مروفی شاره زا کردوو به و شتانهی که نهیده زانی (۵) ﴿[العلق: 1-5].

پ ۱۶: یه که م کهس کی بوو که باوه ری به پ هیامه که هی هینا؟

و: له پ یاوان: ئه بوبه کری سدیق،
وله ئافره تان: خه دیجه کچی خوه یلید،
وله مندالان: عه لی کوری ئه بی تالب،
وله بهنده نازاد کراوه کان: زهید کوری حاریس،
وله بهنده کان: بیلالی حه به شی - ره زای خویان لیبیت - وئه وانی تر.

پ ۱۷: بانگه وازی بو ئاینی ئیسلام چۆن بوو له مه ککه دا؟

و: سی سأل بانگه وازی که به نهینی بوو، پ اشان پ یغه مبهه - **صلى الله عليه وسلم** - فهرمانی پ یکر که به ئاشکرا بانگه وازی بکات.

پ ۱۸: حالئ پ یغه مبهه **ﷺ** چۆن بوو وکی باوه ری پ ئی هینا له پ اش ئاشکرا کردنی بانگه وازی که؟

و: موشریکه کان زور ئازاری پ یغه مبهه **ﷺ** و مسولمانانیا دا؛ هه تاوه کو روخسه ت درا به ئیمانداران بو کۆچکردن به ره وه حه به شه بو لای نه جاشی.
و موشریکه کان کۆک بوون له سه ره ئازاردان و کوشتنی پ یغه مبهه **ﷺ**، به لام خوی گه وره پ اراستی و مامی ئه بو تالیب پ شتیوانی و به رگری لیده کرد دژی ئه وان.

پ ۱۹: کئی وہ فاتیکرد له سالی دهیهمی پ یغهمبرایه تی ﷺ؟

و: ئه بو تالیبی مامی وه فاتی کرد، وهروه ها خه دیحهی خیزانی - رهزای خوی لیبت-.

پ ۲۰: شه وره وی وبه رزبوونه وه - به ره وئاسمان - (الإسراء والمعراج) که ی بوو؟

و: کاتیک ته منی پ ه نجا سأل بوو، وتییدا پ ینج نویژه که ی له سه ر فه رزکرا.

شه وره وی - ئیسراء: الإسراء-: له مزگه وتی حه رامه وه - له مه کهه - به ره و مزگه وتی ئه قسا له شام.

وبه رزبوونه وه - معیراج: المعراج-: له مزگه وتی ئه قساوه به ره و ئاسمان هه تاوه کو گه یشته لای

(دارکناری کوتایی: سدره المنتهی) که داریکی زور مه زنه له لای راستی عه رشه وه یه ودیمه نیکی

جوان و دلرپینی هه یه، وکوتا سنوره هیچ فریشته یه ک و مرؤفیک ئه م سنوره تیناپ ه رینیت.

پ ۲۱: پ یغهمبر ﷺ چۆن بانگه وازی خه لکی ده کرد له ده ره وه ی مه کهه؟

و: بانگه وازی خه لکی تائیفی ده کرد، و بانگه وازی که ی پ یشانی خه لکی ده دا له

وه رزه کانی کو بوونه وه ی خه لکی، هه تا خه لکی مه دینه له ئه نسا ره کان هاتن بو لای، و باوه ریان

به پ یغهمبر ﷺ هینا، وبه یعه تیان پ یدا به سه رخستنی.

پ ۲۲: پ یغهمبر ﷺ چند سأل له مه کهه مایه وه؛ بانگه وازی ده کرد؟

و: سیانزه سأل تییدا مایه وه.

پ ۲۳: پ یغهمبر ﷺ بو کوئی کوچی کرد؟

و: له مه کهه وه بو مه دینه.

پ ۲۴: پ یغهمبر ﷺ چند سأل له مه دینه مایه وه؟

و: ده سأل.

پ ۲۵: چی شتیکی له سه ر فه رزکرا له مه دینه له شه ریعه ته کانی ئاینی ئیسلام؟

و: زه کات و روژوو وحج و جیهاد و بانگ و شتی تری له سه ر فه رزکرا له شه ریعه ته کانی

ئاینی ئیسلام.

پ ۲۶: گرنگترین ئه و جه نگانه ی به رپ ای کردوه، کامانه ن؟

و: جهنگی به در، جهنگی ئو خود، جهنگی ئه حزاب، جهنگی فته ح و پرزگارکردنی مه کهه.

پ ۲۷: کوتا ئایهت چی بوو له قورئان یپ یروژ که دابه زیندرا؟

و: خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿وَأَتَقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وه بترسن له رۆژیک ده گه پرنیزنه وه بو لای خوا له پ اشان پ اداشت ده دریتته وه هه موو که سیک (پ اداشت و سزای) ئه وه ی کردوو به تی وه ئه وان سته میان لینا کریت﴾ [البقرة: ۲۸۱].

پ ۲۸: که ی پ یغه مبه ر ﷺ وه فاتی کرد؟ و ته مه نی چه ند بوو؟

و: له مانگی ره بیعی یه که م - ربیع الأول - وه فاتی کرد، له سالی یانزه ی کۆچی، و ته مه نی له و کاته دا شه ست و سی سال بوو.

پ ۲۹: خیزانه کانی پ یغه مبه ر ﷺ ناویان چی بوو - ره زای خویان لیبت - ؟

- و: 1- خه دیجه کچی خوه یلید.
- 2- سه وده کچی زه معه.
- 3- عائیشه کچی ئه بو به کر.
- 4- مه یمونه کچی حاریس.
- 5- سه فیه کچی حویه ی.
- 6- زه ینه ب کچی جه حش.
- 7- حه فسه کچی عومه ر.
- 8- زه ینه ب کچی خوزه یمه.
- 9- جوهریه کچی حاریس.
- 10- ئوم سه له مه، ناوی: هیند کچی ئه بی ئومه یه.
- 11- ئوم حه بیبه ره مله کچی ئه بی سو فیان.

پ ۳۰: پ یغه مبه ر ﷺ چه ند مندالی هه بووه و ناویان چییه؟

و: سی کوری هه بوو، به ناوه کانی: ئه لقاسم (القاسم)، و سه رناوه که ی - کونیه که ی - پ یغه مبه ر ﷺ به ناوی ئه مه وه بوو، و عبدالله، و ئیبراهیم.

و چوار کچی هه بوو، به ناوه کانی: فاتیمه، روقه یه، ئوم که لسوم، زه ینه ب.

هه موو منداله کانی له خه دیجه بوون - ره زای خوی لیبت -، جگه له ئیبراهیم، و هه موویان پ یش وه فات کردنی خۆی؛ مردن، جگه له فاتیمه که شه ش مانگ پ اش خۆی وه فاتی کرد.

پ ۳۱: هه ندىك له سيفه ته لاشه ييه كانى پ يغه مبه ر ﷺ باس بكه؟

و: پ يغه مبه ر ﷺ بالاي مامناوهند بوو نه بالاي دريژ ونه كورت بوو به لكو مامناوهند بوو، ورهنگى پ يستی سږى تىكل به سوور بوو ﷺ، وچاوه كانى گه وره بوون، ورېشى چر، ودهمى گه وره، ومووى زور رهش بوو، وشانه كانى زور پ ان وگه وره بوون ويونى زور خوش بوو، وجگه له مانه له سيفه ته جوانه كانى ترى ﷺ.

پ ۳۲: پ يغه مبه ر ﷺ ئومه ته كهى له سه ر چى جي هيشت؟

و: پ يغه مبه ر ﷺ ئومه ته كهى له سه ر رېبازىكى روون به جي هيشت، كه شه وه كهى به قه د روزه كهى روونه و كهس لى لانا دات جگه له كه سيك كه خوى تياچووه، هيچ خيرىكى جينه هيشتووه؛ رينموينى ئومه ته كهى كردووه بو جيبه جي كردنى، وهيچ شه ر خراب هيه كهى جينه هيشتووه ئيلا ئومه ته كهى لى ناگادار كردووه ته وه.

به شی راقه کردن - تفسیر -

پ ۱: سوره‌تی - الفاتحة - بخوینه وراقه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الفاتحة - و تفسیره‌که‌ی:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به‌ناوی خوی به‌خشنده‌ی میهره‌بان (۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ * هم‌مو ستایشیک -حه‌مدیک- بؤ خوی گه‌وره پ ه‌روه‌ردگاری جیهانیان (۲)
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به‌زه‌بیدارترین، میهره‌بانترین (۳) مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ * خاوه‌ن وسه‌رداری لیب
رسینه‌وه وپ اداشدانه‌وه -رؤزی قیامت- (۴) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به‌ته‌نها تو
ده‌پ ه‌رستین و به‌ته‌نها داوای یارمه‌تی له تو ده‌که‌ین (۵) أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ *
رینموینیمان بکه بؤ سه‌ر ریگای راست (۶) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * ریگای ئه‌وانه‌ی که تو به‌ره‌که‌تت پ ییان به‌خشیووه؛ نه‌ک ریبازی
ئه‌وانه‌ی که خه‌شم وقینیان لیگیراوه له جوله‌که‌کان وهاوشیوه‌کانیان، ونه‌ک ریبازی ئه‌وانه‌یش
که گومرا بوون له گاوره‌کان وهاوشیوه‌کانیان (۷)﴾ [سوره‌تی الفاتحة: ۱ - ۷].

راقه‌ی ئایه‌ته‌کان:

ناونراوه به‌سوره‌تی -الفاتحة-؛ چونکه‌کتیبی خوی گه‌وره (قورئان) به‌م سوره‌ته‌ده‌ستپ
یده‌کات.

۱- ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به‌ناوی خوی به‌خشنده‌ی میهره‌بان (۱)﴾؛ به‌ناوی خوی
گه‌وره‌ده‌ستده‌که‌م به‌خویندنی قورئان، داوای یارمه‌تی له‌پ ه‌روه‌ردگار ده‌که‌م وداوای به‌خشینی
پ بیروزی وبه‌ره‌که‌ت ده‌که‌م به‌هینانی ناوی ئه‌و زاته‌مه‌زنه.

﴿الله﴾ واتا: پ ه‌رستراو به‌هه‌ق، وناوی (الله) تاییه‌ته‌به‌ئو زاته‌مه‌زنه، وبؤ هیچ
یه‌کیکی تر به‌کارنایه‌ت.

﴿ئه‌ره‌حمان: الرَّحْمَن﴾ واتا: خاوه‌ن ره‌حه‌ته‌ی فراوان که هم‌مو شتیکی گرتوته‌وه.

﴿ثُمَّ لِرَهِيمٍ: الرَّحِيمِ﴾؛ وَاثَا: خاوون رَحم و به زه بی تایبهت به رامبه ر ئیمانداران.

۲- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * هَمُوو سَتَائِشِيك - حَمَدِيك - بُو خَوای گَه وره پ
روه ردگاری جیهانیان (۲)﴾ وَاثَا: هَمُوو جَوْرَه کانی حَمَد و سَتَائِش و کَمَال تَه نَهَا بُو ئه و زاتَه
مَه زَنَه یه - سَبْحَانَه و تَعَالَى -.

۳- ﴿الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * بَه زَه ییدارترین، میهره بانترین﴾ وَاثَا: خاوونِی رَه حَمَه تی فراوان که
هَمُوو شَتِیکِ گِرْتَوْتَه وه، و خاوونِی رَه حَمَه تی تایبهتَه بُو ئیمانداران.

۴- ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ * خاوون و سه رداری رُوژِی لَیپ رَسینَه وه و پ ادا شتدانه وه - رُوژِی
قیامهت - (۴)﴾؛ رُوژِی قیامهت ناوی زُوْرِی هه یه یه کَیْنِک لَه ناوه کانی (رُوژِی لَیپ رَسینَه وه
و دادگایی کردن: یوم الدین).

۵- ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به تَه نَهَا تُو دَه پ ه رَسْتِین و به تَه نَهَا داوای یارمه تی
لَه تُو دَه کَه ین (۵)﴾ وَاثَا: تَه نَهَا تُو دَه پ ه رَسْتِین و تَه نَهَا داوای یارمه تی لَه تُو دَه کَه ین.

۶- ﴿هُدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * رَیْنَمُوئِنِیْمَان بکه بُو سَه رَیْگَای رَاسْت (۶)﴾: ئه میس
بریتیه لَه هیدایه تدان و رَیْنَمُوئِنِی کردن بُو ئیسلام و سونهت.

۷- ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * رَیْگَای
ئَه وانه ی که تُو به ره که تت پ ییان به خشیووه؛ نه ک رَیْبَازِی ئَه وانه ی که خه شم وقینیان
لیگیراوه لَه جوله که کان و هاوشیوه کانیان، و نه ک رَیْبَازِی ئَه وانه یش که گومرا بوون لَه
گاوره کان و هاوشیوه کانیان (۷)﴾ وَاثَا: رَیْگَای به نده کانی خوا لَه چاکه کاران لَه پ یغه مبه ران
و ئَه وانه ی شوینکه و توویان، نه ک رَیْبَازِی جوله که و گاوره کان.

- و سونهتَه لَه پ اش خویندنی سوره ته که بَلِیت: (ثامین) واته: خوایه نزاکانمان وه لَام بده روه،
چونکه سوره تی - الفاتحه - دوو به شه: به شیکِی ستایشی پ ه روه ردگار، و به شی دووه می نزا کردنه.

پ ۲: سوره تی - الزلزلة - بخوینَه و رَافَه ی بکه؟

و: سوره تی - الزلزلة - و ته فسیره که ی:

﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا * كَاتِبِكَ زَهْوَى هَاتِه لَه رَزِه بَه لَه رَزِينَى خَوَى (۱) وَأُخْرَجَتِ
 الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا * وَه زَهْوَى هَه رَجَى شَتَى قُورَس وَگِرَانَى (نَاوَى) هَه يَه هَه مَوَى فَرِيدَا يَه دَه رَهْوَه (۲)
 وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا * وَه مَرُوفٌ لَه وَرُؤْهْدَا دَه لَي: ئَهْوَه زَهْوَى چِيَه تَى ؟ (۳) يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
 أَخْبَارَهَا * لَه وَرُؤْهْدَا (زَهْوَى) دَه نَگ وَبَاسَى خَوَى دَه گِیَرِیْتَهْوَه (۴) بِأَنَّ رَبَّكَ أُوْحَى لَهَا * كَه پ
 هَرَه رَدگَارَى تُو (وَای) وَه حَى بُو کَر دَوَه (۵) يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ * لَه وَ
 رُؤْهْدَا خَه لَکَى دَه رَدَه چَن بَه پ هَشِيَوَى بُوئَهْوَه (پ اِدَاشَتَى) کَر دَهْوَهی خَوِيَان نِشَان بَدَرِیْت (۶)
 فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * ئَه مَجَا هَه رَکَه سِيْکَ بَه ئَه نَدَا زَهی هَه رَه وَرَدِيلَه يَه کَ چَا کَه ي
 کَر دِيْت دَه يِيْنِيْتَهْوَه (۷) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ * وَه هَه رَ کَه سِيْکَ بَه ئَه نَدَا زَهی هَه رَه
 وَرَدِيلَه يَه کَ خَرَاب هَى کَر دِيْت دَه يِيْنِيْتَهْوَه (۸)﴾ [سوره تى الزلزلة: ۱ - ۸].

رافه‌ی - ته فسیرى - ئایه ته کان:

- ۱- ﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا * كَاتِبِكَ زَهْوَى هَاتِه لَه رَزِه بَه لَه رَزِينَى خَوَى (۱)﴾: ئه گه ر
 زهوى به توندى و به هيزى هينرايه جوله وله رزه له روژى قيامه تدا.
- ۲- ﴿وَأُخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا * وَه زَهْوَى هَه رَجَى شَتَى قُورَس وَگِرَانَى (نَاوَى) هَه يَه هَه مَوَى
 فَرِيدَا يَه دَه رَهْوَه (۲)﴾: وَهْوَى ئَهْوَهی له نَبُو سَكِيْدَا يَه له مَرْدُو وَشَتَى تَر فَرِيْدَه دَا تَه دَه رَهْوَه.
- ۳- ﴿وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا * وَه مَرُوفٌ لَه وَرُؤْهْدَا دَه لَي: ئَهْوَه زَهْوَى چِيَه تَى ؟ (۳)﴾:
 مَرُوفٌ بَه سَه رَسُورْمَانَهْوَه دَه لَيْت: ئَهْوَه چِيَه بُوچَى زَهْوَى دَه جُولِيْت وَدَه لَه رَزِيْت؟!
- ۴- ﴿يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا * لَه وَرُؤْهْدَا (زَهْوَى) دَه نَگ وَبَاسَى خَوَى دَه گِیَرِیْتَهْوَه (۴)﴾:
 له وَرُؤْهْدَا مَه زَهْدَا زَهْوَى ئَهْوَه کَر دَهْوَانَه دَه گِیَرِیْتَهْوَه که له سَه رَى رُووِيْدَاوَه له خِيَر وَشَه ر.
- ۵- ﴿بِأَنَّ رَبَّكَ أُوْحَى لَهَا * كَه پ هَرَه رَدگَارَى تُو (وَای) وَه حَى بُو کَر دَوَه (۵)﴾:
 له بَه رَهْوَهی خَوَاى گَهْوَرَه پ بِي رَاگَه يَانَد وَفَه رْمَانَى ئَه مَه ي پ يَکَر د.

۶- ﴿يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ * لَه وَرُؤْهْدَا خَه لَکَى دَه رَدَه چَن بَه پ
 هَشِيَوَى بُوئَهْوَهی (پ اِدَاشَتَى) کَر دَهْوَهی خَوِيَان نِشَان بَدَرِیْت (۶)﴾: له وَرُؤْهْدَا مَه زَهْدَا، که

زهوی دیتته لهرزین، خه لکی به کومه ل دین بو شوینی لپ رسینه وه؛ بوئه وهی کرده و کانیا پ
 ی پ یشان بدریت که له دنیا ئه نجامیان دابوو.

۷- ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾ * ئەمجا هه رکه سیك به ئەندازی هه ره
 وردیله یه ک چاکه ی کردیت دهییئته وه (۷): هه رکه سیك به قه د کیشی میرووله یه ک کرده وه
 بکات له کرده وهی خیر وچاک؛ له پ یش خۆی دهییئت.

۸- ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ * وه هه رکه سیك به ئەندازی هه ره وردیله یه ک
 خراپ هی کردیت دهییئته وه (۸): وه هه رکه سیك به قه د کیشی میرووله یه ک کرده وه بکات
 له کرده وهی شه ر و خراپ ه؛ له پ یش خۆی دهییئت.

پ ۳: سوره تی - العادیات - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - العادیات - وته فسیره که ی:

﴿وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا﴾ * سویند به ئه و ئه سپ انه ی تاوده دن (که ده پ رمینن) چون پ
 رمه یه ک (له کاتی غه زاکردندا) (۱) فَأَلْمُورِيَّتِ قَدْحًا * وه سویند به ئه و ئه سپ انه ی ئاگر
 هه لده گیر سینن له به رد به نالی سمیان (۲) فَأَلْمُغِيرَاتِ صُبْحًا * وه سویند به و (ئه سپ انه ی)
 هیرش ده بن له به یانیاندا (۳) فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا * که به وه ته پ وتوز هه لده ستینن (۴)
 فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا * وه به و ته پ وتوزه وه، خوین ده که ن به ناوه راستی کومه لی دوژمندا (۵) إِنَّ
 الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ * به راستی مروف زور بی نمه ک وناسوپ اسه سه باره ت به پ
 هه رده گاری (۶) وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ * وه بیگومان خۆی له سه ر ئه م ناسوپ اسیه شه یده
 (۷) وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ * وه به راستی مروف بو خوشه ویستی مالی دنیا زور به تین
 وپ هروشه (۸) أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ * ده ی ئایا نازانی کاتیک که مردووی ناو
 گوهره کان زیندوو کرانه وه و(هینانه ده ره وه) (۹) وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ * وه ئاشکرا بوو
 هه رچی رازی ناو دلانه (۱۰) إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ * بیگومان پ هه رده گاریان له و
 روژه دا ئاگاداره به کرده وه یان (۱۱) ﴿[سوره تی العادیات: ۱ - ۱۱].﴾

رافه‌ی ئایه‌ته‌کان:

۱- ﴿وَالْعَدِيدَاتِ صَبْحًا * سَوِيْنَدَ بِهِ ئُهُوْ ئَسْپَ اَنَه‌ی تاو‌ده‌ده‌ن (که ده‌پ رَمِيْنِن) چَوْن پ رَمَه‌یَه‌ک (له‌کاتی غه‌زا‌کردندا) (۱)﴾: خ‌وای گه‌وره سو‌ی‌ند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ ا‌نه‌ی که غار ده‌ده‌ن هه‌تا‌وه‌کو ده‌نگی هه‌ناسه‌ی ده‌بیست‌ریت به‌ه‌و‌ی توندی غار‌دانیان.

۲- ﴿فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا * وَه سَوِيْنَدَ بِهِ ئُهُوْ ئَسْپَ اَنَه‌ی ئاگر هه‌ل‌ده‌گیر‌سین‌ن له‌به‌رد به‌نالی سَمِیان (۲)﴾: و‌خ‌وای گه‌وره سو‌ی‌ند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ ا‌نه‌ی به‌نالیان ئاگر هه‌ل‌ده‌گیر‌سین‌ن کاتی‌ک ده‌ده‌ن له‌به‌رده‌کان به‌ه‌و‌ی توندی به‌رکه‌وتیان.

۳- ﴿فَالْمُغِيْرَاتِ صُبْحًا * وَه سَوِيْنَدَ بِهِ (ئه‌سپ ا‌نی) هَیْرِش‌به‌ران له‌به‌یانیاندا (۳)﴾: و‌خ‌وای گه‌وره سو‌ی‌ند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ ا‌نه‌ی که هَیْرِش ده‌به‌ن بۆ سه‌ر دو‌ژمن له‌ده‌مه‌و به‌یاندان.

۴- ﴿فَأَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا * كَه‌به‌وه‌ته‌پ وتو‌ز هه‌ل‌ده‌ستین‌ن (۴)﴾: به‌ه‌و‌ی غار‌دانیانه‌وه‌ته‌پ وتو‌ز دروست ده‌بی‌ت.

۵- ﴿فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا * وَه به‌و‌ته‌پ وتو‌زه‌وه، خ‌و‌یان ده‌که‌ن به‌نا‌وه‌راستی کومه‌لی دو‌ژمن‌دا (۵)﴾: به‌سوارچاکه‌کانیانه‌وه‌خ‌و‌یان ده‌خه‌نه‌نیو کومه‌لی‌ک له‌دو‌ژمنان.

۶- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُودٌ * به‌راستی مرؤف زۆر بی‌نمه‌ک و‌ناسوپ اسه‌سه‌باره‌ت به‌پ ه‌روه‌ردگاری (۶)﴾: به‌راستی مرؤف ناسوپ اسگوزاره‌وده‌ستی ده‌گریت‌ه‌وه‌له‌و به‌خشینه‌ی که‌پ ه‌روه‌ردگاری فه‌رمانی پ ی‌کردووه‌بیبه‌خشیت.

۷- ﴿وَإِنَّهٗ عَلٰی ذٰلِكَ لَشٰهِيْدٌ * وَه بی‌گومان خ‌و‌ی له‌سه‌ر ئه‌م ناسوپ اسیه‌شاهیده (۷)﴾: و‌ئهو شاهیده له‌سه‌ر خ‌و‌ی سه‌باره‌ت به‌ئهو ناسوپ اسگوزاری و‌خ‌و‌گرته‌وه‌ی له‌به‌خه‌شین، ناتوانیت نکولی لیبکات چونکه‌زۆر پ‌روونه.

۸- ﴿وَإِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ * وَه به‌راستی مرؤف بۆ خ‌و‌شه‌ویستی مالی دونیا زۆر به‌تین و‌پ ه‌رۆشه (۸)﴾: به‌ه‌و‌ی زۆری خ‌و‌شو‌یستنی بۆ پ‌اره‌وسامان؛ په‌زیل و‌چ‌روکه‌وده‌ستی ده‌گریت‌ه‌وه‌ونا‌به‌خشیت.

۹- ﴿أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ * ده‌ی ئایا نازانی کاتی‌ک که مردووی ناو‌گۆره‌کان زیندوو‌کرانه‌وه‌(ه‌ی‌ن‌رانه‌ده‌روه‌ه) (۹)﴾: ئایا ئه‌م مرؤفه‌که‌هه‌ل‌خه‌له‌تا‌وه‌به‌ژیانی دونیا

نازانيت کاتیک خوی گهوره مردووه کانی له نینو گۆره کاندای زیندوو کردهوه بۆ لیتپ رسینهوه وپ
اداشدانهوه؛ له و کاته دا رووداوه کان بهو شیوهیه ناییت که ئەو بیرى لیده کردهوه؟!

۱۰- ﴿وَحْصَلَ مَا فِي الصُّدُورِ * وَهَاشِكْرًا بُو هِرْجِي رَازِي نَاو دَلَانَه (۱۰)﴾: وئاشکرا
و پروون کرایهوه ئەوهی له نینو دلە کاندایه له نیهت و بیروباوهره کان وهند.

۱۱- ﴿إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ * بِيْگومان پ هروه دگاریان لهو رۆژه دا ئاگاداره به
کردهوه یان (۱۱)﴾: به پراستی پ هروه دگاریان لهو رۆژه دا زۆر ئاگادار و شارهزایه سه بارهت
به ئەوان و کردهوه کانیان، وهیچ شتیکی لى شاراوه نییه ده ربیره ی بنده کانی، و ههریه کهو پ
اداستی خۆی وهرده گریت.

پ ۴: سوره تی - القارعة - بخوینه ورافه ی بکه؟

و: سوره تی - القارعة - وتهفسیره که ی:

﴿الْقَارِعَةُ * رَوْزِي دَاجَلَه كِينَه ر - ئەلقاریعه - یه کیکه له ناوه کانی رۆژی قیامهت (۱) مَا
الْقَارِعَةُ * نَاخُو چۆن بى ئەو رۆژه؟ (۲) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ * تُو چوزانیت ئەو رۆژه
چییه؟ (۳) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ * رۆژیکه خه لکی وهك پ هپ وه ی پ
هراگه نده بلامه بنه وه (۴) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ * وه شاخه کان وهك خوری
شیکراویان لیدیت (۵) فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ * ئەمجا ئەوهی کیشی (چاکه کانی) قورس
وگران بیت (۶) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ * ئەوه ئەو کهسه له گوزه رانیکی پ هسه ندا ده بیت (۷)
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ * وه ئەوهی کیشی (چاکه کانی) سووک بیت (۸) فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ *
ئەوه جیی ئەو (هاویه) یه (۹) وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَةٌ * تُو چوزانیت (هاویه) چییه؟ (۱۰) نَارٌ
حَامِيَةٌ * ئاگریکی هه لگیره ساوه (۱۱)﴾ [سوره تی القارعة: ۱-۱۱].

تهفسیری ئایه ته کان:

۱- ﴿الْقَارِعَةُ * رَوْزِي دَاجَلَه كِينَه ر - ئەلقاریعه - یه کیکه له ناوه کانی رۆژی قیامهت
(۱)﴾: ئەو کاته ی که دلی خه لکی داده چله کیت چونکه ساتیکی پ ر له مه ترسی
وناره حه تیه.

۲- ﴿مَا الْقَارِعَةُ * نَأْخُضُونَ فِيْ نُهُ رِوْزِهِ؟﴾ (۲): ئايه ئهم كاته چييه كه دلى خهلكى داده چله كيت به هوى زورى ترس و ناروحتى تتييدا؟!

۳- ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ * تَوْجُوزَانِيَّتْ نُهُ رِوْزِهِ جِيه؟﴾ (۳): تَوْجُوزَانِيَّتْ - ئهى پ يغمهبر ﷺ - ئهم ساته چييه كه دلى خهلكى داده چله كيت به هوى زورى ترس و ناروحتيه كان؟! ئه وه رِوْزى قيامته.

۴- ﴿يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ * رِوْزِيْكَه خهلكى وهك پ هپ وله پ هراگه نده بِلَاوَدَه بِنَه وَه﴾ (۴): كاتيك له و رِوْزه دا دلى خهلكى پ ر له ترسه و داده چله كيت وهكو پ هپ وله پ هرش و بِلَاوَبُونَه تَه وه هه نديك لي ره وهه نديك له وى.

۵- ﴿وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ * وه شاخه كان وهك خورى شيكراويان ليديت﴾ (۵): و شاخه كان وهكو خورى شيكراويان ليديت به هوى خاوى و سووكى رِوْزِشْتَنْ و جِوولَه يان.

۶- ﴿فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ * ئه مَجَا ئه وهى كيشى (چاكه كانى) قورس و گران بيت﴾ (6): ههركه سيك كيشى كرده وه چاكه كانى قورستر بيت له كيشى كرده وه خراب هكانى.

۷- ﴿فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ * ئه وه ئه وه كه سه له گوزهرانيكى پ هسه ندا ده بيت﴾ (7): ئه وا له نيو زيانتيكى خو شدايه و رازيه به وهى له به هه شتدا پ يى ده به خشريت.

۸- ﴿وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ * وه ئه وهى كيشى (چاكه كانى) سووك بيت﴾ (8): به لام ههركه سيك كيشى كرده وه خراب هكانى قورستر بيت له كيشى كرده وه چاكه كانى.

۹- ﴿فَأَمَّهُمْ هَاوِيَةٌ * ئه وه جِيى ئه وه (هاويه) يه﴾ (9): ئه وا شويني مانه وهى له دوزه خدايه له رِوْزى قيامته.

۱۰- ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَه * تَوْجُوزَانِيَّتْ (هاويه) جيه؟﴾ (۱۰): -ئهى پ يغمهبر ﷺ - تَوْجُوزَانِيَّتْ (هاويه: دوزه خ) چييه؟

۱۱- ﴿نَارٌ حَامِيَةٌ * ئَاغْرِيْكى هه لگيرساوه﴾ (۱۱): له دوزه خدا (له هاويه دا) ئَاغْرِيْكى زور به تين و گهرم و ئازارده ره.

پ ۵: سوره تی - التکائر - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - التکائر - وته فسیره که ی:

﴿اَلْهَلِكُمْ التَّكَاثُرُ * بِي نَاگَا كَرْدُووه شانازیتان به زوری سهرهت و سامانه وه (۱) حَتَّى زُرْتُمْ اَلْمَقَابِرَ * تا ئه و کاته ی دهرن وده برینه گورستان (۲) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * وامه که ن ! له مه ولا ده زانن (۳) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * دووباره وامه که ن له مه ولا ده زانن (۴) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ اَلْيَقِيْنِ * وانیه (وه كو خوتان دهیزانن) ئه گهر (ئه نجامی خوتان) بزانیایه به دلنیا ییه وه (وا بی نَاگَا نه ئه بوون) (۵) لَتَرَوُنَّ اَلْجَحِيْمَ * سویند به خوا بیگومان دوزخ ده بینن (۶) ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَيْنَ اَلْيَقِيْنِ * دووباره سویند به خوا دلنیا بن به چاوی راسته قینه ده ی بینن (۷) ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ * له پ اشان سویند به خوا له و روزه دا (له سهر هموو ناز ونیعمه تیک که خوا پ بی دابوون له دونیادا) لیپ رسینه وه تان له گه لدا ده کریت (۸)﴾ [سوره تی التکائر: ۸-۱].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿اَلْهَلِكُمْ التَّكَاثُرُ * بِي نَاگَا كَرْدُووه شانازیتان به زوری سهرهت و سامانه وه (۱)﴾: - ئه ی خه لکینه - شانازی کردن به مال و سامان و منداله وه سهرقالی کردن له پ هرستن وگوپرایه لی کردنی خوی گه وره.

۲- ﴿حَتَّى زُرْتُمْ اَلْمَقَابِرَ * تا ئه و کاته ی دهرن وده برینه گورستان (۲)﴾: هه تا وه کو دهرن وده چنه نیو گوره کانتانه وه.

۳- ﴿كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * وامه که ن ! له مه ولا ده زانن (۳)﴾: نه ده بوو شانازی کردن پ ییانه وه سهرقالتان بکه ن له پ هرستنی خوی گه وره وگوپرایه لی کردنی، سهره نجامی ئه م سهرقالبوونه ده زانن.

۴- ﴿ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * دووباره وامه که ن له مه ولا ده زانن (۴)﴾: پ اشان دووباره سهره نجامی ده زانن.

۵- ﴿كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ * وانبه (وهكو خوتان دهيزانن) نه گهر (نه نجامی خوتان) بزانیایه به دلنیا ییوه (وا بی ناگا نه نه ببون) (۵): به راستی نه گهر یه قین و دلنیا بونایه له وهی زیندوو ده کرینه وه بو لای خوی گه وره، و له سهر کرده وه کانتان پ اداشتتان ده داته وه، نه وا هه رگیز شانازی کردن به مال و سامان و منداله وه سه رقالی نه ده کردن له پ هرستن و گو ترایه لیکردنی خوی گه وره.

۶- ﴿لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ * سویند به خوا بیگومان دوزهخ ده بینن (۶): سویند به الله دوزهخ ده بینن له روزهی قیامه تدا.

۷- ﴿ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ * دو باره سویند به خوا دلنیا بن به چاوی راسته قینه دهی بینن (۷): پ اشان به دلنیا ییوه ده بینن که هیچ گومانیکی تیدا نییه.

۸- ﴿ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ * له پ اشان سویند به خوا له و روزه دا (له سهر هه موو ناز و نعیمه تیک که خوا پ یی دابون له دونیادا) لپ رسینه وه تان له گه لدا ده کریت (۸): پ اشان خوی گه وره پ رسیارتان لیده کات له و روزه دا سه باره ت به و نعیمه تانه ی پ یی به خشی بون له ته ندروست باشی و ده و له مه ندی و هتد.

پ ۶: سوره تی - العصر - بخوینه و راقه ی بکه؟

و: سوره تی - العصر - و ته فسیره که ی:

﴿وَالْعَصْرِ * سویند به کات (۱) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ * بیگومان هه موو خه لکی له زیاندان (۲) إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ * جگه له وانیه که بروایان هینا بییت و کرده وه چاکه کانیا ن کرد بییت وه ناموژگاری یه کتریا ن کرد بییت به ثاینی راست (وده ست پ یوه گرتنی، و کارکردن به فرمانه کانی خوا) وه ناموژگاری یه کتریا ن کرد بییت به نارامگرتن (له سهر پ هرستن و به ندایه تی بو خوا) (۳): [سوره تی العصر: ۱ - ۳].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿وَالْعَصْرِ * سویند به کات (۱): خوی گه وره - سبحانه و تعالی - سویندی به کات و زه مان خواردوو ه.

۲- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ﴾ * بیگومان همموو خه لکی له زیاندان (۲): ﴿ وانا همموو مروفتیک له تیاچوون و خه سارو مهنیدایه.

۳- ﴿إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ﴾ * جگه له وانیه که برویان هینابیت و کرده وه چاکه کانیان کردبیت وه ناموژگاری یه کترین کردبیت به ثابینی راست (وده ست پ یوه گرتنی، و کارکردن به فه رمانه کانی خوا) وه ناموژگاری یه کترین کردبیت به ئارامگرتن (له سه ر پ هرستن و به ندایه تی بو خوا) (۳): ﴿ مه گهر ئه وانه نه بیت که ئیمانیان هیناوه و کرده وه ی چاکیان ئه نجامداوه، و له گه ل ئه مه میشدا بانگه وازیان کردووه بو ربیازی هه ق و راستی که ثابینی ئیسلامه و ئارامگر بوون له بانگه وازیه که یان، ئه وانه براوه و ورزگاریان بووه له دوران و خه سارو مهنندی.

پ ۷: سوره تی - الهمزة - بخویننه ورافه ی بکه؟

و: سوره تی - الهمزة - و ته فسیره که ی:

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ﴾ * سزاو له ناوچوون بو همموو عه بیگریکی تانه دهر (۱) الّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * ئه وه ی که هه رمال و سامان کو ده کاته وه و ده یژمیری (۲) يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ وَآخَلَدَهُ * وا ده زانی که ماله که ی هه ر ده به یلیتته وه (۳) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ * نه خیر وانیه، بیگومان فری ده درپته ناو ئاگریکی تیکشکینته وه (۴) وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحُطْمَةُ * تو چوو زانیت ئه و ئاگره چیه (۵) نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ * ئاگریکی تاودراوی خواجه (۶) الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ * که دی به سه ر دلاندا (هوروژم ده باته سه ر دلان) (۷) إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤَصَّدَةٌ * بیگومان ئه و ئاگره داخواه له سه ریان (و دهرچوونیان نییه) (۸) فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ * (زنجیر کراون) له ناو چهند کوئیکی راکشاودا (به ستراونه ته وه به چهند ستوئیکی به رزو بلنده وه) (۹) ﴿

[سوره تی الهمزة: ۹-۱].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ﴾ * سزا و له ناوچوون بو همموو عه بیگریکی تانه دهر (۱): ﴿ ناخ و پ هزاره ی گه و ره و سزای سه خت بو ئه و که سه ی زور غه به ته تی خه لکی ده کات، و تانه یان لینه دات.

۲- ﴿الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * ثَوْبِي هَدْرًا وَمَا لِي بِهِ مَعْرُوفٍ﴾ (۲):
 ئەو كەسەي غەم وھەولداڻى بۇ كۆكردەنەھەي پ ارە وسامان وژماردنيەتەي، وھيچ غەم
 وھەولداڻىكى تری نيبە جگە بۇ ئەمە نەبيت.

۳- ﴿يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ * وَادَّخِرَ نَجَاتٍ لِّمَنْ يَخَافُ﴾ (۳): پ يى
 واپە مال وسامانەكەي كە كۆي كرددووەتەوھ لەمردن رزگارى دەكات، و بەھەتاهەتايى لەدونبادا
 دەمىنيتەوھ.

۴- ﴿كَلَّا لِيُنَبِّدَنَّ فِي الْخُطْمَةِ * نَخِيرَ وَاوِيهِ، بِيْغُومَانٍ فِرْيٍ دَدْرِيْتَه نَاو نَاغْرِيْكى
 تِيْكشكينيەروھه﴾ (۴): بەو شيوەيە نيبە كە ئەم نەزانە بيري ليدەكاتەوھ، فري دەدریتە نيو
 ناگري دۆزەخ كە ھەرشتيك فري بدريتە نيوي دەيشكينييت و ورد وخاشى دەكات بەھوي
 زەبري وتوندى.

۵- ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْخُطْمَةُ * تَوْجُوزَانِيْت ئەو نَاغْرە چيە﴾ (۵): -ئەي پ يەغەمبەر- تۆ
 چوزانیت ئەم دۆزەخە چيە كە ھەرشتيك فري بدريتە نيوي تيكى دەشكينييت و وورد
 وخاشى دەكات !؟

۶- ﴿نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ * نَاغْرِيْكى تاودراوى خوايە﴾ (۶): ئەو ناگري اللە يە كە داگيرساو
 وبلنيسەدارە.

۷- ﴿الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ * كە دى بەسەر دلاندا﴾ (ھوروزم دەباتە سەر دلان) (۷):
 دەچیتە نيولا شە وخوي دەگەيەنيت بەدلى خەلكى.

۸- ﴿إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ * بِيْغُومَان ئەو نَاغْرە داخراوھ لەسەريان﴾ (و دەرچوونيان نيبە)
 (۸): ئەو دۆزەخە دادەخريت لەسەر ئەوانەي تنييدا سزا وئازار دەدرين.

۹- ﴿فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ *﴾ (زنجير كراون) لەناو چەند كوتتيكى راکشاودا (بەستراونەتەوھ بەچەند
 ستونيكى بەرزو بلندەوھ) (۹): بە پ ايەي زور دريژ دادەخريڻ بۆئەوھي لبي دەرنەچن.

پ ۸: سورەتى - الفيل - بخوينە وراقەي بكە؟

و: سورەتى - الفيل - وتەفسيرەكەي:

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ﴾ * ئایا نهت بینی که پ هروردگارت چی کرد به خاوهن فیله کان (به ئه برهه وله شکره که ی که ویستی که عبه ی پ یرۆز پروخینیت)؟ (۱) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ * ئایا فروفیله که یانی پ وچه ل نه کرده وه (۲) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ * وه (ئایا) نهینارده سهریان بالنده ی -ئه بابیلی - زۆر و پ و ل پ و ل (۳) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ * بهرد بارانیان ده کردن به وورده زیخی گلین (۴) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ * سهرئه نجام (له شکره که ی ئه برهه ی) وه ک کای خوراو لیکرد (۵) ﴿[سوره تی الفیل: ۵-۱].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ﴾ * ئایا نهت بینی که پ هروردگارت چی کرد به خاوهن فیله کان (به ئه برهه وله شکره که ی که ویستی که عبه ی پ یرۆز پروخینیت)؟ (۱) ﴿: ئایا نهت زانی -ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ - پ هروردگارت چی کرد به ئه برهه وه اورپیکانی - خاوهن فیله کان - کاتیک ویستیان که عبه پروخینن!؟

۲- ﴿أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ﴾ * ئایا فروفیله که یانی پ وچه ل نه کرده وه (۲) ﴿: خوی گه وره پ یلانه خراب ه که یانی پ وچه ل کرده وه که بو روو خاندنی که عبه دایان نابوو، ئه وه ی ویستیان به ده ستیان نه هیتنا که مه به ستیان بوو چیتر خه لکی رووی تی نه کات وحه ج نه که ن، وهیچ یه کینک له پ یلانه که یان سه ری نه گرت.

۳- ﴿وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ﴾ * وه (ئایا) نهینارده سهریان بالنده ی -ئه بابیلی - زۆر و پ و ل پ و ل (۳) ﴿: خوی گه وره جو ره بالنده یه کی ناره ده سهریان ناوی -ئه بابیل - بوو که به پ و ل پ و ل هیرشیان هیتنا یه سهریان.

۴- ﴿تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ﴾ * بهرد بارانیان ده کردن به وورده زیخی گلین (۴) ﴿: ئه م بالنده نه به وورده زیخی گلین بهرد بارانیان کردن.

۵- ﴿فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ﴾ * سهرئه نجام (له شکره که ی ئه برهه ی) وه ک کای خوراو لیکرد (۵) ﴿: سهرئه نجام خوی گه وره وه کو کا وگلای خوراوی لیکردن که ئازه ل ده یخوات وپ یی له سه ر ده یت.

پ ۹: سورہتی - قریش - بخوینہ وراقہی بکہ؟

و: سورہتی - قریش - وتہفسیرہکھی:

﴿لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ﴾ * (لهشکری ئهبرهههی له ناو برد وتہفر وتونای کردن) لهبهر هؤگری قوریش (۱) ﴿إِلَّا فِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ﴾ * هؤگریان به هاتووچوی زستانان (بؤ یهمن) وهاوینان (بؤ شام) واته(تا لییان تیک نهچیت) (۲) ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ﴾ * دهی با (قوریش لهبهرامبهر ئهههمو ناز ونیعمهتهدا) خاوهنی ئهه ماله (کهعبهه پ یروز) بپ هرستن (۳) ﴿الَّذِي أَطَعَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَّهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ * ئهه زاتهی که لهبرسیتیهکی یهکجار توند (رزگاری کردن) وخواردنی پ یبهخشین، وه دلنایای کردن له ترس وبیمیکی گهوره و(پ اراستنی) (۴) ﴿﴾ [سورہتی قریش: ۱-۴].

تهفسیرهکھی:

۱- ﴿لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ﴾ * (لهشکری ئهبرهههی له ناو برد وتہفر وتونای کردن) لهبهر هؤگری قوریش (۱) ﴿﴾: مهبست لهمه ئهه وسهفرانهیه -گهشانهیه- که هؤگری وخوویان بوو له زستان وهاویندا.

۲- ﴿إِلَّا فِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ﴾ * هؤگریان به هاتووچوی زستانان (بؤ یهمن) وهاوینان (بؤ شام) واته(تا لییان تیک نهچیت) (۲) ﴿﴾: گهشتیکی هیمن وئاسایش له زستان بؤ یهمن وله هاوین بؤ شام بوو.

۳- ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ﴾ * دهی با (قوریش لهبهرامبهر ئهههمو ناز ونیعمهتهدا) خاوهنی ئهه ماله (کهعبهه پ یروز) بپ هرستن (۳) ﴿﴾: با پ دروهردگاری ئهه ماله پ یروزه بپ هرستن بهتهنها، که ئهه گهشت وسهفرههی بؤیان ئاسانکردووه، وهیچ هاوبهشتیکی بؤ بریار نهدهن نه لهپ هرستیدا ونه له پ دروهردگاریتیدا ونه له ناو وسیفهتهکانیدا.

۴- ﴿الَّذِي أَطَعَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَّهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ * ئهه زاتهی که لهبرسیتیهکی یهکجار توند (رزگاری کردن) وخواردنی پ یبهخشین، وه دلنایای کردن له ترس وبیمیکی گهوره و(پ

اراستنی) ﴿٤﴾: ئەو پ ەرور دگاری که پرزقی پ ښه‌خشین پ اش ئەوهی برسی بوون، وهیمنی وئاسایش بآلی به‌سهردا کیشان پ اش ئەوهی له‌ترسدا ده‌ژیان، ئەمیش به‌هۆی ئەو به‌م‌زندنانانە لەنیو دلی عەرەبدا هه‌بوو بو مالی پ یروزی الله، وه‌روه‌ها خزمه‌ت‌کردن و پرزگرتن له ئەوانه‌ی تیبدا ده‌مینه‌وه و سه‌ردانی ده‌کهن بو ئەنجامدانی حج.

پ ١٠: سوره‌تی - الماعون - بخوینه ورافه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الماعون - وته‌فسیره‌که‌ی:

﴿أَرَعَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالَّذِينَ * أَيَا بَيْنِيَّتْ ئەو که‌سه‌ی که بروای به ئاینی - ئیسلام - نییه (یان باوهری نییه به پرۆزی دوا‌یی)؟ (١) فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ * ئەوه که‌سیکه که پ آل به هه‌تیوه‌وه ده‌نیّت (٢) وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ * وه هانی خه‌لکی نادات بو خواردن به‌خشین به هه‌ژاران (٣) فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ * ئەمجا هه‌ره‌شه وپ ه‌ژاره‌یه‌کی زور (یان دۆلی له‌دۆزه‌خ) بو نوێژکه‌ران (٤) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ * ئەوانه‌ی که له نوێژه‌که‌یان بی ناگان (پ شتگویی ده‌خه‌ن یان به‌که‌موکو‌رتیه‌وه ئەنجامی ده‌ده‌ن) (٥) الَّذِينَ هُمْ يُرْءُونَ * ئەوانه‌ی که پروپ اما‌یی ده‌کهن (٦) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ * وه یارمه‌تی خه‌لک ناده‌ن و-هه‌موو چاکه‌یه‌ک ده‌گرنه‌وه له‌خه‌لکی- (٧)﴾ [سوره‌تی الماعون: ١-٧].

ته‌فسیره‌که‌ی:

١- ﴿أَرَعَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالَّذِينَ * أَيَا بَيْنِيَّتْ ئەو که‌سه‌ی که بروای به ئاینی - ئیسلام - نییه (یان باوهری نییه به پرۆزی دوا‌یی)؟ (١)﴾: ئایا ئەو که‌سه‌ت ناسی که ئاینی ئیسلام به‌درۆ ده‌خاته‌وه و باوهری پ یی نییه وه‌روه‌ها باوهری نییه به‌زیندوو بوونه‌وه وپ اداشته‌دانه‌وه‌ی پرۆزی قیامه‌ت؟!

٢- ﴿فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ * ئەوه که‌سیکه که پ آل به هه‌تیوه‌وه ده‌نیّت (١)﴾: ئەو که‌سه‌یه که به‌توندی پ الده‌نیّت به‌هه‌تیو و که‌سانی خاوه‌ن پ یو‌یستی کاتیک شتیکیان لی داوا ده‌کهن.

۳- ﴿وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ﴾ * وه هانی خه لکی نادات بۆ خواردن به خشین به هه ژاران (۳): نامۆژگاری نه فسی خۆی، وههروهها نامۆژگاری خه لکی ناکات بۆ خواردن به خشین به هه ژار ونه داران.

۴- ﴿فَوَيْلٌ لِلْمَصَلِينَ﴾ * ئەمجا هه پشه وه ه ژاره به کی زۆر (یان دۆلی له دۆزهخ) بۆ نوێژه کهران (۴): نیاچوون وسزا بۆ ئەم جۆره نوێژه خۆینانه - که سیفه ته کانیان له ئایه تی دواتر باسده کریت -.

۵- ﴿الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾ * ئەوانه ی که له نوێژه کهران بێ ئاگان (پ شتگویی دهخه ن یان به که موکووتیه وه ئەنجامی دهدهن) (۴): ئەوانه ی سه باره ت به نوێژه کانیان بێ ئاگان، وگرنگی پ ینادهن هه تا وهه کو کاتی نوێژه که نامینیت، یان ئەوه تا که موکووتی ده که ن و به که مه تره خه میه وه نوێژه کانیان ئەنجام دهدهن.

۶- ﴿الَّذِينَ هُمْ يُرْآوْنَ﴾ * ئەوانه ی که رووپ امایی ده که ن (۶): ئەوانه ی به نوێژه کانیان وکرده وه کانیان؛ ریا وروپ امایی بۆ خه لکی ده که ن، و له کرده وه کانیان دلسوژ نین بۆ خوی گه وه - سبحانه و تعالی -.

۷- ﴿وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ﴾ * وه یارمه تی خه لک نادهن و- هه موو چاکه به ک ده گرنه وه له خه لکی - (۷): وریگری ده که ن له یارمه تیدانی خه لکی له کاتی که ئه و یارمه تیدانه هه یچ زیانیکیان پ ئ ناگه یه نیت.

پ ۱۱: سوره تی - الکوتر - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - الکوتر - وهه فسیره که ی:

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ﴾ * بیگومان ئیمه پ یمان به خشیت خیری زۆر گه وه وه به فه ر له دنیا و دواوژدا (لهو خیره گه ورانه هیش رووباری که وسه ره له به هه شتدا) (۱) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَخَّرْ * ده ی که واته نوێژه بکه بۆ هه ره دگارت وه قوربانی سه ر به ره له پ ینا و ئەودا (۲) إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ * بیگومان هه ر ناحه زت دوا براون (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) (۳) ﴿

[سوره تی الکوتر: 1-3].

ته فسیره‌کهی:

۱- ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ * بِيْغُومَانِ تَيْمَةٍ بِ يَمَانٍ بَهْ خَشِيْتِ خَيْرِي زُورٍ گه‌وره وبه‌فهر له
دوینا ودواروژدا (لهو خیره گهورانه‌یش رووباری که‌وسهره له‌به‌ه‌شتدا) (۱)﴾: ئه‌ی پ یتغه‌مبه‌ر
ﷺ - تئمه به‌تومان به‌خشی خیریک‌ی زور، له‌وانه‌ش رووباری که‌وسهر له‌به‌ه‌شتدا.

۲- ﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأُحْزَ * ده‌ی که‌واته نو‌یژ بکه بو پ ه‌روه‌ردگارت وه قوربان‌ی سهر بیره له
پ یناو ئه‌ودا (۲)﴾: سوپ اسی خوی گه‌وره بکه له‌سهر ئه‌م نیعمه‌ته، ئه‌ویش به‌وه‌ی ته‌نھا
نو‌یژکردن وقوربان‌ی کردنت بو خوی گه‌وره بی‌ت، به‌پ یتچه‌وانه‌ی ئه‌وه‌ی موشریکه‌کان ده‌یکه‌ن
له‌سهر برین وقوربان‌یکردن بو بته‌کانیان.

۳- ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ * بِيْغُومَانِ هەر ناحه‌زت دوا براون (ئه‌ی پ یتغه‌مبه‌ر ﷺ)
(۳)﴾: به‌راستی ئه‌وه‌ی رقی له‌تویه ئه‌و دوا براوه له‌هه‌موو خیریک، له‌بیرکراوه وئه‌گه‌ر باس
بکری‌ت به‌خراب ه‌ باس ده‌کری‌ت.

پ ۱۲: سوره‌تی - الکافرون - بخوینه ورافه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الکافرون - وته فسیره‌کهی:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * (ئه‌ی پ یتغه‌مبه‌ر ﷺ) بلی: ئه‌ی بیباوه‌ره‌کان -ئه‌ی
کافره‌کان- (۱) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * من ئه‌و(بتانه) ناپ هرستم که ئیوه ده‌یپ هرستن (۲) وَلَا
أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وه ئیوه‌ش ئه‌و(خوایه) ناپ هرستن که من ده‌یپ هرستم (۳) وَلَا أَنَا
عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ * وه من ئه‌و خواپ هرستیه‌ ناکه‌م که ئیوه ده‌یکه‌ن (۴) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَّا
أَعْبُدُ * وه ئیوه‌ش ئه‌و(خوایه) ناپ هرستن که من ده‌یپ هرستم (۵) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ *
ئایینی خوتان بو خوتان وئایینی خو‌م بو خو‌م (۶)﴾ [سوره‌تی الکافرون: ۱-۶].

ته فسیره‌کهی:

۱- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * (ئه‌ی پ یتغه‌مبه‌ر ﷺ) بلی: ئه‌ی بیباوه‌ره‌کان - ئه‌ی
کافره‌کان - (۱)﴾: بلی - ئه‌ی پ یتغه‌مبه‌ر ﷺ -: ئه‌ی ئه‌وانه‌ی کافر ویباوه‌رن به‌الله
- سبحانه‌و تعالی -.

۲- ﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * مِنْ تَهْوٍ (بتانه) ناپ هرستم که تیره دهیپ هرستن (۲):﴾ له
ئیستا و له داهاتوویشدا تهو بتانه ناپ هرستم که تیره دهیانپ هرستم.

۳- ﴿وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَهِيَ تَهْوٌ (خوایه) ناپ هرستن که من دهیپ هرستم
(۳):﴾ وهروهها تیره تهو خوایه تاک و بی هاوتایه ناپ هرستن که من دهیپ هرستم.

۴- ﴿وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ * وَهِيَ تَهْوٌ (خوایه) ناپ هرستم که تیره دهیکهن (۴):﴾
وهروهها من تهو بتانه ناپ هرستم که تیره دهیانپ هرستن، و بهو شیوهیهی تیره خواپ هرستی
ناکه م.

۵- ﴿وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَهِيَ تَهْوٌ (خوایه) ناپ هرستن که من دهیپ هرستم
(۵):﴾ وهروهها تیره تهو خوایه تاک و بی هاوتایه ناپ هرستن که من دهیپ هرستم.

۶- ﴿لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ * تَائِبِينَ خَوْتَانِ بَوَّ خَوْتَانِ وَتَائِبِينَ خَوْمِ بَوَّ خَوْمِ (۶):﴾ تائینی
داهینراوی خوتان بَوَّ خوتان، و منیش تائینی خوم ههیه که خوی گه وره دایبه زاندووته سه رم.

پ ۱۳: سوره تی - النصر - بخوینه ورافه ی بکه؟

و: سوره تی - النصر - وته فسیره که ی:

﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ * كَاتِبِكُ كَيْ يَرمِتهِ وَكُومَه كِي خَوَا هَات لَه گَه لَ سَه ركه وَتَنِ
(شاری مه ككه رزگار كرا) (۱) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * وَهِيَ خَه لَكْت بِنِي
كه پ و ل پ و ل دینه ناو تائینی خواوه (۲) فَسَيَحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرُهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا * تَه وَسَا
به سوپ اس وستایشی پ هروه رذگارت ته سبب حاتی تهو بکه و داوای لیخوشبونی لی بکه؛ چونکه
بیگومان تهو زور تهوبه وپ هشیمانی بهنده قبول ده كات (۳)﴾ [سوره تی النصر: ۱-۳].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ * كَاتِبِكُ كَيْ يَرمِتهِ وَكُومَه كِي خَوَا هَات لَه گَه لَ
سه ركه وَتَنِ (شاری مه ككه رزگار كرا) (۱):﴾ ته گه رسه رخستنی خوی گه وره هات بَوَّ
تائینه كه ت - ته ی پ یغه مبه ر ﷺ - و به شكوداری كرد، و فته تح و پرزگار كرنی مه ككه روویدا.

۲- ﴿وَرَأَيْتِ اللَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * وَهَٰ خَلَّتْ بَيْنِي كَهَ بَ وَّلَ بَ وَّلَ دِينَهُ نَاوِ
 ثَانِي خَوَاوَه (۲)﴾: وِیْنِیْتِ خَه لَکِی دِیْنَه نَاوِ ثَانِي ئِیْسَلَامَه شَانَد - کَوْمَه لَ - لَه دَوَایِ شَانَد.

۳- ﴿فَسَبَّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا * ثَه وَسَا بَه سَوْبِ اَسْ وَسْتَايِشِي بِ
 هِرَوَه رَدْگَارَتِ تَه سَبِّحَاتِي ثَه وَ بَکَه وَ دَاوَایِ لِيخَوَشَبُوْنِي لِي بَکَه؛ چَوْنِکَه بِيْگُوْمَانِ ثَه وَ زَوْر
 تَه وَیَه وَپِ هَشِيْمَانِي بَه نَدَه قَبُوْلَ دَه کَاتِ (۳)﴾: بَزَانَه ثَه وَه نِيْشَانَه یَه بُوْ نَزِيْکَبُوْنَه وَه یِ کُوْتَايِي ثَه وَ
 ثَه رَکَه یِ کَه تُوْ بُوْیِ رَه وَانَه کَرَا بُوْوِيْتِ وَسَبِّ يِرْدِرَا بُوْوِيْتِ بُوْئَه وَه یِ بِيْگَه یَه نِيْتِ، بُوْیَه تَه سَبِّحَاتِي
 بِ هِرَوَه رَدْگَارَتِ بَکَه.

پ ۱۴: سوره تى - المسد - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تى - المسد - ته فسیره که ی:

﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ * لَه نَاوِچِيْتِ هَه رَدُوو دَه سْتِي ثَه بُوْلَه هَه بَ وَه لَه نَاوِیْشِ چَوو (۱)
 مَا أَعْنَى عَنَّهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ * سَوُوْدِي بِ يِ نَه گَه یَانَد دَارَايِيَه کَه یِ وَئَه وَه یِ کَه کَرْدِي (لَه
 دُوْرْمَانِيَه تِي بِ يَغَه مَبَهَرِ ﷺ) (۲) سَيِّضَلِ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ * بِيْگُوْمَانِ لَه مَه وَلا دَه چِيْتَه نَاوِ
 نَاْگَرِي بَلِيْسَه دَارِ (۳) وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ * وَه ژَنَه کَه يِشِي، کَه هَه لَگَرِي دَارِ وَدِرْکِ بُوو (بُوْ
 نَاَزَارْدَانِي بِ يَغَه مَبَهَرِ ﷺ) (۴) فِي جِيْدَهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ * هَه مِيْشَه گُوْرِيْسِيْکِي بَادِرَاو لَه
 گَه رَدْنِيْدَا (۵)﴾ [سوره تى المسد: ۵-۱].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ * لَه نَاوِچِيْتِ هَه رَدُوو دَه سْتِي ثَه بُوْلَه هَه بَ وَه لَه نَاوِیْشِ چَوو
 (۱)﴾: لَه نَاوِچِيْتِ دَه سْتَه کَانِي مَامِي بِ يَغَه مَبَهَرِ ﷺ؛ ثَه بُوْلَه هَه بَ کُوْرِي عَه بَدُوْلُوْتَه لِيْب
 هَه رَه وَکُو چُوْنِ کَرْدَه وَه کَانِي تِيَاچُووَه وَهِيْچِ کَه لَکِي بُوْیِ نَابِيْتِ لَه قِيَامَه تَدَا، چَوْنِکَه نَاَزَارِي بِ
 يَغَه مَبَهَرِي دَه دَا ﷺ، وَه وَلْدَانِي هَه مَوُوِي بَه زَايَه چَوو.

۲- ﴿مَا أَعْنَى عَنَّهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ * سَوُوْدِي بِ يِ نَه گَه یَانَد دَارَايِيَه کَه یِ وَئَه وَه یِ کَه کَرْدِي
 (لَه دُوْرْمَانِيَه تِي بِ يَغَه مَبَهَرِ ﷺ) (۲)﴾: مَالِ وَسَامَانِ وَمَنْدَالِي چِي سَوُوْدِيْکِي بُوْیِ هَه بُوو؟ هِيْچِ
 سَزَايَه کِيَانِ لِي دُوورنَه خَسْتَه وَه، وَه رَه وَهَا نَه بُوونَه هُوِي هِيْنَانِي هِيْچِ رَه حَمَه تِيْکِ بُوِي.

۳- ﴿سَبَّحْتَ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ * بَيَّغَمَانَ لَهْمَوْلَا دَهْجَيْتَه نَاو نَاغْرِي بَلَيْسَه دَار (۳)﴾:
 له پرۆژی قیامه تدا ده چپته نیو ناکگری دۆزه خه وه که گرگرتوو و بلیسه داره، به گهرمیه که ی نازار
 ده دریت.

۴- ﴿وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ * وَهَرَوَهَا زَنَهْ كَهْ عِشِي بَه نَاوِي تُوْم جَهْمِيل دَهْجَيْتَه نِيُو دۆزه خه وه
 چونکه ئه ویش نازاری پ یغمه بری ده دا ﷺ، به دانانی درک و شتی نازارده ر له سه ر یگای.
 ۵- ﴿فِي حَيْدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ * هَهْمِيشَه گُورِيسِيكِي بَادِرَاو لَه گه ر د ن ي د ا (۵)﴾:
 له گه ر د ن ي د ا د ه ب ي ت له پ ر و ز ي ق ي ا م ه ت د ا پ ه ت ي ك ي ت و ن د ك ر ا و ب ه ه و ي ه و ه ر ا د ه ك ي ش ر ي ت ب و ن ي و د و ز ه خ .

پ ۱۵: سوره تي - الإخلاص - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تي - الإخلاص - ته فسیره که ی:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * (ئهی پ یغمه بر ﷺ) بلی: هه ر ئه و (الله) یه خوای تاک و ته نها
 (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ * ئه و خوایه ی بی نیازه و جیی نیاز و ئومیدی (باوه درارانه) (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
 * که سی لی نه بووه و له که س نه بووه (۳) وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ * وه هه ر گیز هیچ که س
 هاوشیوه و هاوتای ئه و نیه (۴)﴾ [سوره تی الإخلاص: ۱-۴].

ته فسیره که ی:

۱- ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * (ئهی پ یغمه بر ﷺ) بلی: هه ر ئه و (الله) یه خوای تاک
 و ته نها (۱)﴾: - ئهی پ یغمه بر ﷺ - بلی: ئه و الله یه هیچ پ هه ر س ت ر ا و ی ک شایسته ی پ
 هه ر س ت ن ی یه ب ه ه ق و پ ر ا س ت ی ج گ ه له ئه و ز ا ته مه ز نه .

۲- ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ * ئه و خوایه ی بی نیازه و جیی نیاز و ئومیدی (باوه درارانه) (۲)﴾: و اتا پ
 یویستی و داوای بوونه و هه ر که کان بۆ لای ئه و به ر ز د ه ب ی ت ه و ه و د ا و ا له ئه و د ه ک ن .

۳- ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * که سی لی نه بووه و له که س نه بووه (۳)﴾: خوای گه و ره هیچ
 مندالیکي نییه - سبحانه و تعالی -، و هه ر هه ها دایک و باوکیشی نییه .

۴- ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ * وه هه ر گیز هیچ که س هاوشیوه و هاوتای ئه و نیه (۴)﴾:
 و خوای گه و ره هیچ هاوشیوه و و ینه یه کی نییه له دروستکراوه کانیدا - سبحانه و تعالی - .

پ ۱۶: سوره‌تی - الفلق - بخویننه ورافه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الفلق - وته فسیره‌که‌ی:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * (ئه‌ی پ ښغمبه‌ر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده‌گرم به دروستکاری بوونه‌وهر (به‌پ ه‌روه‌ردگاری به‌ره‌به‌یان) (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * له زیانی ئه‌وه‌ی که دروستی کردووه (۲) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وه له زیانی تاریکی کاتیک که دادیت (۳) وَمِنْ شَرِّ اللَّقَظَاتِ فِي الْعُقَدِ * وه له زیان وخراپ هی (جادو‌وگه‌ران) که‌پ هت وده‌زوو گری دده‌ن و فووی پ یدا ده‌که‌ن (۴) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * وه له زیانی به‌خیل وحه‌سوود کاتیک که حه‌سوودی ده‌بات (۵)﴾ [سوره‌تی الفلق: ۱-۵].

ته فسیره‌که‌ی:

۱- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * (ئه‌ی پ ښغمبه‌ر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده‌گرم به دروستکاری بوونه‌وهر (به‌پ ه‌روه‌ردگاری به‌ره‌به‌یان) (۱)﴾: - ئه‌ی پ ښغمبه‌ر ﷺ - بَلَى: پ هنا ده‌گرم به‌و پ ه‌روه‌ردگاری به‌ره‌به‌یانی دروست‌کردووه وته‌ن‌ها داوای پ اراستنم له ئه‌و ده‌که‌م.
۲- ﴿مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * له زیانی ئه‌وه‌ی که دروستی کردووه (۲)﴾: له شهر وخراپ هی ئه‌وانه‌ی زیان دده‌ن له دروست‌کراوه‌کانی.

۳- ﴿وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وه له زیانی تاریکی کاتیک که دادیت (۳)﴾: وه‌روه‌ها پ هنا ده‌گرم به‌الله له و شهر وخراپ انه‌ی که له شه‌ودا دهرده‌که‌ون له ئاژهل و دزه‌کان وه‌تد.
۴- ﴿وَمِنْ شَرِّ اللَّقَظَاتِ فِي الْعُقَدِ * وه له زیان وخراپ هی (جادو‌وگه‌ران) که‌پ هت وده‌زوو گری دده‌ن و فووی پ یدا ده‌که‌ن (۴)﴾: وپ هنا ده‌گرم به‌الله له شهر وزیانی ساحیره‌کان ئه‌وانه‌ی فوو ده‌که‌ن به‌گری‌کاندا.

۵- ﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * وه له زیانی به‌خیل وحه‌سوود کاتیک که حه‌سوودی ده‌بات (۵)﴾: وله شهر وزیانی حه‌سوودیک که حه‌سوودی به‌خه‌لکی ده‌بات به‌وه‌ی خودا پ ښی به‌خشیوون له نیعمه‌ته‌کان، ده‌یه‌ویت ئه‌و نیعمه‌ته‌یان له‌سه‌ر لاجیت، وزیانیان پ ښیگه‌یه‌نیت.

پ ۱۷: سوره‌تی - الناس - بخویننه وراقه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الناس - وته‌فسیره‌که‌ی:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئهی پ یغمبه‌ر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده‌گرم به پ هروه‌ردگاری
خه‌لکی (۱) مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه‌لکی (۲) إِلَهِ النَّاسِ * به پ هرستراوی خه‌لکی (۳)
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان وشه‌ری وه‌سوه‌سه پ هیدا‌کهر (که کاتیک ناوی خودا ببریت)
خۆی پ نه‌هان ده‌کات (۴) الَّذِي يُوسُّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ئه‌وه‌ی که وه‌سوه‌سه ده‌خاته دلّی
خه‌لکی‌ه‌وه (۵) مِنَ الْخِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنۆکه و له ئاده‌میزاد (۶)﴾ [سوره‌تی الناس: ۱-۶].

ته‌فسیره‌که‌ی:

۱- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئهی پ یغمبه‌ر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده‌گرم به پ
هروه‌ردگاری خه‌لکی (۱)﴾: ئهی - پ یغمبه‌ر ﷺ - بَلَى: پ هنا ده‌گرم وداوای پ اراستنم
ده‌که‌م له پ هروه‌ردگاری خه‌لکی.

۲- ﴿مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه‌لکی (۲)﴾: به‌و شیوه‌ی خۆی ویستی له‌سه‌ر بیت؛
ری‌کفی‌ان پ یوه ده‌کات، وه‌موو شتی‌ک له‌ژئر ده‌سه‌لا‌تی ئه‌ودایه، وه‌یچ پ ادشایه‌ک نییه
جگه له‌ئه‌و زاته مه‌زنه.

۳- ﴿إِلَهِ النَّاسِ * به پ هرستراوی خه‌لکی (۳)﴾: تاکه پ هرستراو به‌هه‌ق وراستی، ه‌یچ
پ هرستراوی‌ک نییه شایسته‌ی پ هرستن بیت به‌هه‌ق وراستی جگه له ئه‌و زاته مه‌زنه.

۴- ﴿مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان وشه‌ری وه‌سوه‌سه پ هیدا‌کهر (که کاتیک ناوی خودا
ببریت) خۆی پ نه‌هان ده‌کات (۴)﴾: له شه‌ر وزیانی شه‌یتان که وه‌سوه‌سه تووشی خه‌لکی ده‌کات.

۵- ﴿الَّذِي يُوسُّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ئه‌وه‌ی که وه‌سوه‌سه ده‌خاته دلّی خه‌لکی‌ه‌وه
(۵)﴾: وه‌سوه‌سه‌کانی ده‌خاته نینو دلّی خه‌لکی‌ه‌وه.

۶- ﴿مِنَ الْخِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنۆکه و له ئاده‌میزاد (۶)﴾: ئهم وه‌سوه‌سه‌که‌ره له‌وه‌یه
جنۆکه یان مروّف بیت.

به شی فہرموودہ

فہرموودہی یہ کہم:

پ ۱: ئەم فہرموودہیہ تہ واو بکہ: (ہہموو کاروکردہوہیہ ک بہ پ یی نیہت و مہبہستہ...)، وھندیک لہسوودہکانی باس بکہ؟

و: لہ ئەمیری باوہرداران ئەبی حەفس عومەری کوری خەتابەوہ -رہزای خوی لیبت- دەلێت: گویم لہ پ یغەمبەری خودا بوو - **صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم** - کہ دەیفہرموو: «ہہموو کار وکردہوہیہ ک بہ پ یی نیہت و مہبہستہ، وھہموو کہسێکیش بہ پ یی نیہتہکە ی پ اداشت دەدریتەوہ، بۆیہ ئەو کہسە ی کۆچکردنی بۆ لای خودا وپ یغەمبەرەکە ی بیت؛ ئەوا کۆچکردنی بۆ لای خودا وپ یغەمبەرەکە ی تی، وئەوہ ی کۆچکردنی بۆ شتومەکی دنیا بیت کہ دەستی بہینیت یان بۆ ئافرەتیک بیت کہ مارەبی بکات؛ ئەوا کۆچکردنەکە ی بۆ لای ئەو شتانەییہ». [رواہ البخاری و مسلم].

ہہندیک سوود لہ فہرموودہکە:

۱- ہہموو کردہوہیہ ک دەبیت نیہتی لہ گەلدا بیت، لہنوێژ وروژوو و حەج وھتد لہ کردہوہکان.

۲- دەبیت لہنیہتیدا دلسۆز بیت بۆ خوی گەورہ - **سبحانہ و تعالی** -.

فہرموودہی دووہم:

پ ۲: ئەم فہرموودہیہ تہ واو بکہ: (ئەوہ ی کردہوہیہ ک -پ ہرستنیک- داہینیت لہم ئاینہی ئیمہ...)، وھندیک لہسوودہکانی باس بکہ؟

و: لہ دایکی ئیمانداران (ئوم عبداللہ) عائیشەوہ -رہزای خوی لیبت- کہ پ یغەمبەری خودا - **صلی اللہ علیہ وسلم** - دەفہرمووت: «ئەوہ ی کردہوہیہ ک (پ ہرستنیک) داہینیت لہم فہرمانہی ئیمہ (واتہ: لہم ئاینہی ئیمہ) کہ تیندا نہبیت؛ ئەوا ئەو کردہوہ داہینراوہ -ئەو بیدعەییہ- پەت دەکریتەوہ». [رواہ البخاری و مسلم].

هه‌ندیك سوود له فەرمووده‌كه:

۱- نه‌هی كردن له‌دهاينان -بیدعه‌کردن- له ئاینی ئیسلامدا.

۲- ئەو كرده‌وه‌و پ‌ه‌رستنانه‌ی داده‌هینرێن له‌نیۆ ئاینی ئیسلامدا؛ پ‌ه‌ت ده‌كرێنه‌وه‌ و‌قبوڵ ناكړین.

فەرمووده‌ی سییه‌م:

پ ۳: ئەم فەرمووده‌یه‌ ته‌واویکه: (له‌كاتیک دانیشتبووین لای پ ێغه‌مبه‌ری خودا

- **صلي الله عليه وسلم** - ...)، و‌هه‌ندیك له‌سووده‌كانی باس بکه؟

و: له‌ عومهری كورپی خه‌تابه‌وه‌ -په‌زای خوای لیبیت- ده‌لێت: «كاتیک دانیشتبووین لای پ

ێغه‌مبه‌ری خودا - **صلي الله عليه وسلم** - پ یاوێك ده‌ركه‌وت و‌هاته‌ لامان، جله‌كه‌ی زۆر سپ ی

وقژی زۆر په‌ش بوو و‌به‌وه‌ی نه‌ده‌کرد كه‌سیكی موسافیر بیت و‌كه‌شیش له‌ ئیمه‌ نه‌یده‌ناسی، هات

دانیشت له‌ به‌رامبه‌ر پ ێغه‌مبه‌ر - **صلي الله عليه وسلم** - و‌ده‌سته‌كانی له‌ سه‌ر قاچه‌كانی خۆی دانا،

و‌وتی: ئه‌ی موحه‌مه‌د ئیسلام چیه‌؟ پ ێغه‌مبه‌ر - **صلي الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئه‌وه‌یه‌ كه‌

شاهیدی بده‌یت به‌ (لا إله إلا الله و‌محمداً رسول الله)، و‌نویژ ئه‌نجام بده‌یت و‌زه‌كات بده‌یت

و‌پ‌و‌ژووی په‌مه‌زان بگرت و‌حه‌ج بکه‌یت بۆ ماڵی خودا ئه‌گه‌ر توانیت، و‌تی: راست ده‌که‌یت، پ

یشه‌وا عومهر ده‌لێت: (سه‌یر بوو به‌ لامانه‌وه‌، پ رسیاری لێده‌کرد و‌ده‌یوت راست ده‌که‌یت). پ

اشان پ یاهه‌که‌ و‌تی: هه‌والم پ ییده‌ سه‌باره‌ت به‌ ئیمان؟ - **صلي الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئیمان

ئه‌وه‌یه‌ باوه‌ر به‌ینیت به‌ خودا و‌فریشته‌کانی و‌کتیبه‌کانی و‌پ ێغه‌مبه‌رانی و‌پ‌و‌ژی دوا‌یی، و‌باوه‌ر

هه‌بیت به‌ قه‌ده‌ر به‌ خیر و‌شه‌ری، و‌تی: راست ده‌که‌یت، هه‌والم پ ییده‌ سه‌باره‌ت به‌ ئیحسان (پ

له‌ی چا‌که‌ کاری له‌ پ ه‌رستندا)؟ - **صلي الله عليه وسلم** - فەرمووی: خودا پ ه‌رستیت و‌ه‌کو ئه‌وه‌

بیت كه‌ ببینیت خۆ ئه‌گه‌ر تۆ ئه‌و نه‌بینیت ئه‌وا ئه‌و تۆ ده‌بینیت، و‌تی: هه‌والم پ ییده‌ سه‌باره‌ت به‌

کاتی روودانی قیامه‌ت (الساعة)؟ - **صلي الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئه‌وه‌ی پ رسیاری لێکراوه‌

زانتر نه‌یه‌ له‌و که‌سه‌ی پ رسیار ده‌کات، و‌تی: هه‌والم پ ییده‌ سه‌باره‌ت به‌ نیشانه‌کانی

(نیشانه‌کانی روودانی قیامه‌ت)؟ - **صلي الله عليه وسلم** - فەرمووی: (أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّهَا) واته‌:

منداله‌کان بینه‌ گه‌وره‌ و‌سه‌ردار به‌ سه‌ر به‌ خێوکارانه‌وه‌ -داکیانه‌وه‌- (یان به‌ واتای ئه‌وه‌ دیت كه‌

که نیزه که کان‌ه‌و مندال‌ه‌ی که ده‌یان‌بیت ده‌بن به پ ادشا)، و بینیت که که‌سانی پ ی پ ه‌تی و پروتی ه‌زار که شوانیتی ده‌کن بینای به‌رز دروست بکن، پ اشان پ یاوه که رویش، و عومه‌ر ده‌لّیت: بو ماوه‌یه که ماینه‌وه پ اشان پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** - فه‌رمووی: ئه‌ی عومه‌ر ده‌زانیت ئه‌وه کی بوو پ رسیاری ده‌کرد؟ و تم: خودا وپ یغه‌مبه‌ره‌که‌ی ده‌زانن، - **صلی الله علیه وسلم** - فه‌رمووی: ئه‌وه جبریل بوو هات بو ئه‌وه‌ی ئاینه‌که تان فیر بکات». [رواه مسلم].

ه‌ه‌ندی‌ک سوود له فه‌رمووده‌که:

۱- پ ینج پ ایه‌که‌ی ئیسلام؛ بریتین له:

شاهیدی دان به (لا إله إلا الله و محمدًا رسول الله) واته: (هیچ پ ه‌ستراویک شایسته‌ی پ ه‌ستن نییه به‌ه‌ق و راستی جگه له الله، و موحه‌مه‌د پ یغه‌مبه‌ر و نیردراوی خودایه).

ونوێژ ئه‌نجامدان، و زه‌کاتدان، و روژووگرتنی مانگی ره‌مه‌زان، و ه‌جکردن بو مالی پ یروزی الله.

۲- ش‌ش پ ایه‌که‌ی ئیمان، بریتین له:

باوه‌ره‌ینان به الله، و باوه‌ره‌ینان به فریشته‌کانی، و باوه‌ره‌ینان به کتیبه‌کانی، و باوه‌ره‌ینان به

پ یغه‌مبه‌رانی، و باوه‌ره‌ینان به روژی دوابی، و باوه‌ره‌ینان به که‌ده‌ر خیر و شه‌ری.

۳- باسی پ ایه‌ی (ئیحسان: چاکه‌کاری) ی کرد، ئه‌میش یه‌ک پ ایه‌یه، بریتیه له‌وه‌ی خ‌وای گه‌وره

ب‌ه‌رستیت و ه‌کو ئه‌وه وایت ده‌بینیت، ئه‌گه‌رچیش تو ئه‌و نابینیت به‌لام ئه‌و تو ده‌بینیت.

۴- کاتی روودانی قیامت، که‌س نایزانیت جگه له الله - **سبحانه و تعالی** -.

فه‌رمووده‌ی چوارهم:

پ ۴: ئه‌م فه‌رمووده‌یه ته‌واو بکه: (چاکترین و کاملترین باوه‌ردار له ئیماندا ئه‌وه‌یانه...)

و ه‌ه‌ندی‌ک له سووده‌کانی باس بکه؟

و: له ئه‌بی ه‌وره‌یره‌وه - په‌زای خ‌وای لیبت - که پ یغه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم**

- ده‌فه‌رمووت: «چاکترین و کاملترین باوه‌ردار له ئیماندا ئه‌وه‌یانه: که چاکترین و جوانترین

ره‌وشتی ه‌یه». [رواه الترمذی و قال: "حدیث حسن صحیح"].

ه‌ه‌ندی‌ک سوود له فه‌رمووده‌که:

۱- هاندان و ئاموژگاری کردن بو پ ابه‌ندبوون به‌ره‌وشت جوانی.

۲- کاملی له په وشت جوانی ئاماژه به بؤ کاملی له ئیماندا.

۳- ئیمان - باوهر - زیاد وکمه ده کات.

فهرموده ی پ ینجه م:

پ ۵: ئه م فهرموده یه ته واو بکه: (ئه وه ی سویند به جگه له خوای گه وره بخوات..)،

وهه ندیگ له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ینجه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ئه وه ی سویند به جگه له خوای

گه وره بخوات ئه وا کوفر یان شیرکی کردوه». [رواه الترمذی].

هه ندیگ سوود له فهرموده که:

۱- دروست نییه سویند خواردن به جگه له خوای گه وره - **سبحانه و تعالی** -.

۲- سویند خواردن به جگه له خوای گه وره - **سبحانه و تعالی** -؛ شیرکی بچو وکه.

فهرموده ی شه شه م:

پ ۶: ئه م فهرموده یه ته واو بکه: (هیچ که سیک له ئیوه ئیمانی ته واو وکامل

ناییت..)، وهه ندیگ له سووده کانی باس بکه؟

و: پ ینجه مبه ر **ﷺ** ده فهرمویت:

«هیچ که سیک له ئیوه ئیمانی ته واو وکامل ناییت؛ هه تا ئه و کاته ی من خۆشه ویستتر ده بم

له لای له مندا له که ی و باوکی وهه موو خه لکی». [البخاری و مسلم].

هه ندیگ سوود له فهرموده که:

۱- واجبه خۆشو یستنی پ ینجه مبه ر **ﷺ** زیاتر له هه موو خه لکی.

۲- ئه وه ی به م شیوه یه بیته؛ ئه وا ئه مه ئاماژه به بؤ کاملی ئیمان و باوهر ی.

فهرموده ی حه وته م:

پ ۷: ئه م فهرموده یه ته واو بکه: (هیچ یه کیگ له ئیوه باوهر ی کامل نییه هه تا وه کو

ئه وه ی بؤ خۆی پ یی خۆشه..)، وهه ندیگ له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ینجه مبه ری خودا **ﷻ** ده فهرمویت:

«هیچ یه کینک له ئیوه باوه‌ری کامل نییه هه‌تاوه‌کو ئه‌وه‌ی بو خۆی پ ئی خۆشه بو برای مسوڵمانیشی پ ئی خۆش بیته». [رواه البخاري ومسلم].

هه‌ندیك سوود له فەرمووده‌که:

۱- له‌سه‌ر ئیمانداره‌ که ئه‌و خیر وچاکه و سووده‌ی بو خۆی پ ئی خۆشه؛ بو ئیماندارانیش پ ئی خۆش بیته وه‌کو ئه‌و به‌ده‌ستی به‌ینن.

۲- ئه‌گه‌ر باوه‌ردار به‌م شیوه‌یه بوو ئه‌وا ئه‌مه ئاماژه‌یه بو کاملی ئیمان و باوه‌ری. فەرمووده‌ی هه‌شته‌م:

پ ۸: ئه‌م فەرمووده‌یه ته‌واو بکه: (سویند به‌ ئه‌و-زاته‌ی- نه‌فسی منی به‌ده‌سته ...)

، وه‌ندیك له‌سووده‌کانی باسبکه؟

و: له‌ ئه‌بی سه‌عیدی خودریه‌وه - په‌زای خوی لیبت - ده‌لیت: «پ یاویک بیستی پ یاویکی تر: (قل هو الله أحد) ده‌خوینت و دووباره‌ی ده‌کاته‌وه، کاتیک به‌یانی به‌سه‌ردا هات، چوو بو لای پ ڤه‌مه‌به‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم -، و ئه‌مه‌ی بۆی باسکرد، پ ئ و ابوو کرده‌وه‌یه‌کی که‌مه، پ ڤه‌مه‌به‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - فەرمووی: «سویند به‌ ئه‌و - زاته‌ی- نه‌فسی منی به‌ده‌سته - پ اداشتی - هاوتایه‌ به - پ اداشتی خویندنی - سیبه‌کی قورئان». [رواه البخاري].

هه‌ندیك سوود له فەرمووده‌که:

۱- فه‌زّل و پ له‌وپ ایه‌ی سوره‌تی -الإخلاص-.

۲- پ اداشتی خویندنی ئه‌م سوره‌ته‌ هاوتایه‌ به‌رامبه‌ر پ اداشتی خویندنی سیبه‌کی قورئان. فەرمووده‌ی نۆیه‌م:

پ ۹: ئه‌م فەرمووده‌یه ته‌واو بکه: (لا حول ولا قوة إلا بالله ...)، وه‌ندیك له‌سووده‌کانی باسبکه؟

و: له‌ئه‌بی موساوه - په‌زای خوی لیبت - که پ ڤه‌مه‌به‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده‌فه‌رمویت: «لا حول ولا قوة إلا بالله*؛ گه‌نجینه‌یه که له‌ گه‌نجینه‌کانی به‌هه‌شت»، * (واته: هیچ هیز و توانایه‌ کمان نییه مه‌گه‌ر ئه‌وه نه‌بیته که خودا به‌ویستی خۆی پ یمانی ده‌به‌خشیت). [رواه البخاري ومسلم].

هه‌ندیك سوود له فەرمووده‌كه:

۱- فەزڵی ئەم رەستەیه، وگەنجینه‌یه‌كه له‌گەنجینه‌كانی به‌هەشت.

۲- بەنده بەرئێوونی خۆی راده‌گه‌یه‌نیت له‌ توانا وه‌یزی خۆی، و به‌ته‌واوی پ شت به‌ستن و ته‌وه‌كولی ته‌نها به‌ الله یه - سبحانه و تعالی - .

فەرمووده‌ی ده‌یه‌م:

پ ۱۰: ئەم فەرمووده‌یه ته‌واو بکه: (له‌ لاشه‌دا پ ارچه گوشتیک هه‌یه‌...)،
وهه‌ندیك له‌ سووده‌كانی باسبکه؟

و: پ یغەمبەر عَلَيْهِ السَّلَام ده‌فەرمووت: «له‌ لاشه‌دا پ ارچه گوشتیک هه‌یه‌ ئەگەر چاک بوو؛ هه‌موو لاشه‌ چاک ده‌بیت، و ئەگەر خراپ بوو؛ هه‌موو لاشه‌ خراپ ده‌بیت ئەویش دله‌». [البخاري و مسلم].

هه‌ندیك سوود له‌ فەرمووده‌كه:

۱- چاكبوونی دڵ هۆكاره‌ بۆ چاكبوونی پروكه‌ش - ئاشكرا - و ناخ - نه‌ینی و شاراوه‌ - .

۲- گرنگیدان به‌ چاكبوونی دڵ چونکه ده‌بیته‌ هۆی چاكبوونی مرۆف.

فەرمووده‌ی یانزه‌یه‌م:

پ ۱۱: ئەم فەرمووده‌یه ته‌واو بکه: (هه‌رکه‌سێک کۆتا قسه‌ی - لا إله إلا الله - بیت (...)) ، وهه‌ندیك له‌ سووده‌كانی باسبکه؟

و: پ یغەمبەر عَلَيْهِ السَّلَام ده‌فەرمووت: «هه‌رکه‌سێک کۆتا قسه‌ی: (لا إله إلا الله) بیت؛ ده‌چیته‌ به‌هه‌شته‌وه‌». [رواه أبو داود].

هه‌ندیك سوود له‌ فەرمووده‌كه:

۱- فەزڵ و پ له‌ وپ ایه‌ی (لا إله إلا الله)، و به‌نده به‌ هۆیه‌وه‌ ده‌چیته‌ به‌هەشت.

۲- پ اداستی ئەو که‌سه‌ی کۆتا قسه‌ی له‌ دونیادا (لا إله إلا الله) یه‌؛ ده‌چیته‌ به‌هه‌شته‌وه‌.

فەرمووده‌ی دووانزه‌یه‌م:

پ ۱۲: ئەم فەرمووده‌یه ته‌واو بکه: (ئیماندار تانه‌ده‌ر و نه‌فره‌تلیکه‌ر و...)) ،
وهه‌ندیك له‌ سووده‌كانی باسبکه؟

و: پ یغەمبەر عَلَيْهِ السَّلَام ده‌فەرمووت: «ئیماندار تانه‌ده‌ر و نه‌فره‌تلیکه‌ر و جوینده‌ر و ده‌مشر نییه‌». [رواه الترمذي].

هه‌ندیک سوود له فه‌رمووده‌که:

۱- نه‌هی کردن له هه‌موو قسه‌یه ک پ وچه‌ل ونا‌ره‌وا ونا‌شیرین بی‌ت.

۲- نه‌ووونی ئەم شته‌ نا‌شیرینانه؛ سیفه‌تی ئیمانداره له زمانیدا.

فه‌رمووده‌ی سیانزه‌یه‌م:

پ ۱۳: ئەم فه‌رمووده‌یه ته‌واو بکه: (له‌چاکیتی ئیسلامه‌تی مرۆف ...)، وه‌ه‌ندیک

له‌سووده‌کانی با‌سبکه؟

و: پ ڤغه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فه‌رموویت: «له‌چاکیتی ئیسلامه‌تی

مرۆف: ئەوه‌یه واز به‌یئیت له‌شتیک که پ هیوهندی به‌ ئەوه‌وه نه‌بی‌ت». [رواه الترمذی وغیره].

هه‌ندیک سوود له فه‌رمووده‌که:

۱- وازه‌ینان و دوورکه‌وتنه‌وه‌ی مرۆف له‌و شتانه‌ی پ هیوهندی به‌ ئەوه‌وه نییه له‌بابه‌ته‌کانی

ئاین و دونیا.

۲- وازه‌ینان و دوورکه‌وتنه‌وه‌ی مرۆف له‌و شتانه‌ی پ هیوهندی به‌ ئەوه‌وه نییه ئاماژه‌یه بۆ

کاملی ئیسلامه‌تی ئەو که‌سه.

فه‌رمووده‌ی چوارده‌یه‌م:

پ ۱۴: ئەم فه‌رمووده‌یه ته‌واو بکه: (ئوه‌ی پ یتیک له‌کتیبه‌که‌ی خ‌وای گه‌وره -

قورئان- بخوینیت ..)، وه‌ه‌ندیک له‌سووده‌کانی با‌سبکه؟

و: له‌عبد‌الله‌ی کوری مه‌سعووده‌وه -ره‌زای خ‌وای لی‌بی‌ت- که پ ڤغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه**

وسلم - ده‌فه‌رموویت: (ئوه‌ی پ یتیک له‌کتیبه‌که‌ی خ‌وای گه‌وره (قورئان) بخوینیت؛ ئەوا

چاکه‌یه‌کی بۆ ده‌نوو‌سری‌ت وچاکه‌یش به‌ ده‌ ئەوه‌نده‌یه، نالی‌م (ألم) پ یتیکه، به‌لکو: ئەلیف

(أ) پ یتیکه، ولام (ل) پ یتیکه، و میم (م) پ یتیکه»، [-واتا به‌ خویندن (ألم) سی چاکه‌ی

بۆ ده‌نوو‌سری‌ت]. [رواه الترمذی].

هه‌ندیک سوود له فه‌رمووده‌که:

۱- فه‌زل وپ ادا‌شتی خویندنه‌وه‌ی قورئان.

۲- به‌رامبه‌ر هه‌ر پ یتیک که ده‌یخوینیت‌ه‌وه ده‌چاکه‌ت بۆ ده‌نوو‌سری‌ت یان زیاتر.

به شیئ ددهب وره وشته ئیسلامیه کان

ره وشت وئ ددهب به رامبه ر خوی گه وره - سبحانه و تعالی -

پ ۱: ره وشت وئ ددهب به رامبه ر خوی گه وره - سبحانه و تعالی - ده بیئت چۆن بیئت؟

و: ۱- به مه زندانانی خوی گه وره - سبحانه و تعالی -.

۲- پ هرستنی به تاک و ته نها، وهاوبهش بریار نه دان بوئ و زاته مه زنه.

۳- گو پرایه لی کردنی فه رمانه کانی.

۴- دو ورکه و تنه وه له سه رپ یچی کردنی.

۵- سوپ اس و حمد کردنی - جل و علا - له سه ر فه زل و نیعمه ته کانی که به به نده کانی

ده به خشیت که هه رگیز له ژماردن نایهن.

۶- ئارامگرتن له سه ر قه ده ره کانی.

ره وشت وئ ددهب به رامبه ر پ یغه مبه ر ﷺ

پ ۲: ره وشت وئ ددهب به رامبه ر پ یغه مبه ر ﷺ ده بیئت چۆن بیئت؟

و: ۱- شو پنه که وتنی و ده بیئت ئه و قدوه و سه ر مه شق بیئت له ژبانی مسو لماندا.

۲- گو پرایه لی کردنی.

۳- دو ورکه و تنه وه له سه رپ یچی کردنی.

۴- به راستدانانی ئه و شتانه ی باسی کردووه.

۵- بیدعه نه کردن - دانه هینانی شتی نئی - بو سه ر سونه ته که ی.

۶- خو شه ویستنی ئه و ﷺ زیاتر له نه فسی خو ت و زیاتر له هه موو خه لکیش.

۷- به گه وره دانانی و سه ر خستنی و سه ر خستنی سونه ته که ی.

ره وشت وئ ددهب به رامبه ر دایک و باوک

پ ۳: ره وشت وئ ددهب به رامبه ر دایک و باوک ده بیئت چۆن بیئت؟

و: ۱- گو پرایه لی کردنیان له شتیک که سه رپ یچی و تاوانی تیدا نه بیئت.

۲- خزمه تکردنی دایک و باوک.

۳- یارمه تیدانی دایک وباوک.

۴- جیبه جیټکردنی پ ید او یستیه کانی دایک وباوک.

۵- نزا کردن بو دایک وباوک.

۶- ئه دهب وړه وشتی جوانی بهرامبه ریان له قسه کردندا؛ بویه ناییت ته نانهت پ بیان بلیت: (ئوف)، وئ همیشه که مترین قسه ی ناره وایه.

۷- زرده خه نه وړو و خوڅی به پرووی دایک وباوک بویه ناییت بهرامبه ریان رووگرژ بیت.

۸- ناییت دهنگی به رترز بیت له دهنگی دایکی وباوکی، وده بیت به جوانی گوئیان بو بگریټ کاتییک قسه ده کهن، و ناییت قسه یان پ ټ ببریټ، و ناییت به ناوی خوئیانه وه بانگیان بکات، به لکو ده لیت: (دایکه) و (باوکه).

۹- ده بیت رووخسه ت وه بگریټ پ یش چوونه ژووری دایک وباوک له کاتییکدا ئه وان له نیو ژووره که دان.

۱۰- ماچکردنی ده ست و سه ری دایک وباوک.

په وشت وئ ده به کانی گه یاندنی پ هیوه ندی خزمایه تی

پ ۴: چوون پ هیوه ندی خزمایه تی بگه یه نم؟

۱- سهردانیکردنی که سه نزیکه کان له خوشک وبرا ومام وخال وهه موو که سه نزیکه کانی تر.

۲- چاکه کار بوون بهرامبه ریان به قسه وکرده وه یارمه تیدانیان.

۳- وهه روه ها پ هیوه ندی کردن پ بیان وپ رسیار کردن سه باره ت به حالیان.

په وشت وئ ده به کانی برایه تی له پ یناو خوای گه وره

پ ۵: په وشت وهه لسوکه وتم چوون بیت بهرامبه ریا وهاورپیکانم؟

۱- که سه چاکه کانم خوڅده ویت وهاورپیه تیان ده که م.

۲- دوور ده که ومه وه و وازده هیتم له هاورپیه تی کردنی که سی خراپ ه کار.

۳- سه لام له براکانم ده که م و ته و قه یان له گه لدا ده که م.

۴- سهردانیان ده که م ته گهر نه خوڅ که وتن ونزای شیفایان بو ده که م.

۵- ئەگەر يەكئىكيان پ ژمى و وتى: (الحمد لله)، منيش پ ئى دەلئيم: (يرحمك الله).

۶- وهلامى داووتيه كهى دهدهمه وه ئەگەر داوتى كردم بو سەردانىكردنى.

۷- ئامۆزگارى پ يشكەش ده كهه به تايبهت ئەگەر داواى كرد.

۸- سەرى ده خەم ئەگەر سته مى لئىكرا، وړئىگرى لئده كهه سته م بكات.

۱۰- ئەوهى بو خۆم پ يم خۆشه؛ بو براى مسولمانيشم پ يم خۆشه.

۱۱- يارمه تى دهدهم ئەگەر پ ئويستى به يارمه تيدانم بوو.

۱۲- به هيچ شيويه كه زيانى پ ئىناگه يهنم و ئازارى نادهم، نه به قسه ونه به كرده وه.

۱۳- نه ئينه كانى ده پ ارئيم.

۱۴- جوئى پ ئىنادهم، وغه يبه تى ناكهم، و به كه مى دانانئيم، وه سوودى پ ئىناهم،

وسىخورى به سهر وه ناكهم، وفيلئى لئىناكهم.

رهوشت وئەدەبەكانى دراوسىيەتى

پ ۶: ئەدەب و پرهوشت ده بئيت چۆن بئيت به رامبەر دراوسى؟

۱- چاكه كار ده بم به رامبەر دراوسى به قسه وكرده وه يارمه تى دهدهم ئەگەر پ ئويست بوو.

۲- پ يروزيابى لئده كهه ئەگەر ئاسوده بوو به هوئى جهزن يان هاوسه رگيرى يان هتد.

۳- سەردانى ده كهه ئەگەر نه خۆش كهوت وسه ره خۆشى لئده كهه ئەگەر تووشى ناخۆشبه كه بوو.

۴- ئەو خواردنهى دروستى ده كهه وه كو به شدارى كردنئىك پ يشكەشى ده كهه هئندهى بتوانم.

۵- هيچ زيانئىكى پ ئى ناگه يهنم نه به زمان و نه به دهست.

۶- بئزارى ناكهم به دهنگى به رز وسىخورى به سهر وه ناكهم، وبه رامبهرى ئارامگر ده بم.

رهوشت وئەدەبەكانى ميواندارى

پ ۷: رهوشت وئەدەبەكانى ميواندارى چين، باسيان بكه؟

۱- وهلامى ئەو كه سه دهدهمه وه كه بانگه ئىشتم ده كات بو داوتى.

۲- ئەگەر ويستت سەردانى كه سئىك بكه يت سەره تا روخسەت وه ربگره وكاتئىك ديارى بكه.

۳- سەره تا روخسەت وه ربگره له پ يش چوونه ژووره وه.

۴- دوا ناكهم له سەردانى كردن.

۵- چاوم دهپ اریژم له نه زهرکردن بۆ خیزان ومه حرمه کانی خاوهن مأل.

۶- پ یشوازی له میوان ده کهم به باشتین شیوه، به پروخوشی وزده خه نه له پرودا،
وجوانترین دهسته واژه به کارده هیتم له کاتی پ یشوازی لیکردنیدا.

۷- میوانه که له باشتین شوین داده نیم.

۸- ریزی لیده نیم له میوانداریدا به پ یشکه شکردنی باشتین خواردن و خواردنه وه.

رهوشت وئه ده به کانی سهردانیکردنی نه خویش

پ ۸: رهوشت وئه ده به کانی سهردانیکردنی نه خویش باسبکه؟

و: ۱- کاتیک ههست به ئازار ده کهم؛ دهستی راستم له سهر شوینی ئازاره که داده نیم،
وده لیم: «بسم الله»*؛ سی جار،* «واته: به ناوی خوی گه وره»، وده لیم: «أعوذ بعزة الله وقدرته
من شر ما أجد وأحذر»**؛ حهوت جار،** «واته: پ هئا ده گرم به خوی گه وره وهیژ وده سه لات
وتوانای ئه و زاته مهز نه له شهر و زیانی ئه وهی پ یمگه یشتوو وه لیتی ده ترسم».

۲- رازی ده بم وئارامگرم به رامبه ر به قهزا وقه ده ری خوی گه وره.

۳- پ هله ده کهم بۆ سهردانیکردنی ئه و برا موسلمانم که تووشی نه خویشی بووه، و بۆ
ماوهیه کی زۆر له لای نامینه وه بۆ ئه وهی بیزار نه بیته.

۴- روقیه ی به سهردا ده خوینم به یی ئه وهی داوام لیبکات.

۵- ئامۆژگاری و وه سیه تی ده کهم به ئارامگرتن و نزاکردن و نوێژکردن و ده ستنوێژگرتن
هینده ی ده توانیته.

۶- نزاکردن بۆ نه خویش: «أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك»*؛ حهوت جار،

* «واته: داوا له خوی مهزن ده کهم پ هره ردگاری عهرشی مهزن که شیفات بۆ بنییرت».

رهوشت وئه ده به کانی فیربوونی زانست و دانیشن

پ ۹: رهوشت وئه ده به کانی فیربوونی زانست و زانیاری باسبکه؟

و: ۱- دلسۆزی نیهت و ده بیته مه بهست له فیربوونی زانستی شهرعی ته نها له پ یناو

خوی گه وره بیته - عز وجل -.

۲- کرده ده کهم به و زانسته ی فیری بووم.

۳- ریز له ماموستاکه م ده گرم له کاتی ئاماده بوونی و له کاتی ئاماده نه بوونیشی.

۴- له پ یش ئه ودا به ئه وپ هری ره وشت وئه ده ب جوانیه وه داده نیشم.

۵- به جوانی گوئی بو ده گرم وقسه کانی پ ئ ناپ چرینم له کاتی وانه وتنه وهیدا.

۶- به ئه ده ب وره وشت جوانیه وه پ رسیار ده کهم.

۷- به ناوی خو به وه بانگی ناکه م.

ره وشت وئه ده به کانی دانیشتن

پ ۱۰: ره وشت وئه ده به کانی دانیشتن باسبکه؟

و: ۱- سه لام له ئه وانه ده کهم که دانیشتون.

۲- داده نیشم له و شوینه ی دانیشتنه که کوتایی پ یدیت، وهیچ که سیک هه لئاسینم له شوینی خۆی بوئه وهی من له شوینی ئه و دابنیشم، یان له نیوان دوو که س دانانیشم مه گهر پ اش روخسه تی خو یان نه بیته.

۳- دانیشته که فراوان ده کهم و بو شابی دروست ده کهم بوئه وهی که سی تریش شوینی بو دانیشتنی هه بیته.

۴- قسه ی دانیشتنه که ناپ چرینم.

۵- روخسه ت وهرده گرم و سه لام ده کهم پ یش ئه وهی شوینی دانیشتنه که جیهیلیم.

۶- کاتیک دانیشتنه که ته واو ده بیته، نرای که فاره تی دانیشتن ده لیم: «سبحانک اللهم وبحمدک، أشهد أن لا إله إلا أنت، أستغفرک وأتوب إليك» واته: «خودایه تو پ اک و بیگه ردیت وحه مد و ستایش بو تو، شاهیدی ده ده م هیچ پ هر ستراو یک شایسته ی پ هر ستن نیبه به هه ق وراستی جگه له تو، داوای لیخوشبوونت لیده کهم و ته و به ده کهم و ده گهر یمه وه بو لای تو».

ره وشت وئه ده به کانی خه وتن

پ ۱۱: ره وشت وئه ده به کانی خه وتن باسبکه؟

و: ۱- زوو ده خه وم.

۲- به ده ستنو ئیژه وه ده خه وم.

۳- له سه ر ده م - له سه ر سک - ناخه وم.

۴- له سهر لای راستم ده خهوم، ودهستی راستم له ژیر گونای راستم داده نیم.

۵- جیگا که م ده ته کینم نه وه ک شتی زیان به خشی تیدا بیت.

۶- زیکره کانی خهوتن ده خوینم، نایه تی کورسی؛ یه ک جار، وهروه ها سوره ته کانی -

الإخلاص- و- الفلق- و- الناس-؛ سج جار، وده لیم: «باسمك اللهم أموت وأحيا» واته: «خودایه به ناوی تو ده مرم وزیندوو ده بمه وه».

۷- هه لده ستم بو نوژی به یانی.

۸- و له پ اش ههستان له خه وده لیم: «الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور»

واته: «حه مد وستایش بو پ هروه ردگار که ژیانی پ یبه خشین پ اش نه وهی نیمه ی مراند و ته نها بو لای نه وه ده گه ریینه وه».

په وشت و نه ده به کانی خواردن

پ ۱۲: په وشت و نه ده به کانی خواردن باسبکه؟

و: ۱- نیه ت ومه به ستم له خواردن و خواردنه وه نه وه یه به هیژ بم بو گو پرایه لیکردنی فه رمانه کانی خوی گه وره - عز وجل -.

۲- شوردنی ده سته کان له پ یش خواردن.

۳- ده لیم: «بسم الله» واته: «به ناوی خوی گه وره»، و به دهستی راستم ده خوم وله پ یشی

خومه وه خواردن ده خوم، وله ناوه راستی خواردنه که یان له پ یشی که سیکی تره وه خواردن ناخوم.

۴- نه گه ر ووتنی (بسم الله) م له سه ره تا وه، نه وا ده لیم: «بسم الله أوله وآخره» واته:

«به ناوی خوا له سه ره تا و کوتادا».

۵- رازیم به وهی له به رده سته له خواردن، وره خنه له خواردنه که ناگرم، نه گه ر به دلّم بوو؛

ده یخوم، و نه گه ر به دلّم نه بوو؛ نایخوم.

۶- هیینه پ اروو ده خوم که تیرم بکات وبرسیم نه بیت، وزور زیاد له پ یویست ناخوم.

۷- فوو ناکه م به سه ر خواردن و خواردنه وه که، به شتیکی تر هه ولده دم ساردی بکه مه وه یان

وازی لیده هیتم هه تا وه کو سارد ده بیته وه.

۸- له کاتی خواردندا له گه ل ټه وانی تر خواردن ده خوم؛ له خیزان ومیوان.

۹- پ اش ټه وانی تر ده سته کهم به خواردن به تاییهت پ اش ټه وانه ی له خوم گه وره ترن.

۱۰- ده لیم: (بسم الله) واته: (به ناوی خوا)؛ پ یش ټه ووی خواردن و خواردنه وه بخوم، و

به دانیشتنه وه ده یخوم، و له کاتی خواردنه وه به سی قوم -سی هه ناسه دان- ده یخومه وه.

۱۱- حمد و ستایشی خوی گه وره ده کهم کاتیک ته واو ده بيم له خواردنه که.

ره وشت و ټه ده به کانی پ و ټاک

پ ۱۳: ره وشت و ټه ده به کانی پ و ټاک باسبکه؟

و: ۱- سه رته تا ده ست ده کهم به پ و شینی لای راستم، و حمد و ستایشی خوی گه وره ده کهم

له سه ر نیعمه ته کانی.

۲- پ و ټاکه کهم دریز ناکه م بو خواره ووی گوینگه کانم -قوله پ یکانم-؛ ټه مه ته نهها بو پ یاوانه.

۳- ناییت کوران پ و ټاکي کچان له بهر بکه ن، و ناییت کچان پ و ټاکي کوران له بهر بکه ن.

۴- خوم ناچوینم به کافر و فاسقه کان له جلوه بهرگه کانیاندا.

۵- ناوی خودا ده هیتم له کاتی داکه ندنی جلوه بهرگ.

۶- سه رته تا نه علی -پ یلاوی- راست له پ یده کهم، و سه رته تا نه علی -پ یلاوی- چه پ

داده که نم.

ره وشت و ټه ده به کانی سواربوون

پ ۱۴: ره وشت و ټه ده به کانی سواربوون باسبکه؟

و: ۱- ده لیم: «بسم الله، الحمد لله»، ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

﴿۱۳﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ واته: «به ناوی خوا، سوپ اس و حمد بو خوی گه وره»، ﴿پ اک

ویگه رده ټه و پ هروه رده گاره ی که ټه مه ی بومان رام کردوه چونکه نه مانده توانی خومان بیکه ی

* و ټیمه به دلنیا ییوه بو لای پ هروه رده گارمان ده گه ریینه وه ﴿[الزخرف: ۱۳-۱۴].

۲- ټه گه ر ټیپ هربووم به لای مسولمانیکدا؛ سه لامی لیده که م.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی ریڭاوبان

پ ۱۵: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی ریڭاوبان باسبکه؟

- ۱- به‌مامناوهندیی و سادیی و بی‌فیز ریڭده‌که‌م، و له‌سه‌ر لای راستی ریڭگاکه ریڭ ده‌که‌م.
- ۲- سه‌لام ده‌که‌م له‌هه‌رکه‌سیک پ یی بگه‌م.
- ۳- چاو ده‌پ اریژم و نه‌زه‌ر ناکه‌م، و نازاری که‌س ناده‌م.
- ۴- فه‌رمان به‌چاکه ده‌که‌م، و نه‌هی له‌خراب ه ده‌که‌م.
- ۵- نازار و زیان له‌سه‌ر ریڭگاوبان لاده‌ده‌م.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی ده‌رچوون وهاتنه‌وه بۆ مال

پ ۱۶: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی ده‌رچوون وهاتنه‌وه بۆ مال باسبکه؟

- ۱- به‌پ یی چه‌پ له‌مال ده‌رده‌چم و ده‌لیم: «بسم الله، توکلت علی الله، لا حول ولا قوه إلا بالله، اللهم إني أعوذ بك أن أضل أو أضل، أو أزل أو أزل، أو أظلم أو أظلم، أو أجهل أو يجهل علي» واته: «به‌ناوی خوای گه‌وره، ته‌وه‌کول وپ شت به‌ستتم ته‌نها به‌خوای گه‌وره‌یه، هیچ هیژ و توانایه‌کمان نییه مه‌گه‌ر ئه‌وه نه‌بیته که خوای گه‌وره ده‌یبه‌خشیت، خوای گه‌وره پ ه‌نات پ ی ده‌گرم له‌وهی گومرا بم یان گومرا بکریم، و له‌وهی بکه‌وم یان بکه‌وینن، و له‌سته‌م یان سته‌م لیبکریت، و له‌ره‌فتارکردنی نه‌زانا نه‌یان به‌نه‌زانی مامه‌له‌م له‌گه‌ل بکریت».
- ۲- به‌پ یی راست ده‌چه‌م نیو مال‌ه‌وه، و ده‌لیم: «بسم الله ولجنا، وبسم الله خرجنا، وعلی ربنا توکلنا» واته: «به‌ناوی خودا ده‌چینه ژووره‌وه، و به‌ناوی خودا ده‌رچوون، و ته‌وه‌کولمان هه‌ر ته‌نها به‌خوای گه‌وره‌یه -سبحانه و تعالی-».

- ۳- و سه‌ره‌تا سیواک ده‌که‌م، پ اشان سه‌لام ده‌که‌م له‌نیشته‌جیبووانی مال‌ه‌که.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی سه‌رئاوکردن

پ ۱۷: هه‌ندیک له‌ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی سه‌رئاوکردن باسبکه؟

- ۱- به‌پ یی چه‌پ ده‌چه‌م شوینی سه‌رئاوکردن.
- ۲- پ یش ئه‌وهی بچه‌م ژووره‌وه، ده‌لیم: «بسم الله، اللهم إني أعوذ بك من الخبث والخبائث»، واته: «به‌ناوی خوا، خویبه پ ه‌نا به‌تو ده‌گرم له‌شه‌ر و خراب هی هه‌موو شه‌یتانیکی نیر و می».

۳- هیچ شتیک نابمه ژوورهه که ناوی خودای لهسه ر نووسرا بیت.

۴- له کاتی سه رئاوکردندا خۆم داده پ وشم.

۵- له شوینی سه رئاوکردندا قسه ناکهم.

۶- روو له قیبله ناکهم، وههروهه پ شتی تیناکهم له کاتی سه رئاوکردن.

۷- دهستی چه پ م به کارده هیتم بۆ خۆپ اککردنه وه له پ یسی، ودهستی راستم به کارناهیتم.

۸- سه رئاو ناکهم له سه ر پینگای خه لکی یان له سیبه ر وشوینی حه وانه وه یان.

۹- دهسته کانم ده شووم له پ اش سه رئاوکردن.

۱۰- به پ یی راست ده رده چه م- پ یشی ده خه م- له کاتی ده رچوون له شوینی سه رئاو کردن

وده لیم: (غفرانك) واته: (داوای لینخو شبوونت لیده که م ئه ی پ هروه ردار).

رهوشت وئه ده به کانی مزگه وت

پ ۱۸: رهوشت وئه ده به کانی مزگه وت باسبکه؟

و: ۱- ده چه نئو مزگه وته وه به پ یی راستم، وده لیم: «بسم الله، اللهم افتح لي أبواب

رحمتك» واته: «به ناوی خوای گه وه، خودایه ده رگای ره حه ته خۆتم لی بکه ره وه».

۲- دانانیشم هه تا وه کو دوو رکات نوێژ ده که م.

۳- له نیوان دهستی - له پ یشی - نوێژ خوینانه وه تیپ ه ر نابم (مه به ست ئه وه یه کاتیک نوێژ

ده که ن)، و بانگه واز بۆ شتی ونبوو ناکهم له نئو مزگه وتدا، وشت نافروشم وشت ناکرم له نئو

مزگه وتدا.

۴- به پ یی چه پ م ده رده چه م- پ یشی ده خه م- له کاتی ده رچوون له مزگه وت وده لیم:

«اللهم إني أسألك من فضلك» واته: «خودایه، داوای فه زلی خۆت لیده که م».

رهوشت وئه ده به کانی سه لامکردن

پ ۱۹: رهوشت وئه ده به کانی سه لامکردن باسبکه؟

و: ۱- کاتیک ده گه م به مسوولمانیک سه لامی لیده که م، به ووتنی: «السلام عليكم ورحمة

الله وبركاته» له سه ره تا دا رسته ی تر له جیگای ئه م سه لامه نالیم، (وده کریت پ اش

سه لامکردن هەر رسته یه کی رینگه پ یدراو بلیت، وهروه ها ته نها به دهسته کانم ئاماژه ناکه م بۆ به رامبه ر.

۲- پروخۆش وده م به زه رده خه نه ده بم به رامبه ر براکه م کاتیک پ یی ده گه م.

۳- و به ده سته راستم ته وقه ی له گه ل ده کم.

۴- ئه گه ر که سیک سه لامی لیم کرد ئه وا باشتر وه لامی ده ده مه وه، یان وه کو خۆی وه لامی سه لامه که ده ده مه وه.

۵- سه ره تا ده ست ناکه م به سه لامکردن له کافر، وئه گه ر ئه و سه ره تا سه لامی کرد؛ وه کو خۆی وه لامی ده ده مه وه.

۶- که سی بچووک له ته مه ندا سه لام له که سی گه و ره ده کات له ته مه ندا، و که سی سواری سه لام له که سی پ یاده ده کات، و پ یاده سه لام له و که سه ده کات که دانیشتوو، و ژماره ی که م سه لام له ژماره ی زۆر ده که ن.

رهوشت وئه ده به کانی روخسه ت وه رگرتن

پ ۲۰: رهوشت وئه ده به کانی روخسه ت وه رگرتن باسبکه؟

و: ۱- روخسه ت وه رده گرم له پ یش چوو نه ژوو ره وه بۆ هه ر شوینیک.

۲- سی جار روخسه ت وه رده گرم وزیاتری ناکه م، وئه گه ر پ اش سییه م جار وه لام نه بوو؛ ئه وا ده گه ریمه وه.

۳- به توندی له ده رگا ناده م، وراسته وخۆ له به رامبه ر ده رگا که ناوه ستم، به لکو له لای راست یان له لای چه پ راده وه ستم.

۴- ناچه ژوو ری دایک و باوکم یان ژوو ری که سیک ی تر له خیزانه که م؛ مه گه ر پ اش ئه وه ی روخسه ت وه رده گرم، و به تاییه ت له پ اش نوژی به یانی وله نیوه رۆ وله پ اش نوژی عیسا.

۵- ده توانم بچه م ئه و شوینانه ی که که س تییدا نیشته جی ناییت به یی روخسه ت وه رگرتن، وه کو دوکان ونه خو شخانه وه تند.

رهوشت وئەدەبە کانی نەرمونیان بوون بەرامبەر ئازەلان

پ ۲۱: رهوشت وئەدەبە کانی نەرمونیان بوون بەرامبەر ئازەلان باسبکه؟

و: ۱- ئاو و خواردن دەدەم بە ئازەلان.

۲- بە رەحم و بەزەیی دەبم بەرامبەر بە ئازەلان، و ناییت بارگرانیه ک بخریته سه ری که له توانیدا نه بیته.

۳- ناییت ئازاری ئازەل بدریته بههەر جوړه ئازاردانیک بیته؛ ئەمه تهنه ئه و ئازەلانە دهگریته وه که بی زیانن.

رهوشت وئەدەبە کانی وەرزشکردن

پ ۲۲: رهوشت وئەدەبە کانی وەرزشکردن باسبکه؟

و: ۱- نیهت و مەبەستم له وەرزشکردن بۆ بههیزبوونه بۆئەوهی گوپرایه لی فه رمانه کانی پ هه روه دگار بم وئەو لیم رازی بیته.

۲- له کاتی نوێژه کاندایاری و وەرزش ناکهین.

۳- ناییت کوران له گه ل کچان وەرزش بکه ن.

۴- پ ابه ند بوون به جلی وەرزشی که عه ورت - شه رمگه - داده پ وشیت.

۵- دوور ده که ومه وه له و وەرزشانه ی حه رامکراون، وه کو ئه و وەرزشانه ی لیدانی روو یان ده رخستنی شه رمگه ی - عه ورتی - تیدایه.

رهوشت وئەدەبە کانی سوعبه تکردن

پ ۲۳: رهوشت وئەدەبە کانی سوعبه تکردن باسبکه؟

و: ۱- راستگو بوون له سوعبه ت و گالته کردندا و نه ووتنی شتی درۆ.

۲- سوعبه ت ده بیته دوور بیته له گالته کردن و به که مدانان و ئازاردان و ترساندن.

۳- ناییت سوعبه ت کردن زۆر بیته.

رهوشت وئەدەبە کانی پ ژمین

پ ۲۴: رهوشت وئەدەبە کانی پ ژمین باسبکه؟

و: ۱- دانانی دهسته کان یان جل یان دهسته سر له سه ر ده م و لووت له کاتی پ ژمین.

۲- حمد و ستایشی خوی گه وره بکه یت له پ اش پ زمین، ئەمیش به ووتنی: «الحمد لله».

۳- ئەگەر حمد و ستایشی خودای کرد؛ ده بیټ براهی پ یت بلیت: «یرحمک الله».

ئەگەر براهی ئەمە پ یت ووت؛ ئەو کەسە پ ژمی له وەلامدا پ یت ده لیت: «یهدیکم

الله ویصلح بالکم» واتە: «خوای گه وره هیدایه تان بدات، و کاروبارتان چاک بکات».

رهوشت و ئەده به کانی باویشکدان

پ ۲۵: رهوشت و ئەده به کانی باویشکدان باسبکه؟

و: ۱- هه وڵدان بو گرتنه وه وده رنه خستنی باویشک.

۲- ده نگ به رز نه کردنه وه به ووتنی: (ئاھ)، (ئاھ).

۳- دانانی ده ست له سه ر ده م.

رهوشت و ئەده به کانی خویندنی قورئانی پ یروز

پ ۲۶: رهوشت و ئەده به کانی خویندنه وه ی قورئان باسبکه؟

و: ۱- ده بیټ قورئان خویندن پ اش ده ستنوێژگرتن بیټ، -واته کاتیک قورئان ده خوینیت

پ یویسته ده ستنوێژی هه بیټ-.

۲- دانیشن به ریز و ئەده به وه.

۳- پ ه نا گرتن به خوی گه وره له شه یتانی نه فرینلیکراو پ یش ده ستپ یکردن به

خویندنی قورئان.

۴- بیرکردنه وه و تیفکران له ئایه ته کان له کاتی خویندنه وه ی قورئاندا.

به شی ره وشته کان

پ ۱: باسی فه زلی ره وشت جوانی بکه؟

و: پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «کاملترین باوه ردار له ئیمانیه که یدا نه وه یانه که جوانترین و چاکترین ره وشتی هه یه». [رواه الترمذی وأحمد].

پ ۲: بۆچی ده بیته پ ابه ند بین به ره وشته جوانه کان؟

و: ۱- چونکه هۆکاره بۆ خو شویستی خوی گه وره - **سبحانه و تعالی** -.

۲- وهۆکاره بۆ خو شویستی خه لکی.

۳- قورسترین شته له سه ر ته رازوو.

۴- پ ادا شته کان چه نده ها جار ده بیته وه به هۆی ره وشت جوانی.

۵- وئامازه یه بۆ کاملی ئیمان.

پ ۳: ئایا ره وشته کان له کو یوه وه ربگرین؟

و: له قورئانی پ برۆزه وه، خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

وَأَنَّهُ﴾ به پراستی ئه م قورئانه رینمونی ده کات بۆ ری باز و به رنامه یه ک که راسترینه ﴿[سورته ی

الإسراء: ۹]. وله سونه تی پ یغهمبره وه ﷺ، پ یغهمبری خودا - **صلی الله علیه وسلم** -

ده فهرمویت: «به دلنیا ییه وه، من نیردراوم بۆئه وه ی ره وشته چاکه کان کامل بکه م». [رواه أحمد].

پ ۴: ره وشتی چاکه کاری - ئیحسان - چیه ونمونه کانی چین؟

و: چاکه کاری - ئیحسان - بریتیه له وه ی به نده هه ست بکات به رده وام پ هه روه ردگاری

ده بی نیته، وه روه ها مامه له وه له سوکه وت کردن به نه رمونیانی و چاکه کاری به رامبر هه موو

دروستکراوه کان.

پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «خوی گه وره فه رمانی کردوه

به میهره بانی - به چاکه کاری - له گه ل هه موو شتی کدا». [رواه مسلم].

له شتیوازه کانی چاکه کاری:

- چاکه کاری له پ هه رستی خوی گه وره، وئهمیش به دل سوژن بوون له پ هه رستی دا.

- چاکه کاری به رامبه ر دایک ویاوک، به قسه وکرده وه.
- چاکه کاری به رامبه ر خرم وکسه نزیکه کان.
- چاکه کاری به رامبه ر دراوسی.
- چاکه کاری به رامبه ر هه تیو وهه ژاره کان.
- چاکه کاری به رامبه ر ئه وکسه ی خراب هی به رامبه رت کردوه.
- چاکیتی له قسه کردندا.
- چاکیتی له گفتوگودا.
- چاکه کاری به رامبه ر ئاژه ل.

پ ۵: چی شتی پ یچه وانهی چاکه کاریه؟

- و: خراب ه کاری پ یچه وانهی چاکه کارییه.
- وله وانیش: وازهینان له دلسۆزی له پ هرستنی خوی گه وره - **سبحانه و تعالی** -.
- وخراب ه کاری به رامبه ر دایک ویاوک.
- وپ چراندنی پ هیوهندی خزمایه تی.
- وخراب مامه له کردن له گه ل دراوسی.
- و وازهینان له چاکه کاری دهره ق به هه ژار ونه داره کان وجگه له مانه له قسه وکرده وه خراب ه کان.

پ ۶: جوړه کانی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - کامانه ن وهه ندیک نمونه بهینه وه

له سه ریان؟

- و: ۱- ئه مانه ت له پ اراستنی مافه کانی خوی گه وره - **سبحانه و تعالی** -، نمونه: ئه مانه ت له جیبه جینکردنی پ هرستنه کان له نویتژ وزه کات وپروژوو وحه ج وهتد له وانهی خوی گه وره له سه رمان فه رزی کردوه.

۲- ئه مانه ت له پ اراستنی مافی خه لکی:

- پ اراستنی که سایه تی وشه رهی خه لکی، وپ اراستنی مآل وسامانیان، وپ اراستنی خوینیان.

و پ ار استنی نهینیه کانیان، وهه موو شتیک که خه لکی وه کو ئه مانهت به توی سپ اردووه.
 خوی گه وره له باسی سیفته کانی که سه سه رکه وتوو وسه رفرازه کان ده فرمویت: ﴿وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمَلَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ واته: ﴿وه ئه وانیه که پ اریزه ری سپ ارده و پ
 هیمانه کانیان﴾ [المؤمنون: ۸].

پ ۷: دژی ئه مانهت - سپ ارده پ اریزی - چییه؟

و: خیانهت، ئه میش بریتیه له پ شتگوی خستنی مافه کانی خوی گه وره وهه وروه ها
 مافه کانی خه لکی، پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «نیشانه ی مونا فیق
 - دووروو - سی دانه یه» - وله وانه ش-: «ئه گه ر ئه مانه تی پ ی بسپ یردریت؛ خیانهت ده کات». [متفق علیه].

پ ۸: ئایا ره وشتی راستگویی چییه؟

و: بریتیه له باسکردنی ئه وه ی روویداوه یان باسکردنی شتیک؛ وه کو خوی.
 له نمونه کانی راستگویی:
 راستگویی له قسه کردن له گه ل خه لکی.
 راستگویی له پ هیماندا.
 راستگویی له هه موو قسه وکرده وه یه ک.

پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «به دلنیا ییه وه راستگویی رینیشاندیره
 به ره و چاکه کاری، و چاکه کاری رینیشاندیره به ره و به هه شت، و که سیک راستگویه و به رده وام به
 دوی راستگویییدا ده گه ریت؛ هه تا وه کو ده بیته که سیک راستگو». [متفق علیه].

پ ۹: ئایا پ یچه وانیه راستگویی چییه؟

و: درۆ کردن، ئه میش پ یچه وانیه راستیه، و نمونه ش له سه ری: درۆ کردن له گه ل
 خه لکی، و جیبه جی نه کردنی به لین و پ هیمانه کان، و شاهیدی دانی درۆ.
 پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «به دلنیا ییه وه درۆ کردن رینیشاندیره
 به ره و خراپ ه کاری، و خراپ ه کاری رینیشاندیره به ره و دۆزه خ، و که سیک درۆزنه و به رده وام
 به دوی درۆدا ده گه ریت؛ هه تا لای خوی گه وره به درۆزن له قه له م ده دریت». [متفق علیه].

پ ټغه مبهړ - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرموت: «نیشانه ی مونافیق - دووروو - سی دانه یه» - وله وانه ش:- «ئه گهر قسه بکات؛ درو ده کات، وئه گهر پ هیمان بدات؛ جیبه جیبی ناکات». [متفق علیه].

پ ۱۰: جوړه کانی ئارامگرتن - سه بر - باسبکه؟

و: - ئارامگرتن له پ هرستنې پ هروردگار وگوږپرايه ليکړدنی فهرمانه کانی.

- ئارامگرتن له سهر سهر پ ټچی نه کړدنی فهرمانه کانی پ هروردگار.

- ئارامگرتن له سهر ئه و قه ده رانه ی که مروّف به هوږپرايه ووه تووشی ئازار وناخوشی ده بیت،

و حمد و ستایش کړدنی پ هروردگار له هه موو کاتی کدا.

خوای گه وره ده فهرموت: ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾ واته: ﴿و خوای گه وره ئارامگرانی -

خوږاگرانی - خوش ده ویت﴾ [سوره تی آل عمران: ۱۴۶]. و پ ټغه مبهړ - **صلى الله عليه وسلم** -

ده فهرموت: «حال وکاروباری ئیماندار جیبی سه رسورمانه، هه موو حال وفرماتیکی ههر مایه ی

خیره بو ی؛ وئمه بو هیچ که سیک نابیت جگه له ئیماندار، ئه گهر تووشی خو شگوزهرانی

بیت؛ سوپ اسی خودا ده کات وئمه ده بیته مایه ی خیر بو ی، وئه گهر تووشی زیان بیت؛ ئارام

ده گرت وئمه ش ههر ده بیته مایه ی خیر بو ی». [رواه مسلم].

پ ۱۱: ئایا پ ټچه وانه ی ئارامگرتن - سه بر - چیه؟

و: بریتیه له ئارام نه گرتن له سهر پ هرستن وگوږپرايه ليکړدنی فهرمانه کانی خوای گه وره،

وئارام نه گرتن له سهر سهر پ ټچی نه کړدنی فهرمانه کانی پ هروردگار، وټوره بوون وناږه زایی

ده برین به قسه وکرده ووه سه باره ت به قهزا و قه ده ری خوای گه وره - **سبحانه و تعالی** -.

له نمونه کانی توږه یی وناږه زایی ده برین به رامبهړ به قه ده ری خوای گه وره:

- هیواخواستن به مردن.

- له خوذان ولیدان له پروو له کاتی پروودانی کاره سات وناخوشی.

- درینی جلو به رگ.

- قژ تاشین یان پ هرش ویلا وکردنه وهی قژ ورنینی.

- نزا کردن له سهر نه فس به تیاچوونی.

پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «گه ورهیی پ اداشت له گهل گه ورهیی به لایه (تاقیکردنه وهیه)، وخوای گه وره نه گهر که سانیکی خوش بویت تاقیبیان ده کاته وه نه وهی رازی بیت نه و رازی بوون هه یه له سهری (له لایهن خوداوه)، و نه وهی توره بیت و نرازی بیت نه و توره بوون و نرازی بوون هه یه له سهری (له لایهن خوداوه)». [رواه الترمذی وابن ماجه].

پ ۱۲: باسی ره وشتی هاوکاری بکه؟

و: بریتیه له هاوکاری کردنی خه لکی له نیو خویمان له سهر هه ق وراستی و خیر وچا که کاری.

له نمونه کانی هاوکاری:

- هاوکاری بو گنیرانه وهی مافه کان.

- هاوکاری بو ریگری له سته مکردن.

- هاوکاری بو دابینکردن و جیبه جی کردنی پ یداویستی خه لکی وهه ژاره کان.

- هاوکاری له سهر هه موو خیر وچا که به ک.

- هاوکاری نه کردن سه بارهت به کردنی گونا ه وئازاردان وده ستر ریژی.

خوای گه وره ده فهرمویت: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ واته: ﴿وهاوکاری وکومه کی یه کتری بکهن له سهر چا که وپ اریزکاری - ته قوادری - و له خواترسان وه هاوکاری یه کتر مه کهن له سهر تاوان وده ستر ریژی و له خوا بترسن بیگومان خوا توله ی به تینه﴾ [سوره تی المائدة: ۲] پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ئیماندار بو ئیماندار وه کو (خشته کانی) بینایه کان؛ هه ندیکی هه ندیکی تری به هیز وپ ته و ده کات». [متفق علیه]. وپ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «مسولمان برای مسولمانه؛ سته می لیناکات، ورادهستی سته مکاری ناکات، وهه رکه سیک پ یداویستی برایه کی جیبه جی بکات، خوای گه وره پ یداویستی بو جیبه جی ده کات، وهه رکه سیک ناخوشیه ک له سهر مسولمانیک لایبات، نه و خوای گه وره ناخوشیه ک له ناخوشیه کانی روژی

قیامه‌تی له‌سه‌ر لاده‌بات، وه‌رکه‌سێک -هه‌له‌ وگوناوه‌کانی- موسولمانتیک دابپ و‌شیت، ئه‌وا خ‌وای گه‌وره له‌ قیامه‌تدا -هه‌له‌ وتاوانه‌کانی- ئه‌و داده‌پ و‌شیت». [متفق علیه].

پ ۱۳: ئایا جو‌ره‌کانی ره‌وشتی شه‌رم -حه‌یا- چین؟

و: ۱- شه‌رم کردن له‌ خ‌وای گه‌وره: ئه‌میش به‌وه ده‌بی‌ت که سه‌رپ یچی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره نه‌که‌یت -سبحانه و‌تعالی-.

۲- شه‌رم کردن له‌خه‌لکی: ئه‌میش به‌وه ده‌بی‌ت وازبه‌ی‌تیت له‌ قسه‌ی ناشیرین ونا‌ره‌وا به‌رامبه‌ریان، وده‌رنه‌خستنی شه‌رمگه‌ -عه‌وره‌ت- له‌پ یشیان.

پ یغه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فه‌رمو‌یت: «ئیمان هه‌فتا وچه‌ند به‌شیکه» - یان: «شه‌ست وچه‌ند به‌شیکه» - «به‌رزترینیان: ووتنی: (لا إله إلا الله)یه، و‌نزمترینیان: لابردنی -شتی- ئازاره‌ره -زیانبه‌خسه- له‌سه‌ر ریگا‌وبانی خه‌لکی، و‌شه‌رم کردن به‌شیکه له‌ئیمان». [رواه مسلم].

پ ۱۴: باسی ره‌وشتی سو‌ز وبه‌زه‌یی -ره‌حمه‌ت- بکه‌؟

و: سو‌ز وبه‌زه‌یی ده‌بی‌ته‌ه‌وی چاکه‌کار بوون به‌رامبه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی ره‌حم وبه‌زه‌یی پ ی‌ده‌بریت، و‌بریتیه له‌ویستنی خیر وچاکه بو‌ئو که‌سه‌ی ره‌حمی پ ی‌ده‌کریت، وله نمونه‌کانی: - ره‌حمه‌ت وبه‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌گه‌وره و به‌ته‌مه‌کان و‌پ‌زلی‌گرتنیان، وه‌روه‌ها سو‌ز وبه‌زه‌یی به‌رامبه‌ر مندال وکه‌م ته‌مه‌نه‌کان.

- ره‌حمه‌ت وبه‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌هه‌ژاره‌کان وخواهن پ ی‌ویستیه‌کان.

- ره‌حمه‌ت وبه‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌ئاژه‌له‌کان ئه‌میش به‌وه ده‌بی‌ت خ‌واردنی پ ی‌یده‌یت وئازاری نه‌ده‌یت.

له‌م باره‌یه‌وه، پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فه‌رمو‌یت: «نونه‌ی ئیمانداران له‌ پ هیوه‌ندی وبه‌زه‌یی و‌سو‌زیان به‌رامبه‌ر یه‌کتر، وه‌کو نمونه‌ی لاشه‌یه‌ک وایه ئه‌گه‌ر ئه‌ندامی‌کی تووشی ئازار ونا‌ره‌حه‌تی بی‌ت ئه‌وا سه‌رجه‌م ئه‌ندامه‌کانی تریش به‌شدار ده‌بن له‌و نا‌ره‌حه‌تی وئازاره» [متفق علیه]. وپ یغه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فه‌رمو‌یت: «به‌ به‌زه‌یه‌یه‌کان خ‌وای میه‌ره‌بان به‌زه‌یی و‌ره‌حمیان پ ی‌ده‌کات، ئه‌گه‌ر به‌ به‌زه‌یی وبه‌ ره‌حم بن

له گه‌ل ئه‌وانه‌ی له‌سه‌ر زه‌ویدان؛ ئه‌وا ئه‌و زاته‌ی له‌ سه‌رووی ئاسمانه‌کانه‌وه‌یه‌ په‌حم و به‌زه‌یه‌ به‌ ئی‌وه‌دا دیت‌ه‌وه» [رواه أبو داود والترمذي].

پ ۱۵: جوړه‌کافی خوښه‌ویستی کامانه‌ن؟

و: خوښویستنی خوای گه‌وره - **سبحانه و تعالی** -.

خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ واته: ﴿وه ئه‌وانه‌ی بروایان هی‌ناره‌ زور زیاتر خوایان خوښ ده‌ویت﴾ [سوره‌تی البقره: ۱۶۵].

خوښویستنی پ ښه‌مبه‌ر ﷺ.

پ ښه‌مبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - ده‌فهرمویت: «سویند به‌ ئه‌و زاته‌ی نه‌فسی منی به‌ده‌سته، هیچ که‌سیک له‌ ئی‌وه‌ ئیمان‌ی ته‌واو وکامل‌ ناییت؛ هه‌تا ئه‌و کاته‌ی من خوښه‌ویستتر ده‌م له‌ لای له‌ منداله‌که‌ی و باوکی وه‌ممو خه‌لکی». [رواه البخاري].

خوښویستنی ئیمانداران، و خوښویستنی خیر بویان هه‌روه‌کو چو‌ن بو‌ خو‌ت پ یت خوښه‌. پ ښه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - ده‌فهرمویت: «هیچ یه‌کینک له‌ ئی‌وه‌ باوهری کامل‌ نیی هه‌تاوه‌کو ئه‌وه‌ی بو‌ خو‌ی پ یت خوښه‌ بو‌ برای مسولمانیشی پ یت خوښ بیت». [رواه البخاري].

پ ۱۶: پ یناسه‌ی روو‌خو‌شی - ده‌م به‌زه‌رده‌خه‌نه‌یی - بکه‌؟

و: بریتیه‌ له‌ روو‌خو‌شی به‌رامبه‌ر خه‌لکی، له‌ گه‌ل ئاسووده‌یی وزه‌رده‌خه‌نه‌ ونه‌رمونیانی وده‌رخستنی دل‌خو‌شی له‌ کاتی گه‌یشتن پ بیان.

ئه‌میش پ یت‌ه‌وانه‌ی روو‌گرژی به‌رووی خه‌لکیدا چونکه‌ روو‌گرژی به‌رامبه‌ریان ده‌بیت ه‌وی دوورکه‌وتنه‌وه‌یان.

سه‌باره‌ت به‌ فه‌زل وپ اداشتی ئه‌م کرده‌وه‌یه‌ چهنده‌ فهرمووده‌یه‌ک هاتووه‌، له‌ ئه‌بی زه‌روه‌ه‌ - ره‌زای خوای لیبت - ده‌لیت: پ ښه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - پ یمی فهرموو: «هیچ چاکه‌یه‌ک به‌ که‌م مه‌زانه‌؛ هه‌تا ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر گه‌یشتنت بیت به‌ برابه‌کت به‌ روویه‌کی خوښ وگه‌شه‌وه‌». [رواه مسلم]. وپ ښه‌مبه‌ری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده‌فهرمویت: «زه‌رده‌خه‌نه‌ت - روو‌خو‌شیت - به‌رووی براکه‌تدا؛ بو‌ تو‌ خیره‌». [رواه الترمذي].

پ ۱۷: نایا حه سوودی - ئیره یی - چیه؟

و: بریتیه له هیوا خواستن به نه مانی نبعمهت له سهر که سیک یان حه زنه کردن به وهی نبعمه تیک به که سیک به خشراوه، خوی گه وره ده فهرمویت:

﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ واته: ﴿وه (پ هات پ یده گرم) له زانی حه سوود کاتیک

که حه سوودی ده بات﴾ [سوره تی الفلق: ۵]

له نه نه سی کوری مالیکه وه - ره زای خوی لیبت - که پ ځه مبه ری خودا - **صلی الله علیه**

وسلم - ده فهرمویت: «رقتان له یه کتری نه بیته وه، و حه سوودی به یه کتری مه بن، و پ شت له

یه کتری مه کن، و به نه دهی خودا بن به برایه تیه وه». [رواه البخاری و مسلم].

پ ۱۸: نایا گالته پ ځکردن چیه؟

و: بریتیه له گالته کردن به برای مسولمانت و به که مدانانی، و نه میش جائیز و ریگه پ ځدراو نییه.

خوی گه وره نه هی له مه کردوو، ده فهرمویت: ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِّنْ

قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا

تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ واته: ﴿نه یه ئه وانهی که باوه رتان هیناوه با هیچ کومه له پ یاو ځک

گالته نه که نه به کومه ځکی تریان، ره نگه گالته پ ی کراوه کان له گالته که ره کان باشترین (لای

خو) وه ژناتیک گالته نه که نه به ژناتیک تر، ره نگه ئافره ته گالته پ ځکراوه کان له ئافره ته

گالته که ره کان باشترین (لای خوی گه وره) تانه و ته شهر له یه کتری مه دن (له نیو خو تاندا)

ناووناتوره له یه کتری مه تین، ئای چه ند خراب ه ناو بردنیک که گوناوه (به موسلمان بلیت

کافر، یان داوین پ یس) پ اش باوه ر هینان جا ئه وهی پ ه شیمان نه بیته وه ئه وه ئه وانه هر

خویان سته مکارن﴾ [سوره تی الحجرات: ۱۱].

پ ۱۹: پ یناسه ی ساده یی - خاکیتی: تواضع - بکه؟

و: بریتیه له وهی مروف خو ی له سهر وهی خه لکی نه بینیت، بویه هیچ یه کیک به که م

دانانیت، وه ره گیز هق وراستی ره ت ناکاته وه و قبولی ده کات.

- خوی گه وره ده فهرمویت:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا﴾ واته: ﴿بهنده تاییه ته کانی خوی میهر بان که سائیکن به ساده بی وهیمنی ده رۆن به سهر زه ویدا (بی لوت به رزی وی فیز کردن)﴾ [سوره الفرقان: ۶۳]، واتا: لووتبه رز نین وی فیزن، وکه سائیکی خاکی وساده ن وله ریکردنیا نیشدا به هه مان شیوه ن.

- وپ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ههر که سیک له پ یناوی خوی گه وره ساده بیّت - بی فیز بیّت - ئه و خوی گه وره به رزی ده کاته وه». [رواه مسلم]. - وپ یغه مبهر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «خوی گه وره وه حی بو ناردووم به وهی که ساده بن (- بی فیز - بن به رامبه ریه کتر) بوئه وهی هیچ که سیک شانازی به سهر که سیکی تره وه نه کات، وهیچ که سیک سته م له که سیکی تر نه کات». [رواه مسلم].

پ ۴۰: جوّره کانی خوّبّه گه وره زانین کامانه ن که حه رامکراون؟

و: ۱- خوّبّه گه وره زانین به رامبه ر به هق وراستی، ئه میس بریتیه له ره تکرده وهی و قبول نه کردنی.

۲- خوّبّه گه وره زانین به سهر خه لکیه وه، ئه میس بریتیه له به که مدانانیا ن وهیچ نرخیکیا ن نه بیّت له لات، پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ههر که سیک هینده ی کیشی گه رد بیله یه ک خوّبّه گه وره زانین له ناو دلیدا هه بیّت ناچیته به هه شته وه»، پ یاویک ووتی: که سیک حه ز ده کات جله که ی ریکوپ یک بیّت، ونه عله که ی ریکوپ یک بیّت؟ فهرمووی: «خوی گه وره جوانه، وجوانیشی خوّشده ویت، خوّبّه گه وره زانین: بریتیه له ره تدانه وهی هق وبه که مزانینی خه لکی (به چاوی سووک سه یرکردنی خه لکی)». [رواه مسلم].

- (ره تدانه وهی هق): واته نکۆلی کردن له وهی هه قیقه ت وراستییه وناکریت نکۆلی

لیبکریّت.

- (به که مزانینی خه لکی): بریتیه له نرخ دانه نان بویا ن و به چاوی که م سه یرکردنیا ن.

- که سیک جلو به رگ وپ یلاوی جوان ونوی له بهر بکات ئه مه خوّبّه گه وره زانین نییه.

پ ۲۱: جوړه کانی فیلکردن کامانهن که حه رامکراون؟

و: - فیلکردن له فروشتن وکړین، وئهمیش بریتیه له شاردنه وهی عهیب وکه موکورتی شتومه ک.
- فیلکردن له فیریبونی زانست، بؤ نمونه فیلکردنی قوتابی له تاقیکردنه وه کاندأ.
- فیلکردن له قسه، وه کو شاهیدی دانی درؤ و درؤ کردن.
- وه فادار نه بوون و به سر نه بردنی ئه و قسه یه ی دیکه یان ئه و ریککه وتنه ی له نیوان
تو که سیککی تر دا هه یه.

وسه باره ت به نه هی کردن له فیلکردن، پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - به لای
کومه لیک خواردن تیپ هربوو، دهستی خسته نیوی، ودهستی ته ری بهرکوت، وفه رموی:
«ئهمه چییه ئه ی خاوه نی خواردنه که؟»، - خاوه نه که ی- ووتی: باران لپی داوه ئه ی پ
یغه مبهری خودا، ئه ویش فه رموی: «ئه ی بؤچی نه تخسته سه ره وه بؤئه وه ی خه لکی بیینن؟
ئه وه ی فیل بکات له من نیبه». [رواه مسلم].

(کومه لیک خاردن): مه به ست ئه وه یه خواردنه که له نیو شتیک وه کو سه به ته یه کی گه وره
دانراو بوو به سر یه که وه.

پ ۲۲: ئایا غه یبه تکردن چییه؟

و: بریتیه له باسکردنی مسولماتیک له کاتی ئاماده نه بوونی به شیوه یه ک ئه گه ر بیبیستیت
پ یی ناخؤش ده بییت،

خوای گه وره ده فه رمویت: ﴿وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ
أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهَتْهُمُ وَأَنْتُمْ قُلُّوا أَلَا إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ﴾ واته: ﴿وبه دوای ناته واوی یه کتردا
مه گه رین) له پ اشمله به خراپ ه باسی یه کتری مه کن، ئایا کام له ئیوه پ یی خؤشه
که گوشتی برا (باوه رداره که ی) بخوات به مردووی؟ بنگومان قیزتان لپی دیته وه وپ یتان
ناخؤشه وه له خوا بترسن بنگومان خوا ته وه به وهرگر ویه به زه ییه﴾ [سورته ی الحجات: ۱۲].

پ ۲۳: پ یناسه ی دووزمانی - نه میمه کردن - بکه؟

و: بریتیه له هیئان و بردنی قسه له نیوان خه لکی به مه به ستی خراپ کردنی پ هیوه ندیان.
- پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فه رمویت: «که سی دوو زمان
(نه میمه که ر) ناچیته به هه شته وه». [رواه مسلم].

پ ۲۴: نایا ته مه لئی چیه؟

و: بریتیه له قورسی و دوواکه وتن لهئه نجامدانی خیر و چاکه وئه و شتانه ی واجبه له سه ر مرؤف ئه نجامی بدات.

بو نمونه: ته مه لئی له ئه نجامدانی واجبه کان،

خوای گه و ره ده فه رمویت: ﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ واته: ﴿به راستی دو ورووه کان ده یانه ویت خوا بخه له تینن که چی (له به رامبه ردا) خوا خه له تینه ری ئه وانه (و فر و فیله کانیان پ ووچه له ده کاته وه) هه ر کاتیکیش هه ستن بو نویتز به ته مه لئی و سستی هه له ده ستن روپ اما یی بو خه لکی ده که ن وه یادی خوا ناکه ن به که می نه بییت﴾ [سوره تی النساء: ۱۴۲]

پ یویسته ئیماندار واز له ته مه لئی و خاوی و دانیشتنی بی کارکردن بهییت، و ده بییت هه و لبدات بو کارکردن و جوله و جدی بوون و کوششکردن له م ژبانهدا به شیوه یه ک بیته هوی ره زامه ندی خوای گه و ره - **سبحانه و تعالی** -.

پ ۲۵: جو ره کانی توره یی باسبکه؟

و: ۱- توره بوونیک ی ستایشکراو: ئه م ییش بریتیه له توره بوون له پ یناو خوای گه و ره ئه گه ر کافره کان یان مو نافیه کان سنووه کانی خودایان تیپ ه راند و بیتریزیان کرد.

۲- توره بوونیک ی سه رزه نشتکراو: ئه م ییش بریتیه له و توره بوونه ی که مرؤف شتیک ده لییت یان ده کات له کاتیکیدا ناییت به و شیوه یه بییت.

چاره سه ری توره یی سه رزه نشتکراو:

- ده ستنو یترگرتن.

- دانیشتن ئه گه ر به پ یوه بوو، وپ الکه وتن ئه گه ر دانیشتبوو.

- پ ابه ند بییت به وه سیه تی پ یغه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - له مباره یه وه، که

فه رموی: «توره مه به».

- زال بییت به سه ر نه فسی خویدا کاتیک پ الی پ یوه ده نییت بو توره بوون.

- پ ه ناگرتن به خوای گه و ره له شه ییتانی نه فرینلیکراو، ئه م ییش به ووتنی: (أعوذ بالله من

الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ).

- بیده نگ بوون.

پ ۲۶: ئایا سیخوری کردن چییه؟

و: - سیخوری بریتیه له گهران به دوای عهیب وکه موکورتی خه لکی وئه و شتانهی له چاوی خه لکی دهیشارنه وه.

نمونه له سه ر سیخوری حه رامکراو:

- سه یرکردنی شتی تاییه تی خه لکی له نیو مالی خویاندا.

- گوینگرتن بو قسهی خه لکانیک له کاتیکدا ئه وان پ بی نه زانن.

خوای گه و ره ده فهرمویت: ﴿وَلَا تَجَسَّسُوا...﴾ واته: ﴿وسیخوری مه کهن (وبه دوای

ناته واوی یه کتردا مه گهرین)﴾ [سورتهی الحجات: ۱۲].

پ ۲۷: زیاده روایی کردن - ئیسراف کردن - و ره زیلی و سه خاوت چییه؟

و: زیاده روایی کردن - ئیسراف کردن: - بریتیه له خه رجکردنی پ ا ره و سامان له شتیکدا که

مافی خۆی نییه تیبدا خه رج بکریت.

و پ یچه وانه کهی: ره زیلیه: ئه میش بریتیه له خۆگرتنه وه له خه رجکردنی پ ا ره و سامان

له شتیکدا که مافی خۆیه تی تیبدا خه رج بکریت.

و راست و دروستی بریتیه له مامناوه ندی له نیوانیان، وئه میش بریتیه له وهی مسولمان

به سه خاوت بییت.

خوای گه و ره ده فهرمویت:

﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا﴾ واته: ﴿وه که سانیکن

کاتیک مال و سامان خه رج ده کهن (بو خویان و خیزانیان) نه زیاده روایی و نه ره زیلی و ده ست

نوقاوی (تیدا) ناکه ن (به لکو) هه لباردن مامناوه ندیه له و نیوانه دا﴾ [سورتهی الفرقان: ۶۷].

پ ۲۸: ئایا ترسنوکی چییه؟ و ئایا نازایه تی چییه؟

و: ترسنوکی: بریتیه له ترسان له و شتهی که ناییت مروث لی بترسیت.

وه کو ترسان له ووتنی هه ق و راستی، و ترسان له نکولی کردن له خراب ه.

نازایه تی: بریتیه له نه ترسان سه باره ت به پ ا به ندیون به هه ق و راستی، و نمونه ش له سه ری

پ یشره وی کردن بو گوره پ انی جهاد به مه به ستی به رگری له ئیسلام و مسولمانان.

و پ ځغهمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - له نزايه كدا دهيفه رموو: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ...» واته: «خودايه من پ دنا به تو ده گرم له ترسنوکی...». و پ ځغهمبهری خدا - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرمویت: «ئیماندارى به هیز خیرتره و خوشه و بستره لای خوی گه وره له ئیماندارى لاواز، وه موویان خیریان تیدایه» [رواه مسلم].

پ ۲۹: ئه و قسه وگوفتارانه کامانه که حه رامکراون؟

و: - وه کو نه فرهت کردن و جویندان.

- وه کو ووتنی: فلان کهس (حه یوانه) یان هاوشیوهی ئه مه.

- یان باسکردنی شه رمگه له وشه ناشیرین و ناشیاوه کان.

- و پ ځغهمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - نه هی له هه موو ئه مانه کردووه، ده فهرمویت:

«ئیماندار تانه دهر و نه فهره تلپکه ر و جویندهر و ده مشر نییه». [رواه الترمذی و ابن حبان].

پ ۳۰: هه ندیک هۆکار باس بکه که یارمه تیده ری مسولمانن بوئه وهی ره وشتی

جوان بیټ؟

و: ۱- نزا کردن به وهی الله ره وشتی جوانت پ ځ ببه خشیت و یارمه تیت بدات بوئه وهی پ

یوهی پ ابه ند بیت.

۲- هه سترکردن به چاودیری الله - عز وجل -، وئو زاته مه زنه هه موو شتیک سه بارهت به تو

ده زانیت و ده تبیسیت و ده تبینیت.

۳- پ اداشتی ره وشت جوانیت له بیر بیټ که هۆکاره بو چوونه به هه شت.

۴- بیر بکه ره وه له سه ره نجامی خراب ی ره وشتی خراب که هۆکاره بو چوونه دوزه خ.

۵- ره وشت جوانی ده بیټه هوی خو شو بستی الله و خوشو بستی خه لکی، و ره وشت خراب

ی هۆکاره بو ږق لیبوونی خوی گه وره و ږق لیبوونی خه لکی له ئه و که سه.

۶- خویندنه وهی سیره ی (ژبان نامه ی) پ ځغهمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - و چا ولیکردن

و پ هیوه ست بوون به ری بازی ئه و.

۷- هاوړیپه تی کردنی که سی چاکه کار و دوور که و تنه وه له هاوړیپه تی کردنی که سی خراب ه کار.

بهشی نزا وزیکره کان

پ ۱: ئایا فه زلی زیکر چییه؟

و: پ ښه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «نمونه ی ئه و که سه ی که زیکی خودا ده کات وئو که سه ی زیکی خودا ناکات وه کو نمونه ی زیندوو و مردوو وان». [رواه البخاری].
- چونکه نرخی ژبانی مروّف هیئده ی پ ابه ندوبونیه تی به یاد وزیکری پ هروه ردگار - سبحانه و تعالی -.

پ ۲: باسی هه ندیک له سووده کانی زیکر بکه؟

و: ۱- هوکاره بو ره زامه ندی خوی میهره بان. ۲- ده بیته هو ی دوورخستنه وه ی شه یتان.
۳- ده بیته هو ی پ اراستنی مسولمان له شه ر و زیان. ۴- ده بیته هو ی به ده سته ینانی پ اداشت.

پ ۳: باشرین زیکر چییه؟

و: «لا إله إلا الله» واته: «هیچ پ هرستراویک نییه که به هه ق وراستی شایسته ی پ هرستن بیت جگه له الله». [رواه الترمذی وابن ماجه].

پ ۴: له کاتی هه ستان له خه و چی ده لیت؟

و: ده لیت: «الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور» واته: «حه مد وستایش بو پ هروه ردگار که ژبانی پ یبه خشین پ اش ئه وه ی ئیمه ی مراند و ته نها بو لای ئه و ده گه ریینه وه». [متفق علیه].

پ ۵: له کاتی پ و شینی جل چی نزایه ک ده که یت؟

و: ده لیت: «الحمد لله الذي كساني هذا الثوب ورزقنيه من غير حول مني ولا قوة» واته: «حه مد وستایش بو پ هروه ردگار که پ و شیمی به م جلوبه رگه و پ ئی به خشم به یی هیچ توانا وه یزیک له منه وه». [رواه أبو داود و الترمذی و غیرهم].

پ ۶: کاتیک جلیک داده که نیت چی ده لیت؟

و: «بسم الله». [رواه الترمذی].

پ ۷: کاتیک جلیکی نوی له به رده که یت، چی نزایه ک ده لیت؟

و: «اللهم لك الحمد أنت كسوتيه، أسألك خيره وخير ما صنع له، وأعوذ بك من شره وشر ما صنع له» واته: «حه مد وستایش بو تو ئه ی پ هروه ردگار تو منت پ و شی به م

جلوبه‌رگه، داوات لیده‌که‌م ئه‌وه‌ی خیری تیدایه - له‌م جله‌دا- وئه‌و خیره‌ی بۆی دروستکراوه؛ پ یم بیه‌خشیت، وپ ه‌نات پ یده‌گرم له‌ شه‌ر و‌زیانی - ئه‌م جله- وله‌ شه‌ر و‌زیانی ئه‌وه‌ی بۆی دروستکراوه». [رواه أبو داود والترمذي].

پ ۸: چۆن نزا بۆ که‌سیک بکه‌ین که‌ جلیکی نوئی پ و‌شیووه‌؟

و: ئه‌گه‌ر که‌سیکت بینی جلیکی نوئی پ و‌شیبوو؛ نزای بۆ ده‌که‌یت، و‌ده‌لییت: و: «تُبلی و‌یُخلف الله‌ تعالی» واته‌: «ته‌مه‌نت درێژ بی‌ت- هه‌تاوه‌کو جله‌که‌ کۆن ده‌بی‌ت و‌خوای گه‌وره‌ جلی ترت پ یده‌خشی‌ت». [رواه أبو داود].

پ ۹: نزای کاتی چوونه‌ شوینی سه‌رئاوکردن چیه‌؟

و: «اللهم إني اعوذ بك من الخبث والخبائث» واته‌: «خوایه‌ پ ه‌نا به‌ تۆ ده‌گرم له‌ شه‌ر و‌خراپ ه‌ی هه‌موو شه‌یتانیکی نیر و‌می». [متفق علیه].

پ ۱۰: نزای ده‌رچوون له‌ شوینی سه‌رئاوکردن چیه‌؟

و: «غفرانك» واته‌: «خودایه‌ لیم خوش به‌». [رواه أبو داود والترمذي].

پ ۱۱: له‌ پ یش ده‌ستنوێژگرتن چی ده‌لییت؟

و: «بسم الله». [رواه أبو داود وغيره].

پ ۱۲: نزای پ اش ته‌واوبوون له‌ ده‌ستنوێژگرتن چیه‌؟

«أشهد أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله». [رواه مسلم].

پ ۱۳: چی زیکرێک بووتری‌ت کاتیک ده‌رده‌چین له‌مال؟

و: «بسم الله، توكلت على الله، ولا حول ولا قوة إلا بالله» واته‌: «به‌ناوی خودا، ته‌وه‌كول و‌پ شت به‌ستم ته‌نها به‌ خودایه‌، وهیچ هیز و‌توانایه‌ کمان نییه‌ جگه‌ له‌و هیز و‌توانایه‌ که‌ خودا پ یمان ده‌به‌خشی‌ت». [رواه أبو داود والترمذي].

پ ۱۴: چی زیکرێک بووتری‌ت له‌ کاتی چوونه‌ نیو مال؟

«بسم الله ولجنا، وبسم الله خرجنا، وعلى ربنا توكلنا» واته‌: «به‌ناوی خودا ده‌چینه‌ ژووره‌وه، و به‌ناوی خودا ده‌رچووین، و ته‌وه‌كولمان هه‌ر ته‌نها به‌ خوای گه‌وره‌یه - سبحانه‌ و‌تعالی -»، پ اشان سه‌لام له‌خیزانه‌که‌ی ده‌کات. [رواه أبو داود].

پ ۱۵: نزای چوونه نیو مزگهوت چیه؟

و: «اللهم افتح لي أبواب رحمتك» [رواه مسلم] واته: «خودايه ده رگای په حمه تی خۆتم لی بکه ره وه».

پ ۱۶: نزای ده رچوون له مزگهوت چیه؟

و: «اللهم إني أسألك من فضلك» [رواه مسلم] واته: «خودايه داواي فەزل و به خشيینی خۆت لیده کم».

پ ۱۷: چی ده لیت له کاتی بیستنی بانگدان؟

و: ئەوه ده لیم که بانگی بێه که ده لیت، پ اش ئەوهی ئەو هەر رسته یه ک ته واو ده کات؛ منیش دووباره ی ده که مه وه، جگه له کاتی ووتنی: «حي على الصلاة» و «حي على الفلاح» نه ییت، له م کاته دا ده لیم: «لا حول ولا قوة إلا بالله». [متفق علیه].

پ ۱۸: چی ده لیت له پ اش بانگ؟

و: سه لاوات ده ده بیت له سه ر پ یغه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - [رواه مسلم]. «اللهم رب هذه الدعوة التامة، والصلاة القائمة، آت محمدا الوسيلة والفضيلة، وابعثه مقاما محمودا الذي وعدته» واته: «خودايه، ئەهی پ هره ر دگاری ئەم بانگ و نوێزه کامل و دامه زرا و مه زنه؛ - الوسيلة: به زرتین شوین له به هه شتدا - و - الفضيلة: گه و ره ترین پ له ی فەزل و پزلیتان - به خشه به موحه مه د - **صلى الله عليه وسلم** -، و زیندووی بکه ره وه و پ له ی ستایش کردنی خۆتی پ یبه خشه که پ هیمان ت پ یدا وه له رۆژی قیامه تدا». [رواه البخاري].

و نزا ده که یه له نیوان بانگ و قامه ت کردن، چونکه نزا کردن له م کاته دا ره ت نا کریته وه.

پ ۱۹: له و یردی به یانیان و ئیواران چی زیکرک ده لیت؟

و: ۱- ئایه تی کورسی - الكرسي - ده خوینم:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ واته: ﴿الله ئەو خوايه يه که هيچ پ هه رستراوێکی به هه ق و راست نييه شايسته ي پ هه رستن يه ت بيجگه له ئەو هه مي شه زيندووی ته دبیرکار و پراگري (بوونه وه ره)

ونهوز و خه و نایگریت هه ره هی ئه وه هه ره چی له ئاسمانه کان و هه رچی له زهوی دایه کتیه
 ئه و کهسهی له و روزه دا بتوانی تکای له لا بکات مه گهر به ری پ یدانی خوی نه بیت ناگاداره
 به ئه وهی له بهرده می (ئاده می) یه وهیه (له دنیا له بهرده ستیاندایه) وه ئه وهی له دوا وهیه تی (له
 رۆژی دوابی بۆیان ئاماده کراوه) وه کهس ناگای نبیه له هیچ شتیکی له زانین و زانیاری ئه و
 (خوا) یه مه گهر به وهی که خوی بیه وی کورسیه کهی خودا (ئه و شوینه ی پ بی - له سه ری -
 داده نیت) هه موو ئاسمانه کان و زهوی گرتوته وه وه پ اریزگاری کردنی ئاسمانه کان و زهوی بۆ
 خوا ئاسانه و (گران نبیه) وه هه ره ئه و بلند و گه و ره و مه زنه ﴿سورتهی البقره: ۲۵۵﴾.

۲- وئهم سورته تانه ده خوینم؟

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهره بان﴾

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: هه ره ئه و (الله) یه خوی تاک وته نها
 (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ * ئه و خوی به ی بی نیازه و حی نیازه و ئومیدی (باوه ردارانه) (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
 * که سی لی نه بووه و له کهس نه بووه (۳) وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ * وه هه رگیز هیچ کهس
 هاوشیوه و هاوتای ئه و نیه (۴)﴾ سی جار.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهره بان﴾

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: پ هه نا ده گرم به دروستکاری
 بوونه وهر (به پ هه وهر دگاری به ره به یان) (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * له زانی ئه وهی که دروستی
 کردوه (۲) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وه له زانی تاریکی کاتیک که دادیت (۳) وَمِنْ شَرِّ
 اللَّفَّاتِ فِي الْعُقَدِ * وه له زیان خراب هی (جادو و گهران) که پ هت و ده زوو گری ده دن و فووی
 پ یدا ده کهن (۴) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * وه له زانی به خیل وحه سوود کاتیک که
 هه سوودی ده بات (۵)﴾ سی جار.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهره بان﴾

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: پ هه نا ده گرم به پ هه وهر دگاری
 خه لکی (۱) مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه لکی (۲) إِلَهِ النَّاسِ * به پ هه رستراوی خه لکی (۳)
 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان و شه ری و هه سووه پ هیدا کهر (که کاتیک ناوی خودا

ببریت) خوی پ نهان دهکات (۴) الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ٥ وهی که وهسوسه دهخاته دلی خه لکيه وه (۵) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنوکه و له ئاده ميزاد (۶) ﴿﴾ سى جار.

۳- «اللهم أنت ربى لا إله إلا أنت خلقتنى وأنا عبدك وأنا على عهدك ووعدك ما استطعتُ أعوذ بك من شر ما صنعتُ أبوء لك بنعمتك عيًّا وأبوء لك بذنبي فأغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت» واته: «خودايه، تو پ هروه ردگاری منى وهیچ پ هرستراویک ههق وراست نییه که شایسته ی پ هرستن بیت جگه له تو نه بیت، تو منت له نه بوونه وه هیناوته بوون، ههتا بتوانم له سهه پ هیمان و به لینی تو م پ هروه ردگارم، پ هنا بو تو ده گرم له شه ری کرده وه کانم، دانه نیم به هه موو نيعمهت و به خشینیک له لایه ن تو وه بو من، ودانه نیم به تاوان وه له کانم؛ له تاوان وه له کانم خوش به، چونکه ته نها تو له تاوان وه له کانی به نده کان خوش ده بیت». [رواه البخاري].

پ ۴۰: له کاتی خه وتن چی ده لیت؟

و: «باسمك اللهم أمت وأحيا» واته: «خودايه به ناوی تو وه ده مرم و ده ژیم». [متفق عليه].

پ ۴۱: چی ده لیت له کاتی ده ستپ یکردن به خواردن؟

و: «بسم الله» واته: «به ناوی خوی گه وه».

ئه گهر له بیرت چو له سه ره تادا بیلیت، ئه وا بلی:

و: «بسم الله في أوله وآخره» واته: «به ناوی خوی گه وه له سه ره تا و کوتادا». [رواه أبو داود

والترمذي].

پ ۴۲: چی ده لیت له پ اش ته وا بوونی خواردن؟

و: «الحمد لله الذي أطعمني هذا، ورزقنيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ» واته: «حه مد

وسوپ اس بو ئه و خودايه ی که ئه م خواردن ورزقه ی پ یبه خشیم به بی هیچ هیز و توانایه ک

له منه وه». [رواه أبو داود وابن ماجه وغيرهما].

پ ۴۳: نزای میوان بو خاوه ن مال چیه؟

و: «اللهم بارك لهم فيما رزقتهم، واغفر لهم وارحمهم» واته: «خودايه به ره که ت وپ یروزی

بکه ت ئه و رزقه ی پ بیانت به خشيووه، ولیبان خوش به و ره حمیان پ یبکه». [رواه مسلم].

پ ۲۴: مروّف جي بليت له پ اش پ ژمين؟

و: دهليت: «الحمد لله»، وبا براكه يان هاورپكه ي پ يي بليت: «يرحمك الله» واته: «خوای گهوره ره حمت پ ييكات». نه گهر براكه ي نه مه ي ووت، با نه و كه سه ي پ ژميوه بليت: «بهديكم الله ويصلح بالكم» واته: «خوای گهوره هيديه تان بدات وحالتان چاك بكات». [رواه البخاري].

پ ۲۵: چي دهليت له پ اش ههستان وته واو بووني دانيشتنى كور وكومه ل (نزاي

كه فاره تي دانيشتن) چييه؟

و: دهليت: «سبحانك اللهم وبحمدك، أشهد أن لا إله إلا أنت، أستغفرك وأتوب إليك» واته: «پ اك ويگهر د و حمد وستايش بو تو نه ي پ هروه ردگار، شاهيدي ده دم هيچ پ هروستراويك به هوق وراستي شايسته ي پ هرستن نيه جگه له تو، داواي ليخوشبوونت ليده كم و به ته ويه وپ ه شيما ني بو لاي تو ده گهر يمه وه» [رواه أبو داود والترمذي وغيرهما].

پ ۲۶: نزاي سواربوون چييه؟

«بسم الله، والحمد لله ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿﴾ * (الحمد لله، الحمد لله، الحمد لله، الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، سبحانك اللهم إني ظلمت نفسي فاغفر لي؛ فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت) *»، به ناوي خودا، و حمد وستايش بو خودا، ﴿پ اك ويگهر دي بو نه و خودايه ي، كه نه مه ي بو رامكر دووين (موسه خهر كردووين) وييمه ش ده سه لاتمان نه بوو به سه ريده * به راستي له دواو ژيشدا هه ر بو لاي نه و خودايه ده گهر يينه وه﴾، ** (واته: حمد وستايش بو پ هروه ردگار، حمد وستايش بو پ هروه ردگار، حمد وستايش بو پ هروه ردگار، خودا له هه موو شتيك گه ورتره، خودا له هه موو شتيك گه ورتره، خودا له هه موو شتيك گه ورتره، پ اك ويگهر ديت نه ي پ هروه ردگار من سته م له نه فسي خوّم كرد؛ ليم خوّش به، چونكه كهس له گونا هه كان خوّش ناييت جگه له تو). [رواه أبو داود والترمذي].

پ ۲۷: نزاي سه فه ركردن چييه؟

«الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿﴾، اللهم إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالْتَقْوَى، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللهم هَوِّنْ

علینا سفرنا هذا واطو عنا بُعَدَه، اللهم أنت الصاحب في السفر، والخليفة في الأهل، اللهم إني أعوذ بك من وَعَثَاء السفر، وكآبة المنظر، وسوء المنقلب في المال والأهل والولد» واته: «خودا له هه موو شتیك گه وره تره، خودا له هه موو شتیك گه وره تره، خودا له هه موو شتیك گه وره تره، ﴿پ اک ویگه ردی بۆ ئه و خودایه ی، که ئه مه ی بۆ رامکردوین (موسه خه ر کردوین) و ئیمه ش دهسه لاتمان نه بوو به سه ریدا * به راستی له دواړوژیشدا هه ر بۆ لای ئه و خودایه ده گه ریښه وه﴾، خودایه ئیمه له م گه شته ماندا داوای چاکه و خوږ اریزی و ئه و کرده وانته لیده که یڼ که تو پ ڼی پازیت، خودایه ئه م گه شته مان بۆ ئاسان بکه و دووریه که یمان بۆ نزیك بکه ره وه، خودایه تو پ اریزه رمان به له م گه شته ماندا و خانه واده که شمان بپ اریزه، که جیمان هیشتوون، خودایه من پ هنات پ یده گرم له ناړه حته تی گه شت و شتیك که ناړه حته مان بکات و -پ هنات پ یده گرم- له خراپ ی حالمان له کاتی گه راڼه وه مان بۆ مال و خیزان».

وئه گه ر گه راڼه وه هه ر ئه و نزیاه ده لیت و ئه م به شه ی بۆ زیاد ده کات:

«آیون تائبون عابدون لربنا حامدون» واته: «گه راڼه وه به پ هشیمانی له تاوان، وه ره وه ها به پ هرسنش بۆ خودا و سوپ اسگوزار وستایش کاریشین بۆ پ هره ردگارمان». [رواه مسلم].

پ ۲۸: ئه و که سه ی سه فه ر ده کات چی نزیاه ک ده کات بۆ که سی نیشته جیبوو؟

و: «أستودعکم الله الذی لا تضیع ودائعہ» واته: «ده تسپ یرم به خوی گه وره، ئه و خویایه ی که هه رگیز سپ ارده کان له لای بز ناڼیت». [رواه أحمد وابن ماجه].

پ ۲۹: ئه و که سه ی نیشته جیبه چی نزیاه ک ده کات بۆ ئه و که سه ی ده یه ویت

سه فه ر بکات؟

و: «أستودع الله دینک، وأمانتک، وخواتیم عملک» واته: «خوی گه وره بتپ اریزیت له ئاینه که ت، وله سپ ارده کانت -له سه لامه تیت له هه موو شتیکدا-، وله کوڼا کرده وه کانت». [رواه أحمد والترمذی].

پ ۳۰: نزی چوونه نیو بازار چیبه؟

و: «لا إله إلا الله وحده لا شریک له، له الملك، وله الحمد، یحیی ویمیت، وهو حی لا یموت، بیده الخیر، وهو علی کل شیء قدیور» واته: «هیچ پ هرس تراویک هه ق وراست نییه که شایسته ی پ هرس تن بیت جگه له الله، وهیچ شه ریک وهاویه شیک نییه، وهه موو شتیك

مولکی ئه‌وه، وهه‌موو سوپ اسپیک هه‌ر بۆ ئه‌وه، وژیان ده‌به‌خشیت و-بوونه‌وه‌ر- ده‌مریبت، وئه‌وه‌هه‌میشه‌ زیندوووه‌ وهه‌رگیز نامریت، وهه‌موو خیریک به‌ده‌ستی ئه‌وه، وئه‌وه‌ له‌ سه‌ر ئه‌نجامدانی هه‌موو کاریک تواناداره‌». [رواه الترمذي وابن ماجه].

پ ۳۱: نزای توره‌بوون چیه‌؟

و: «أعوذ بالله من الشيطان الرجيم» واته: «پ ه‌ئا به‌خوای گه‌وره‌ ده‌گرم له‌شه‌یتانی نه‌فرینلێکراو». [متفق علیه].

پ ۳۲: چی ده‌لیبت به‌که‌سیک که‌ چاکه‌یه‌کی به‌رامبه‌رت کردوه‌؟

و: «جزاك الله خيرا» واته: «خوای گه‌وره‌ پ اداشتی خیرت بداته‌وه‌». [رواه الترمذي].

پ ۳۳: ئه‌وه‌ نزایه‌ چیه‌ که‌ ده‌ووتریت ئه‌گه‌ر سواریه‌که‌ پ ه‌کی که‌وت یان وه‌ستا؟

و: «بسم الله». [رواه أبو داود].

پ ۳۴: چی ده‌لیبت ئه‌گه‌ر شتیک روویدا که‌ پ ئی ئاسووده‌ بوویت؟

و: «الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات» واته: «حه‌مد وستایش بۆ ئه‌وه‌ پ ه‌روه‌ردگاره‌ی که‌ به‌هۆی نیعمه‌تی ئه‌وه‌ شته‌ چاکه‌کان ته‌واو وحبیه‌جی ده‌بیّت». [رواه الحاكم وغيره].

پ ۳۵: چی ده‌لیبت ئه‌گه‌ر شتیک روویدا که‌ پ یت ناخۆش بوو؟

و: «الحمد لله على كل حال» واته: «حه‌مد وستایش بۆ خوای گه‌وره‌ له‌هه‌موو حاله‌تیکدا». [صحيح الجامع].

پ ۳۶: چۆن سه‌لام بکه‌ین و وه‌لامی بده‌ینه‌وه‌؟

و: مسولمان ده‌لیت: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ».

وبراکه‌ی وه‌لامی ده‌داته‌وه‌ وده‌لیت: «وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ». [رواه الترمذي

وَأبو داود وغيرهما].

پ ۳۷: نزای کاتی باران بارین چیه‌؟

و: «اللهم صيباً نافعاً» واته: «خودایه‌ بارانیکی به‌سوود بیّت». [رواه البخاري].

پ ۳۸: پ اش بارینی باران چی نزایه‌ک بووتریت؟

و: «مطرنا بفضل الله ورحمته» واته: «بارانمان بۆ باری به‌فه‌زڵ وپه‌حه‌می خوای گه‌وره‌».

[رواه البخاري ومسلم].

پ ۳۹: نزای با چپیه؟

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا» واته: «ئهی خودایه، داوای هەر خیریکت لیده کهم که بههوی ئهم بایهوه تووشمان ده بیته، و خودایه پ هات پ یده گرم له هەر شه ریکت که بههوی ئهم بایهوه تووشمان بیته». [رواه أبو داود وابن ماجه].

پ ۴۰: نزای بیستنی هه وره گرمه چپیه؟

و: «سبحان الذي يسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته» واته: «پ اک وینیگه رده ئهو پ هه وره دگاره ی که هه وره گرمه سوپ اس و ستایشی ئهو (خوای گه وره) ده کات، هه وره ها فریشته کانیش له هه بیته و ترسی ئهو (ستایشی ده کهن)». [سه رچاوه: موطأ مالک].

پ ۴۱: چی نزایه ک بووتریت کاتیک یه کیک ده بینیت تووشی ناره حه تیه ک بووه؟

و: «الحمد لله الذي عافاني مما ابتلاك به، وفضلني على كثيراً ممن خلق تفضيلاً» واته: «حه مد و ستایش بو ئهو پ هه وره دگاره ی که سه لامه تی کردووم له وهی بههوی بههوی تووشی تاقیکردنه وه کردووه، و فه زلی زوری پ یه خشیووم به سه ر زوری که له دروستکراوه کانی». [رواه الترمذی].

پ ۴۲: چی نزایه ک بکات ئه گهر ترسا له وهی بههوی چاولیدانیه وه شتیکی تووش

بیته؟

و: وله فه رموده دا هاتووه: «ئه گهر یه کیک له ئیوه شتیکی له براهی بینی، له نه فسی ئهو، یان له سامانه که ی که به لایه وه جیی سه رنچراکیشان بوو، ئهوا با نزای به ره که تی بو بکات] چونکه به راستی چاولیدان هه ق و راستیه (پرووده ات)». [رواه أحمد وابن ماجه وغیرهما].

پ ۴۳: چۆن سه لاوات ده دهیت له سه ر پ یعه مبه ر - صلی الله علیه وسلم -؟

و: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» واته: «خودایه وه سف و ستایشی موحه مه د و بنه ماله و شوینکه و تووانی بکه - صلی الله علیه وسلم - هه روه کو چۆن وه سف و ستایشی ئیبراهیم و بنه ماله و شوینکه و تووانیت کرد - علیه السلام -، و به ره که ت وپ یروزی برژینه سه ر موحه مه د و بنه ماله و شوینکه و تووانی - صلی الله علیه وسلم - هه روه کو چۆن به ره که ت رژانه سه ر ئیبراهیم و بنه ماله و شوینکه و تووانی - علیه السلام -، تو ستایشکراو و شکواریت». [متفق علیه].

به شی بابته جوراوجوره کان

پ ۱: ئایا پ پنج حوکمه ته کلیفیه که - پ یسپ اردنه که - چین؟

- و: ۱- واجب. ۲- موسته حه ب (سونه ت). ۳- حه رام.
۴- مه کروه. ۵- حه لال - ریگه پ یدراو.

پ ۲: ئەم پ پنج حوکمه شیبکه ره وه؟

و: ۱- واجب: وه کو پ پنج نویژه فرهزه که، ورژووگرتنی مانگی ره مهزان وچاکه کاری به رامبه ر دایک و باوک.

- واجب هه رکه سیک ئەنجامی بدات؛ پ اداشت ده درپته وه، و هه رکه سیک وازی لیبهینیت - ئەنجامی نه دات؛ سزا ده درپت.

۲- موسته حه ب: وه کو نویژه سونه ته راتبه کان، وشه نوپژ و خواردن به خشین به هه ژاران و سه لامکردن، و پ یی ده ووترپت: (سونه ت یان مه ندوب).

- موسته حه ب هه رکه سیک ئەنجامی بدات؛ پ اداشت ده درپته وه، و هه رکه سیک وازی لیبهینیت - ئەنجامی نه دات؛ سزا نادرپت.

تیبینه کی گرنگ:

پ یویسته مسولمان کاتیک ده بیستیت که فره مانیک سونه ته - موسته حه به - ده بیست ده سته جی ئەنجامی بدات، وه کو شوئکه وتنیک بو پ یغه مبه ر ﷺ.

۳- حه رامکراو: وه کو خواردنه وهی مهی و خراب ه کاری به رامبه ر دایک و باوک و پ چرینی پ هیوهندی خزمایه تی.

- حه رامکراو هه رکه سیک وازی لیبهینیت - ئەنجامی نه دات؛ پ اداشت ده درپته وه، و هه رکه سیک ئەنجامی بدات؛ سزا ده درپت.

۴- مه کروه: وه کو وه رگرتن و پ یدان به دهستی چه پ، و پ یچانه وهی جل له کاتی نویژ.

- مه کروه هه رکه سیک وازی لیبهینیت - ئەنجامی نه دات؛ پ اداشت ده درپته وه، و هه رکه سیک ئەنجامی بدات؛ سزا نادرپت.

۵- حه لال - ریگه پ یدراو: وه کو خواردنی سیو و خواردنه کانی تر و خواردنه وهی چای و خواردنه وه کانی تر، و پ یی ده ووترپت: جائیز ورپگه پ یدراو و حه لال.

- حەلال (پینگە پ یدراو) ھەرکەسیک ئەنجامی بدات؛ پ اداشت نادریتەو، و ھەرکەسیک وازی لیبھیتت - ئەنجامی نەدات-؛ سزا نادریت.

پ ۳: ھۆکمی فرۆشتن و مامەلە بازرگانەکان چییە؟

و: بنچینە لەھەموو فرۆشتنیکی و مامەلەیک ئەوویە کە حەلالە مەگەر ھەندیک جۆر نەبیت کە خۆی گەورە ھەرامی کردوو - **سبحانە و تعالی** -، خۆی گەورە دەفرمویت: ﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ واتە: ﴿خوار پئی داوہ بە کرین و فرۆشتن و حەلالی کردوو بەلام سووی (ریبای) ھەرامکردوو - قەدەغە کردوو-﴾ [سورەتی البقرە: ۲۷۵].

پ ۴: باسی ھەندیک جۆر لە مامەلە و فرۆشتنە بکە کە ھەرامکراون؟

و: ۱- فیلکردن، و پۆ نمونە: شاردنەوی عەیب و کەموکورتی شتومەک.

لەئەبی ھورەیرەو - پەزای خۆی لیبیت - کە پ یغەمبەری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - بەلای کۆمەلێک خواردن تیب ەربوو (لەناو شتیک بوو وەکو سەبەتە بەسەر یە کەو،) دەستی خستە نیوی، و تەری بەردەستی کەوت، فەرمووی: «ئەمە چییە ئەی خاوەنی خواردنە کە؟»، - خاوەنە کە - ووتی: باران لیبی داوہ ئەی پ یغەمبەری خودا، ئەویش فەرمووی: «ئەی پۆچی نەتخستە سەرەو پۆئەوی خەلکی بیبیتت؟ ئەووی فیل بکات لە من نییە». [رواھ مسلم].

۲- ریبە (سو): پۆ نمونە کەسیک سەد ھەزار دینار قەرز وەربگریت لە کەسیکی تر، و خاوەن قەرزە کە مەرجی ئەو دابنیت کە لە کاتی گیرانەوی دوو سەد ھەزاری پ یدات. و ئەم زیادەییە ریبای ھەرامکراو،

خۆی گەورە دەفرمویت: ﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ واتە: ﴿خوار پئی داوہ بە کرین و فرۆشتن و حەلالی کردوو بەلام سووی (ریبای) ھەرامکردوو - قەدەغە کردوو-﴾ [سورەتی البقرە: ۲۷۵].

۳- غەرەر (نادلنیایی و مەترسی) و نەزانین: وەکو فرۆشتنی شیرینی نیو گوانی ئازەل، یان فرۆشتنی ماسی لە ئاودا کە ھیشتا راوی نەکردوو چونکە ئەم جۆرە فرۆشتنە نەزانی و نادلنیایی تیدایە.

لە فەرموودەدا ھاتوو: «پ یغەمبەر ﷺ نەھی کردوو لەو فرۆشتنە کە غەرەری (نادلنیایی و مەترسی) تیدایە». [رواھ مسلم].

پ ۵: باسی هه ندیك له نعیمه ته كانی خوای گه وره بکه كه پ یتي به خشیوووه؟

و: ۱- نیعمه تی ئیسلامه تی، ویه کیک نیت له کافره کان.

۲- نیعمه تی شوینکه وتنی سونه ت، ویه کیک نیت له بیدعه چیه کان.

۳- نیعمه تی له ش ساغی وعافیه ت له گوی و بیستن و بینین و پرێکردن وهتد.

۴- نیعمه تی خواردن و خواردنه وه وپ وشین.

نیعمه ته كانی خوای گه وره زۆرن و له ژماردن نایهن، خوای گه وره ده فره مویت: ﴿وَإِنْ

تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ واته: ﴿وه ئه گهر (بتانه ویت) نیعمه ته كانی خوا بژمیرن ناتوانن بیان ژمیرن به پراستی خوا لیبورده و میهره بانه﴾ [سوره تی النحل: ۱۸].

پ ۶: واجب چیه له سه زمان سه باره ت به نیعمه ته كان؟ وچۆن سوپ اسگوزاری

ده ربیرین له سه ره ئه وهی پ یمان به خشراوه؟

و: واجب: ئه وهیه سوپ اسگوزار بین وحه مد و ستایشی خوای گه وره بکهین به زمان

له سه ره ئه وهی ئه م نیعمه تانه ی پ بیه خشیووین و ته نها ئه و خاوهن فه زله له م به خشینه دا،

وهه ره ها به کاره یتانی ئه م نیعمه تانه به شیوه یه ک که بیه تته هوی ره زامه ندی خوای گه وره، نه ک

بۆ تاوان و سه ره پ یتچیکردنی فه زمانه كانی پ هره و دگار به کاریان به یتین.

پ ۷: ئایا جه ژنه كانی مسولمانان كامانه؟

و: جه ژنی ره مه زمان - عید الفطر -، و جه ژنی قوربان - عید الأضحی -.

- له و فره مووده دا هاتوو که ئه نه س ده یگر یتته وه، ده لیت: کاتیک پ یتغه مبه ری خودا -

صلی الله علیه وسلم - هات بۆ مه دینه، بینی خه لکی دوو رۆژیان هه بوو که یارییان یتیدا

ده کرد، ئه ویش فره مووی: «ئه م دوو رۆژه چین؟»، ووتیان: ئیبه له جاهیلیه تدا - له پ یش

ئیسلامدا - له م دوو رۆژه دا یاریمان ده کرد، پ یتغه مبه ری خودا - صلی الله علیه وسلم -

فهرمووی: «خوای گه وره شتیکی خیرتری له م دووانه پ بیه خشیوون: رۆژی قوربان (جه ژنی

قوربان) و رۆژی پۆزووشکاندن (جه ژنی ره مه زمان)». [رواه أبو داود].

و جگه له م دوو جه ژنه؛ هه موو جه ژنه كانی تر داهینراو و بیدعه ن.

پ ۸: ئایا باشتترین مانگ کامه یانه؟

و: مانگی ره مه زمان.

پ ۹: ئايا باشترين روژ له ههفته دا كامه يانه؟

و: روژى جومعه.

پ ۱۰: ئايا باشترين روژ له سالدا كام روژه؟

و: روژى عه ره فه.

پ ۱۱: ئايا باشترين شهو له سالدا كامه يانه؟

و: شهوى قه در.

پ ۱۲: ئايا چى واجبه له سه رت كاتيك ته گه ر ئافره تىكى نامه حه رم ده بينيت؟

و: واجب برى تيه له لادانى چاو له سه رى و چاو دا گرتن له ئاستى، و سه ير نه كردنى، خواى گه و ره

ده فه رمو يت: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ﴾ واته: ﴿ئهى پ يغه مبه ر ﷺ﴾ بلى به پ

ياوانى ئيماندار (چاويان له ئاست سه ير كردنى ئافره تى نامه حه رم) پ ارى زن ﴿[سوره تى النور: ۳۰].

پ ۱۳: ئايا دوژمنه كانى مروّف كين؟

۱- نه نفسى فه رمانكار به خراب ه: ئه وهش له كاتيك دايه كه مروّف شوين داواكارى

ئارزه ووه كانى بكه و يت له سه رپ يچى كردنى پ هروه ردگاريدا، پ هروه ردگار ده فه رمو يت:

﴿وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّيَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

واته: ﴿وه (يوسف ووتى) من هه رگيز پ اكانه بو خوم ناكمه (چونكه) به پراستى نه فس زور

فه رمانده ره به خراب ه بيچگه ئه و نه فسه كه پ هروه ردگارم ره حمى پ ئى كردى ت به پراستى پ

هروه ردگارم لى بوورده و ميهره بانه ﴿[سوره تى يوسف: ۵۳].

۲- شه يتان: دوژمنى نه وهى ئاده مه و ئامانجى ئه وه يه مروّف گو مراه بيت و وه سه وه سى بو

ده كات بو ئه وهى خراب ه بكات و به ره و دوژه خى ده بات، خواى گه و ره ده فه رمو يت: ﴿يَتَأْتِيهَا

النَّاسُ كُلُّوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾

واته: ﴿ئهى خه لكينه بخون له وهى كه له زه ويديايه به حه لالى و پ اكى وه دواى هه نگاوه كانى

شه يتان مه كه ون به پراستى شه يتان دوژمنى كى ئاشكراتانه ﴿[سوره تى البقره: ۱۶۸].

۳- هاوړپى خراب: ئه وانه ي هانى مروّف ده دن بو شه ر و خراب ه، و دوورى ده خه نه وه

له خي ر و چا كه، خواى گه و ره ده فه رمو يت: ﴿الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾

واته: ﴿دُؤَسْتُ وَخَوْشَه‌وِیَسْتَه‌کَانَ لَه‌و رُوژَه‌دَا دُوژَمَنی یَه‌کُتَرَن جَگَه لَه پ اَرِیَزْکَارَان وَ لَه‌خَوَاتِرْسَان نَه‌بِیَّت﴾ [سوره‌تی الزخرف: ۶۷].

پ ۱۴: ئایا ته‌وبه‌کردن چیه؟

و: بریتیه له‌گه‌رانه‌وه له‌تاوانکردن وپ ه‌شیمانی له‌سه‌ر کردنی سه‌رپ یچی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره -بؤ- گوئریه‌لی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره، خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رموئیت: ﴿وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَعَآمَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ أَهْتَدَى﴾ واته: ﴿وه به‌راستی من زور لی‌بوورده‌م له‌و که‌سه‌ی ته‌وبه‌ی کردیئت و باوه‌ری هیناییت و کرده‌وه‌ی چاکی کردیئت پ اشان به‌رده‌وام بوو بیئت له‌سه‌ر ئه‌و ری‌بازه﴾ [طه: ۸۲].

پ ۱۵: ئایا مه‌رجه‌کانی ته‌وبه‌کردنی راست‌گوئیانه چین؟

و: ۱- واژه‌بینان له‌گونه‌ه‌که به‌ته‌واوی.

۲- پ یداگیری له‌سه‌ر نه‌گه‌رانه‌وه بؤ کردنی ئه‌و گونه‌ه‌انه.

۳- گپ‌رانه‌وه‌ی مافه‌کان بؤ خاوه‌نه‌کانیان.

۴- پ ه‌شیمانی له‌سه‌ر کردنی گونه‌ه‌کانی پ یشوو.

خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رموئیت: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرَ اللَّهُ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وه ئه‌وانه‌ی که کاتیک کرده‌وه‌یه‌کی ناشیرین ده‌کن یان ستم له‌خ‌ویان ده‌کن که یادی خ‌ویان کرده‌وه ئه‌مجا داوای لی‌بووردن ده‌کن بؤ گونه‌ه‌کانیان ئایا کی ده‌بووریت له‌گونه‌ه‌کان بی‌جگه له‌خوا؟ وه به‌رده‌وام نابن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که کردوئیانه له‌کاتیکدا بزنان (که گونه‌ه‌ه)﴾ [سوره‌تی آل عمران: ۱۳۵].

پ ۱۶: مانای (سه‌لاواتدان له‌سه‌ر پ یغه‌مبه‌ر ﷺ) چیه؟

و: واته: داوا له‌خ‌وای گه‌وره ده‌که‌یت که ستایشی پ یغه‌مبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - بکات له‌لای ئه‌وانه‌ی له‌ئاسمانه‌کاندان.

پ ۱۷: مانای (سبحان الله) چیه؟

و: ته‌سبیح کردن واته: دانپ یدانان به‌پ اک وینگه‌ردی خ‌وای گه‌وره له‌هه‌موو که‌موکورتی و عیب و خ‌راپ هیه‌ک وه‌موو ئه‌مانه دوورن له‌پ ه‌روه‌ردگار - سبحانه‌و‌تعالی -.

پ ۱۸: مانای (الحمد لله) چیه؟

و: حمد و ستایشکردنی خوی گورهیه - **سبحانه و تعالی**، و وهسفرکردنیه تی به سیفته بهرز و کامل و جوانه کان.

پ ۱۹: مانای (الله اکبر) چیه؟

و: واته: پ هروهردگار - **سبحانه و تعالی** - لهه موو شتیک شکودارتر و مهزنتره.

پ ۲۰: مانای (لا حول ولا قوة الا بالله) چیه؟

و: واته: بهنده حالی ناگوریت بو حالینکی تر، وهیچ هینزینکی نییه لهسه ر ئه مه مه گهر خوی گوره یارمه تی بدات.

پ ۲۱: مانای (أستغفر الله) چیه؟

و: واته: مروّف داوا له پ هروهردگاری ده کات به وهی له گوناهاه کانی خوش بیت وعه یب وکه موکورتیه کانی دابپ و شیت.

کوتایی

وله کوتاییدا:

پ یویسته دایکان و باوکان ئەم پ رسیارانه شیبکهنه وه بۆ رۆڵه کانیان و بهردهوام بۆیان بخویننه وه ههتا فیری دهبن بۆئهووی لهسه ر قسه وکرده وه و بیروباوهری دروست گهوره بین، وههروهه پ هروهه کردنیان لهسه ر ئەم بابتهانه گرنگتره له دابینکردنی خواردن و جلوبه رگ بۆیان، خوی گهوره دهفه رمویت:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا فُؤَا أَنفُسِكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾ واته: ﴿ئهی ئهوانهی که باوه رتان هیناوه خۆتان وکه سوکارتان پ ارین له ئاگری که سووته مه نیه کهی ئاده می و بهرده، سه رپ هرشتی ئه و (ئاگری دۆزه خه ن) چه ند فریشته یه کی زبر وتوندوتیژی وان که ناهه رمانی خوا ناکه ن له وهی که فه رمانیان پ ئی ده دات وه چ فه رمانیکیان پ ئی بدری ت ده یکه ن﴾ [سوره تی التحريم: 6]. وپ یغه مبه ری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده فه رمویت: «وپ یاو شوانه - چاودی ره - له سه ر خیزانه که ی و به رپ رسیاره له سه ر ژیر ده سته کانی، وئافه رت شوانه - چاودی ره - له سه ر مالی میرده که ی - خیزانه که ی - و به رپ رسیاره له سه ریان». [رواه البخاري ومسلم].

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

پ ڀرست

- پ ٽشه ڪي ٤
- پ بهشي عه قيده -بيروباوهر- ٦
- پ ١: پ هروه دگارت ڪييه؟ ٦
- پ ٢: ٽاينت چييه؟ ٦
- پ ٣: پ ٽغه مبه ره ڪهت ڪييه؟ ٦
- پ ٤: وشه ي ته ووحيد (يه ڪ خوا پ هرستي) چييه وباسي ماناي ته ووحيد بکه؟ ٦
- پ ٥: ٽايا خواهي گهوره -عزوجل- له ڪوٽيه؟ ٦
- پ ٦: واتاي شاهيدي دان بهوهي (محمد رسول الله: موحه ممه د پ ٽغه مبه ري خواهه) چييه؟ ٧
- پ ٧: بوجي خواهي گهوره ٽيمه ي دروست ڪردووه؟ ٨
- پ ٨: ٽايا پ هرستن -عبيادهت- چييه؟ ٨
- پ ٩: گهوره ترين ٽهرڪ -واجب- له سه زمان چييه؟ ٨
- پ ١٠: جوړه ڪاني ته ووحيد -يه ڪ خوا پ هرستي- چين؟ ٨
- پ ١١: گهوره ترين تاوان چييه؟ ٩
- پ ١٢: باسي شيرڪ و جوړه ڪاني بکه؟ ٩
- پ ١٣: ٽايا هيچ يه ڪيڪ غهيب ده زانيت جگه له الله - سبحانه وتعالیٰ -؟ ١٠
- پ ١٤: پ ايه ڪاني ٽيمان (باوهر) چين، بيان ٽميره؟ ١٠
- پ ١٥: پ ايه ڪاني ٽيمان (باوهر) روون بکه ره وه؟ ١٠
- پ ١٦: پ ٽناسه ي قورٽان چييه؟ ١٣
- پ ١٧: ٽايا سونهت چييه؟ ١٣
- پ ١٨: بيدعه -داهيتان له ٽاين- چييه؟ وٽايا قبولي بکه ين؟ ١٣
- پ ١٩: باسي بيروباوهر ي وه لاءِ (دوستايه تي) وبه راءِ (خوبه ري ڪردن) بکه؟ ١٤
- پ ٢٠: ٽايا خواهي گهوره هيچ ٽاين ڪي تر قبول ده ڪات جگه له ٽايني ٽيسلام؟ ١٤
- پ ٢١: ڪوفر به قسه و ڪرده وه و بيروباوهر ده بيت، نمونه بهينه وه له سهريان؟ ١٤

- پ ۲۲: دو پرووی - نیفاق - چیه و جوړه کانی چین؟ ۱۵
- پ ۲۳: کوټا پ ټغه مبهړ کښه؟ ۱۵
- پ ۲۴: ئایا موعجزه چیه؟ ۱۶
- پ ۲۵: ئایا هاوه لآن - سه حابه - کین؟ ئایا پ یوښته خوشم بوین؟ ۱۶
- پ ۲۶: ئایا دایکانی ئیمانداران کین؟ ۱۶
- پ ۲۷: ئه رکی ئیمه چیه بهرامبهړ به بنه مالله ی - ئه هلی به یتي - پ ټغه مبهړ - صلی الله علیه وسلم -؟ ۱۶
- پ ۲۸: ئه رکی - واجبی - ئیمه چیه بهرامبهړ به فرمانره ووا مسولمانه کان؟ ۱۷
- پ ۲۹: شوینی نیشته جیبوونی ئیمانداران - دارالمؤمنین - چیه؟ ۱۷
- پ ۳۰: شوینی نیشته جیبوونی کافره کان چیه؟ ۱۷
- پ ۳۱: ترس چیه؟ هیوا - ره جا - چیه؟ به لگه کان چین سه باره تیان؟ ۱۷
- پ ۳۰: هه ندیگ ناو و سیفاته کانی خوی گه و ره باس بکه؟ ۱۸
- پ ۳۳: ئم ناوانه شیبکه ره وه؟ ۱۸
- پ ۳۴: ئه رکی ئیمه چیه بهرامبهړ به زانایانی مسولمانان؟ ۱۸
- پ ۳۵: ئایادوښته کانی - وه لیه کانی - خوی گه و ره کین؟ ۱۹
- پ ۳۶: ئایا ئیمان (باوهر) به قسه و کرده وه یه؟ ۱۹
- پ ۳۷: ئایا ئیمان زیاد و کم ده کات؟ ۱۹
- پ ۳۸: ئیحسان چیه؟ ۱۹
- پ ۳۹: که ی کرده وه کان له لای خوی گه و ره قبول ده کرین - سبحانه و تعالی -؟ ۱۹
- پ ۴۰: ته وه کول - پ شتبه ستن - به خوی گه و ره چیه؟ ۲۰
- پ ۴۱: ئایا ئه رکی - واجبی - فرمان کردن به چاکه ونه هی کردن له خرابه چیه؟ ۲۰
- پ ۴۲: ئایا ئه هلی سونه وجه ماعت کین؟ ۲۰
- پ ۴۱: به شی فیهه ۲۱
- پ ۱: پ یناسه ی پ اککردنه وه (الطهارة) له فیهه چیه؟ ۲۱
- پ ۲: چون شتیک پ اکده کرېته وه ئه گهر تووشی پ یسی بوویت؟ ۲۱
- پ ۳: ئایا فزل و پ اداشتی ده ستونیزگرتن چیه؟ ۲۱

- پ ۴: چۆن دەستنوئۆز دەگریت؟ ۲۲
- پ ۵: فەرزەکانی دەستنوئۆز چین؟ ژمارەیان چەندە؟ ۲۲
- پ ۶: سونەتەکانی دەستنوئۆز چین؟ وژمارەیان چەندە؟ ۲۳
- پ ۷: ئەو شتانەى دەبیتتە ھۆى شکاندنى - ھەلۆەشانندنەوہى - دەستنوئۆزگرتن، بیانژمیرە؟ ۲۴
- پ ۸: ئایا تەبەموم کردن چیبە؟ ۲۴
- پ ۹: چۆن تەبەموم بکەین؟ ۲۴
- پ ۱۰: ئەو شتانە چین کە دەبنە ھۆى ھەلۆەشانندنەوہى تەبەموم؟ ۲۴
- پ ۱۱: ئایا خوف و گۆرەوویبەکان چیبین؟ وئایا دەبیتتە مەسح بکاتە سەریان؟ ۲۴
- پ ۱۲: حیکمەتى مەسحکردن لەسەر خوفەکان - گۆرەوویبەکان - باس بکە؟ ۲۵
- پ ۱۳: مەرجهکانى دروستیى مەسح لەسەر خوفەکان - گۆرەوویبەکان - چین؟ ۲۵
- پ ۱۴: سیفەت و چۆنیەتى مەسحکردن لەسەر گۆرەوویبەکان - خوفەکان - چۆنە؟ ۲۵
- پ ۱۵: چى شتیىک دەبیتتە ھۆى ھەلۆەشانندنەوہى مەسحکردن لەسەر خوفەکان؟ ۲۵
- پ ۱۶: واتای نوئۆز چیبە؟ ۲۶
- پ ۱۷: ھوکمی نوئۆزکردن چیبە؟ ۲۶
- پ ۱۸: ھوکمی وازھێنان لەنوئۆزکردن چیبە؟ ۲۶
- پ ۱۹: چەند نوئۆز واجبە لەسەر مەسولمان لەرۆژ وشەوێکدا؟ وژمارەى پکاتەکانى ھەرنوئۆزیک چەندە؟ ۲۶
- پ ۲۰: مەرجهکانى دروستیى نوئۆزکردن بژمیرە؟ ۲۶
- پ ۲۱: ژمارەى پایەکانى - ڕوکنەکانى - نوئۆز بژمیرە؟ ۲۷
- پ ۲۲: واجبەکانى نوئۆز باس بکە؟ ۲۸
- پ ۲۳: ئایا سونەتەکانى نوئۆز چین؟ ۲۸
- پ ۲۴: ئەو شتانەى نوئۆز پ وچەل دەکەنەوہ، بیانژمیرە؟ ۳۱
- پ ۲۵: مەسولمان دەبیتتە چۆن نوئۆز بکات؟ ۳۱
- پ ۲۶: چى زیکرێک دەلیبیت لەپاش سەلامدانەوہ لەنوئۆز؟ ۳۶
- پ ۲۷: ئایا نوئۆز سونەتە راتبەکان کامانەن؟ وفەزڵ وپاداشتیان چیبە؟ ۳۷
- پ ۲۸: ئایا باشتەین رۆژى ھەفتە کام رۆژە؟ ۳۸

- پ ۲۹: آیا حوكمی نوپژى جومعه - ههينى - چيه؟ ۳۸
- پ ۳۰: ژماره‌ى ركاتەكانى نوپژى جومعه چەندە؟ ۳۸
- پ ۳۱: آیا دواكهوتن ونه‌رېشتن بۆ نوپژى جومعه رېگه‌پ یدراوه؟ ۳۸
- پ ۳۲: آیا سونه‌ته‌كانى رۆژى جومعه‌چين؟ ۳۹
- پ ۳۳: باسى فه‌زّل وپ اداسى نوپژى به‌كومه‌ل - جه‌ماعه‌ت - بكه؟ ۳۹
- پ ۳۴: آیا خشوع له‌نوپژدا چيه؟ ۳۹
- پ ۳۵: پ یناسه‌ى زه‌كات بكه؟ ۳۹
- پ ۳۶: آیا خيترکردنى سونه‌ت چيه؟ ۳۹
- پ ۳۷: پ یناسه‌ى رۆژووگرتن بكه؟ ۴۰
- پ ۳۸: باسى فه‌زّل وپ اداسى رۆژووگرتنى مانگى ره‌مه‌زان بكه؟ ۴۰
- پ ۳۹: باسى فه‌زّل وپ اداسى رۆژووگرتنى سونه‌ت بكه؟ ۴۰
- پ ۴۰: هه‌ندىك له‌و شتانه‌ بلنى كه‌ ده‌بنه‌ هۆى پ وچه‌لبوونه‌وه‌ى - هه‌لوه‌شانده‌وه‌ى - رۆژوو؟ ۴۰
- پ ۴۱: آیا سونه‌ته‌كانى رۆژووگرتن چين؟ ۴۱
- پ ۴۲: پ یناسه‌ى حه‌ج بكه؟ ۴۱
- پ ۴۳: پ ايه‌كانى حه‌ج‌کردن بژميره؟ ۴۱
- پ ۴۴: آیا فه‌زّل وپ اداسى حه‌ج‌کردن چيه؟ ۴۱
- پ ۴۵: پ یناسه‌ى عومره‌ بكه؟ ۴۲
- پ ۴۶: پ ايه‌كانى عومره‌کردن بژميره؟ ۴۲
- پ ۴۷: آیا جيهاد‌کردن له‌پ یناو خواى گه‌وره‌ چيه؟ ۴۲
- به‌شى ژياننامه‌ى (سیره‌ى) پ ښه‌مبه‌ر ﷺ ۴۳
- پ ۱: آیا ره‌چه‌له‌كى پ ښه‌مبه‌رمان موحه‌مه‌د ﷺ چيه؟ ۴۳
- پ ۲: ناوى داىكى پ ښه‌مبه‌رمان ﷺ چيه؟ ۴۳
- پ ۳: كه‌ى باوكى وه‌فاتى كرد؟ ۴۳
- پ ۴: پ ښه‌مبه‌ر ﷺ كه‌ى له‌دايكبووه؟ ۴۳
- پ ۵: پ ښه‌مبه‌ر ﷺ له‌چى شونىتك له‌دايكبووه؟ ۴۳
- پ ۶: دايه‌ن - مامان - ومنالراگر - حاضنه‌ى ئه‌و كى بوو جگه‌ له‌داىكى خۆى؟ ۴۳

- پ ۷: کهی دایکی وه فاتیکرد؟ ۴۳
- پ ۸: پ اش کوچی دوابی (عه بدولموت ته لیب) ی باپ یری کئی به ختیوکردنی گرته ته ستوی خوی؟
..... ۴۳
- پ ۹: کهی له گهل مامی رویشته به ره و شام؟ ۴۴
- پ ۱۰: رویشتنی دووه می به ره و شام، کهی بوو؟ ۴۴
- پ ۱۱: کهی قوره یش جاریکی تر که عبه یان توژه نکرده وه؟ ۴۴
- پ ۱۲: ته مهنی چند سال بوو کاتیک وه کو پ یغهمبه ر نیردرا؟ ویو کئی نیردرا وه؟ ۴۴
- پ ۱۳: وه حی - سروش - چون ده ستیپ یکرد؟ ۴۴
- پ ۱۴: پ یغهمبه ر ﷺ حالی چون بوو له پ یش وه حی؟ ویه که مجار کهی بوو که وه حی بو
سهر دابه زی؟ ۴۴
- پ ۱۵: یه که مین ئایه ته کان کامانه بوون له قورئانی پ یروز که بوی دابه زیندرا؟ ۴۵
- پ ۱۶: یه که م کهس کئی بوو که باوه ری به پ هیامه کهی هینا؟ ۴۵
- پ ۱۷: بانگه وازی بو ئاینی ئیسلام چون بوو له مه ککه دا؟ ۴۵
- پ ۱۸: حالی پ یغهمبه ر ﷺ چون بوو وکئی باوه ری پ یی هینا له پ اش ئاشکر اکردنی
بانگه وازی به که؟ ۴۵
- پ ۱۹: کئی وه فاتیکرد له سالی دهی می پ یغهمبه رایه تی ﷺ؟ ۴۶
- پ ۲۰: شه وره وی و به رزبوونه وه - به ره و ئاسمان - (الإسرائ و المعراج) کهی بوو؟ ۴۶
- پ ۲۱: پ یغهمبه ر ﷺ چون بانگه وازی خه لکی ده کرد له دهره وهی مه که؟ ۴۶
- پ ۲۲: پ یغهمبه ر ﷺ چند سال له مه ککه مایه وه؛ بانگه وازی ده کرد؟ ۴۶
- پ ۲۳: پ یغهمبه ر ﷺ بو کوی کوچی کرد؟ ۴۶
- پ ۲۴: پ یغهمبه ر ﷺ چند سال له مه دینه مایه وه؟ ۴۶
- پ ۲۵: چی شتیکی له سهر فهرزکرا له مه دینه له شه ر یعه ته کانی ئاینی ئیسلام؟ ۴۶
- پ ۲۶: گرنگترین ئه و جهنگانه ی به رپ ای کرد وه، کامانه ن؟ ۴۶
- پ ۲۷: کوتا ئایه ت چی بوو له قورئان یپ یروز که دابه زیندرا؟ ۴۷
- پ ۲۸: کهی پ یغهمبه ر ﷺ وه فاتیکرد؟ ته مهنی چند بوو؟ ۴۷
- پ ۲۹: خیزانه کانی پ یغهمبه ر ﷺ ناویان چی بوو - ره زای خویان لیبت - ؟ ۴۷

- پ ۳۰: پ ڀڃه مبر ﷺ ڇهن مندالی هه بووه وناويان ڇپيه؟ ۴۷
- پ ۳۱: هه نديڪ له سيفه ته لاشه ييه کاني پ ڀڃه مبر ﷺ باس بکه؟ ۴۸
- پ ۳۲: پ ڀڃه مبر ﷺ ئومه ته کهي له سهر چي جيھيشت؟ ۴۸
- به شي راقه ڪردن - ته فسير - ۴۹
- پ ۱: سوره تي - الفاتحة - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۴۹
- پ ۲: سوره تي - الزلزلة - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۰
- پ ۳: سوره تي - العاديات - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۲
- پ ۴: سوره تي - القارعة - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۴
- پ ۵: سوره تي - التكاثر - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۶
- پ ۶: سوره تي - العصر - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۷
- پ ۷: سوره تي - الهمزة - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۸
- پ ۸: سوره تي - الفيل - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۵۹
- پ ۹: سوره تي - قريش - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۱
- پ ۱۰: سوره تي - الماعون - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۲
- پ ۱۱: سوره تي - الڪوثر - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۳
- پ ۱۲: سوره تي - الڪافرون - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۴
- پ ۱۳: سوره تي - النصر - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۵
- پ ۱۴: سوره تي - المسد - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۶
- پ ۱۵: سوره تي - الإخلاص - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۷
- پ ۱۶: سوره تي - الفلق - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۸
- پ ۱۷: سوره تي - الناس - بخوينه وراقه ي بکه؟ ۶۹
- به شي فهرمووده ۷۰
- پ ۱: ئم فهرمووده به ته واو بکه: (هه موو کارو ڪرده وهيه ڪ به پ ئي نيٽ و مه به سته...) ،
 وهه نديڪ له سووده کاني باس بکه؟ ۷۰
- پ ۲: ئم فهرمووده به ته واو بکه: (ئوهي ڪرده وهيه ڪ - پ هر ستنيڪ - دابه نيٽ لهم ئينه ي
 ئيمه...) ، وهه نديڪ له سووده کاني باس بکه؟ ۷۰

- پ ۳: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (له كاتيك دانىشتبووين لاي پ يغمبەرى خودا - صلى الله عليه وسلم - ...)، وهه نديك له سووده كاني باس بكه؟ ۷۱
- پ ۴: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (چاكترين وكاملترين باوهردار له ئيماندا ئەوه يانه...)، وهه نديك له سووده كاني باس بكه؟ ۷۲
- پ ۵: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ئەوهى سوئند به جگه له خواى گه وره بخوات...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۳
- پ ۶: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ههچ كه سيك له ئيوه ئيماني تەواو وكامل ناييت...)، وهه نديك له سووده كاني باس بكه؟ ۷۳
- پ ۷: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ههچ يه كيك له ئيوه باوهرى كامل نيه هه تا وه كو ئەوهى بۆ خۆى پ يى خۆشه...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۳
- پ ۸: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (سوئند به ئەو-زاتهى- نهفسى منى به دهسته ...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۴
- پ ۹: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (لا حول ولا قوة إلا بالله ...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۴
- پ ۱۰: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (له لاشه دا پ ارچه گوشتيك ههيه ...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۵
- پ ۱۱: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ههركه سيك كۆتا قسهى - لا إله إلا الله - بيت ...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۵
- پ ۱۲: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ئيماندار تانه ده ر ونه فره تليكه ر و...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۵
- پ ۱۳: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (له چاكتي ئيسلامه تي مروّف ...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۶
- پ ۱۴: ئەم فەرمودەيە تەواوبكە: (ئەوهى پ يتيك له كتيبه كهى خواى گه وره -قورئان- بخوينيت...)، وهه نديك له سووده كاني باسبكه؟ ۷۶
- بهشى ئەدهب و پرده وشته ئيسلاميه كان ۷۷
- رهوشت و ئەدهب به رامبه ر خواى گه وره - سبحانه و تعالى - ۷۷

- پ ۱: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر خوای گەورە - سبحانہ و تعالیٰ - دەبیئت چۆن بیئت؟ ۷۷.....
- ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر پ ڤەغەمبەر ﷺ..... ۷۷.....
- پ ۲: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر پ ڤەغەمبەر ﷺ دەبیئت چۆن بیئت؟ ۷۷.....
- ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر دایک و باوک..... ۷۷.....
- پ ۳: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر دایک و باوک دەبیئت چۆن بیئت؟ ۷۷.....
- و: ۱- گوٲرایەلی کردنیان لەشتیک کە سەرپ ڤچی و تاوانی تیدا نەبیئت..... ۷۷.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی گەیانندی پ هیوهندی خزمایه‌تی..... ۷۸.....
- پ ۴: چۆن پ هیوهندی خزمایه‌تی بگەنیم؟..... ۷۸.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی براهی‌تی لەپ ڤناو خوای گەورە..... ۷۸.....
- پ ۵: ره‌وشت و هەلسوکە و تم چۆن بیئت بەرامبەر برا و هاوڕێکانم؟..... ۷۸.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی دراوسێیه‌تی..... ۷۹.....
- پ ۶: ئەدەب و ره‌وشت دەبیئت چۆن بیئت بەرامبەر دراوسی؟..... ۷۹.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی میوانداری..... ۷۹.....
- پ ۷: ره‌وشت وئەدەبە کانی میوانداری چین، باسیان بکە؟..... ۷۹.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی سەردانیکردنی نەخۆش..... ۸۰.....
- پ ۸: ره‌وشت وئەدەبە کانی سەردانیکردنی نەخۆش باسبکە؟..... ۸۰.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی فیربوونی زانست و دانیشتن..... ۸۰.....
- پ ۹: ره‌وشت وئەدەبە کانی فیربوونی زانست و زانیاری باسبکە؟..... ۸۰.....
- پ ۱۰: ره‌وشت وئەدەبە کانی دانیشتن باسبکە؟..... ۸۱.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی خەوتن..... ۸۱.....
- پ ۱۱: ره‌وشت وئەدەبە کانی خەوتن باسبکە؟..... ۸۱.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی خواردن..... ۸۲.....
- پ ۱۲: ره‌وشت وئەدەبە کانی خواردن باسبکە؟..... ۸۲.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی پ ۆشاک..... ۸۳.....
- پ ۱۳: ره‌وشت وئەدەبە کانی پ ۆشاک باسبکە؟..... ۸۳.....
- ره‌وشت وئەدەبە کانی سواربوون..... ۸۳.....

- پ ۱۴: ره‌وشت وئەدەبە کانی سواربوون باسبکه؟ ۸۳
- پ ۱۵: ره‌وشت وئەدەبە کانی ریڭگاو بان باسبکه؟ ۸۴
- پ ۱۶: ره‌وشت وئەدەبە کانی دەرچوون وهاتنه‌وه بۆ مأل باسبکه؟ ۸۴
- پ ۱۷: هەندیک له ره‌وشت وئەدەبە کانی سه‌رئاوکردن باسبکه؟ ۸۴
- پ ۱۸: ره‌وشت وئەدەبە کانی مزگه‌وت باسبکه؟ ۸۵
- پ ۱۹: ره‌وشت وئەدەبە کانی سه‌لامکردن باسبکه؟ ۸۵
- پ ۲۰: ره‌وشت وئەدەبە کانی روخسه‌ت وه‌رگرتن باسبکه؟ ۸۶
- پ ۲۱: ره‌وشت وئەدەبە کانی نهرمونیان بوون به‌رامبه‌ر ئاژه‌لان باسبکه؟ ۸۷
- پ ۲۲: ره‌وشت وئەدەبە کانی وه‌رزشکردن باسبکه؟ ۸۷
- پ ۲۳: ره‌وشت وئەدەبە کانی سو‌عبه‌تکردن باسبکه؟ ۸۷
- پ ۲۴: ره‌وشت وئەدەبە کانی پ ژمین باسبکه؟ ۸۷
- پ ۲۵: ره‌وشت وئەدەبە کانی باویشکدان باسبکه؟ ۸۸
- پ ۲۶: ره‌وشت وئەدەبە کانی خویندنی قورئانی پ یروژ باسبکه؟ ۸۸
- پ ۲۷: به‌شی ره‌وشته‌کان ۸۹

- پ ۱: باسی ره وشت جوانی بکه؟ ۸۹
- پ ۲: بوجی ده بیت پ ابه ند بین به ره وشته جوانه کان؟ ۸۹
- پ ۳: ئایا ره وشته کان له کوئوه وه ربگرین؟ ۸۹
- پ ۴: ره وشتی چاکه کاری - ئیحسان - چیه ونمونه کانی چین؟ ۸۹
- پ ۵: جی شتیک پ یچه وانه ی چاکه کاریه؟ ۹۰
- پ ۶: جوره کانی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - کامانه ن وهه ندیک نمونه بهینه وه له سه ریان؟ ۹۰
- پ ۷: دژی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - چیه؟ ۹۱
- پ ۸: ئایا ره وشتی راستگویی چیه؟ ۹۱
- پ ۹: ئایا پ یچه وانه ی راستگویی چیه؟ ۹۱
- پ ۱۰: جوره کانی ئارامگرتن - سه بر - باسبکه؟ ۹۲
- پ ۱۱: ئایا پ یچه وانه ی ئارامگرتن - سه بر - چیه؟ ۹۲
- پ ۱۲: باسی ره وشتی هاوکاری بکه؟ ۹۳
- پ ۱۳: ئایا جوره کانی ره وشتی شهرم - چه یا - چین؟ ۹۴
- پ ۱۴: باسی ره وشتی سۆز وه زه یی - په حمه ت - بکه؟ ۹۴
- پ ۱۵: جوره کانی خۆشه ویستی کامانه ن؟ ۹۵
- پ ۱۶: پ یناسه ی رووخۆشی - دهم به زرده خه نه یی - بکه؟ ۹۵
- پ ۱۷: ئایا چه سوودی - ئیره یی - چیه؟ ۹۶
- پ ۱۸: ئایا گالته پ ینکردن چیه؟ ۹۶
- پ ۱۹: پ یناسه ی ساده یی - خاکیتی: تواضع - بکه؟ ۹۶
- پ ۲۰: جوره کانی خۆبه گه وره زانین کامانه ن که چه رامکراون؟ ۹۷
- پ ۲۱: جوره کانی فینکردن کامانه ن که چه رامکراون؟ ۹۸
- پ ۲۲: ئایا غه یبه تکردن چیه؟ ۹۸
- پ ۲۳: پ یناسه ی دووزمانی - نه میمه کردن - بکه؟ ۹۸
- پ ۲۴: ئایا ته مه لی چیه؟ ۹۹
- پ ۲۵: جوره کانی توره یی باسبکه؟ ۹۹
- پ ۲۶: ئایا سیخوری کردن چیه؟ ۱۰۰

- پ ۲۷: زیادہ روپی کردن - ئیسرافکردن - ورہ زیلی وسہ خواہت چییہ؟ ۱۰۰
- پ ۲۸: ئایا ترسنوکی چییہ؟ وئایا ئازایہ تی چییہ؟ ۱۰۰
- پ ۲۹: ئہ و قسہ وگوفتارانہ کامانہن کہ حہرامکراون؟ ۱۰۱
- پ ۳۰: ہندیک ھوکار باس بکہ کہ یارمہ تیدہ ری مسولمانن بوئئہ وہی رہوشتی جوان بیت؟ ۱۰۱
- بہشی نزا وزیکرہ کان ۱۰۲
- پ ۱: ئایا فہ زلی زیکر چییہ؟ ۱۰۲
- پ ۲: باسی ہندیک لہ سوودہ کانی زیکر بکہ؟ ۱۰۲
- پ ۳: باشترین زیکر چییہ؟ ۱۰۲
- پ ۴: لہ کاتی ھہستان لہ خہ و چی دہ لیت؟ ۱۰۲
- پ ۵: لہ کاتی پ و شینی جل چی نزیہ ک دہ کہیت؟ ۱۰۲
- پ ۶: کاتیک جلیک دادہ کہ نیت چی دہ لیت؟ ۱۰۲
- پ ۷: کاتیک جلیکی نوی لہ بہر دہ کہیت، چی نزیہ ک دہ لیت؟ ۱۰۲
- پ ۸: چۆن نزا بو کہ سینک بکہین کہ جلیکی نوی پ و شیوہ؟ ۱۰۳
- پ ۹: نزا کاتی چوونہ شوینی سہرئا وکردن چییہ؟ ۱۰۳
- پ ۱۰: نزا دہر چوون لہ شوینی سہرئا وکردن چییہ؟ ۱۰۳
- پ ۱۱: لہ پ یش دہستنویژگرتن چی دہ لیت؟ ۱۰۳
- پ ۱۲: نزا پ اش تہ واو بوون لہ دہستنویژگرتن چییہ؟ ۱۰۳
- پ ۱۳: چی زیکریک بووتریت کاتیک دہر دہ چین لہ مال؟ ۱۰۳
- پ ۱۴: چی زیکریک بووتریت لہ کاتی چوونہ نیو مال؟ ۱۰۳
- پ ۱۵: نزا چوونہ نیو مرگہوت چییہ؟ ۱۰۴
- پ ۱۶: نزا دہر چوون لہ مرگہوت چییہ؟ ۱۰۴
- پ ۱۷: چی دہ لیت لہ کاتی بیستنی بانگدان؟ ۱۰۴
- پ ۱۸: چی دہ لیت لہ پ اش بانگ؟ ۱۰۴
- پ ۱۹: لہ ویردی بہ یانیان وئیواران چی زیکریک دہ لیت؟ ۱۰۴
- پ ۲۰: لہ کاتی خہ وتن چی دہ لیت؟ ۱۰۶
- پ ۲۱: چی دہ لیت لہ کاتی دہستپ یکردن بہ خواردن؟ ۱۰۶

- پ ۲۲: چی ده لئیت له پ اش ته واو بوونی خواردن؟ ۱۰۶
- پ ۲۳: نژای میوان بۆ خاوهن مال چیه؟ ۱۰۶
- پ ۲۴: مروّف چی بلّیت له پ اش پ ژمین؟ ۱۰۷
- پ ۲۵: چی ده لئیت له پ اش ههستان و ته واو بوونی دانیشتنی کۆر و کۆمهال (نژای که فاره تی دانیشتن) چیه؟ ۱۰۷
- پ ۲۶: نژای سوار بوون چیه؟ ۱۰۷
- پ ۲۷: نژای سه فه رکردن چیه؟ ۱۰۷
- پ ۲۸: ئەو که سه ی سه فه ر ده کات چی نژایه ک ده کات بۆ که سی نیشته جیوو؟ ۱۰۸
- پ ۲۹: ئەو که سه ی نیشته جییه چی نژایه ک ده کات بۆ ئەو که سه ی ده یه ویت سه فه ر بکات؟ ۱۰۸
- پ ۳۰: نژای چوونه نیو بازار چیه؟ ۱۰۸
- پ ۳۱: نژای توره بوون چیه؟ ۱۰۹
- پ ۳۲: چی ده لئیت به که سی ک که چا که یه کی به رام به رت کردوه؟ ۱۰۹
- پ ۳۳: ئەو نژایه چیه که ده ووتریت ئە گه ر سواریه که پ ه کی که وت یان وه ستا؟ ۱۰۹
- پ ۳۴: چی ده لئیت ئە گه ر شتیک روویدا که پ ئی ئاسوده بویت؟ ۱۰۹
- پ ۳۵: چی ده لئیت ئە گه ر شتیک روویدا که پ یت ناخۆش بوو؟ ۱۰۹
- پ ۳۶: چۆن سه لام بکه ین و وه لامی بده یه وه؟ ۱۰۹
- پ ۳۷: نژای کاتی باران بارین چیه؟ ۱۰۹
- پ ۳۸: پ اش بارینی باران چی نژایه ک بووتریت؟ ۱۰۹
- پ ۳۹: نژای با چیه؟ ۱۱۰
- پ ۴۰: نژای بیستنی هه وره گرمه چیه؟ ۱۱۰
- پ ۴۱: چی نژایه ک بووتریت کاتیک یه کیک ده یینیت تووشی ناره چه تبه ک بووه؟ ۱۱۰
- پ ۴۲: چی نژایه ک بکات ئە گه ر ترسا له وه ی به هۆی چا ولیدانیه وه شتیک تووش یت؟ ۱۱۰
- پ ۴۳: چۆن سه لاوات ده ده یت له سه ر پ یغه مبه ر - صلی الله علیه وسلم -؟ ۱۱۰
- به شی بابته جهّرا و جهّره کان ۱۱۱
- پ ۱: ئایا پ ینج حوکه مه ته کلیفیه که - پ یتسپ اردنه که - چین؟ ۱۱۱
- پ ۲: ئەم پ ینج حوکه مه شیکه ره وه؟ ۱۱۱

- پ ۳: حوکمی فروشتن ومامه‌له بازارگانیه کان چییه؟ ۱۱۲
- پ ۴: باسی هه‌ندیگ جور له مامه‌له وفروشتنانه بکه که حه‌رامکراون؟ ۱۱۲
- پ ۵: باسی هه‌ندیگ له‌نعیمه‌ته‌کانی خوای گه‌وره بکه که پ یتی به‌خشیوو؟ ۱۱۳
- پ ۶: واجب چییه له‌سه‌رمان سه‌باره‌ت به‌نعیمه‌ته‌کان؟ وچۆن سوپ اسگوزاری ده‌ربیرین له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی پ یمان به‌خشراوه؟ ۱۱۳
- پ ۷: ئایا جه‌ژنه‌کانی مسو‌لمانان کامانه‌ن؟ ۱۱۳
- پ ۸: ئایا باشت‌ترین مانگ کامه‌یانه؟ ۱۱۳
- پ ۹: ئایا باشت‌ترین رۆژ له‌هه‌فته‌دا کامه‌یانه؟ ۱۱۴
- پ ۱۰: ئایا باشت‌ترین رۆژ له‌سال‌دا کام رۆژه؟ ۱۱۴
- پ ۱۱: ئایا باشت‌ترین شه‌و له‌سال‌دا کامه‌یانه؟ ۱۱۴
- پ ۱۲: ئایا چی واجبه له‌سه‌رت کاتیک ئه‌گه‌ر ئافره‌تیک‌ی نامه‌حرم ده‌بینیت؟ ۱۱۴
- پ ۱۳: ئایا دوژمنه‌کانی مرو‌ف کین؟ ۱۱۴
- پ ۱۴: ئایا ته‌وبه‌کردن چییه؟ ۱۱۵
- پ ۱۵: ئایا مه‌رجه‌کانی ته‌وبه‌کردنی راستگۆیانه چین؟ ۱۱۵
- پ ۱۶: مانای (سه‌لا واتدان له‌سه‌ر پ ښه‌مبه‌ر ﷺ) چییه؟ ۱۱۵
- پ ۱۷: مانای (سبحان الله) چییه؟ ۱۱۵
- پ ۱۸: مانای (الحمد لله) چییه؟ ۱۱۶
- پ ۱۹: مانای (الله اکبر) چییه؟ ۱۱۶
- پ ۲۰: مانای (لا حول ولا قوه الا بالله) چییه؟ ۱۱۶
- پ ۲۱: مانای (أستغفر الله) چییه؟ ۱۱۶
- کوتایی ۱۱۷
- پ یرست ۱۱۸

تيسلام بناسه به زياتر له ۱۰۰ زوبان

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

وهرگنپراوی وردی فہرموودہکانی
پتفہ مہبر ﷺ و شروفہ کانیان به
زیاتر له (۶۰) زمان.

بيان الإسلام
byenah.com

بابہتی هه لېژنر دراو بو
پیناساندنی تیسلام و
فیزکردنی به زیاتر له
(۱۲۰) زمان.

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

وهرگنپراوی وردی واتاکانی
فورثانی پیرۆز به زیاتر له
(۷۵) زمان .

موسوعات وخدمات إسلامية باللغات
s.islamenc.com

بو سهردانیکردنی ما لپه ری
زیاتر به زمانهکانی جیهان
(s.islamcontent.com)

موسوعة المحتوی الاسلامی
islamcontent.com

بابهته تیسلامیبه جوراوجور
وگشتگیرهکان به زیاتر له
(۱۲۵) زمان .

ما لیسع أطفال المسلمين جملته
kids.islamenc.com

پرسیار و وهلام بو مندالان
و هه موو موسلمانان به
زیاتر له (۴۰) زمان .

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

Ku215

978-603-8412-92-3